İNCELEME

SOROS, CFR ve ARAP AYAKLANMASI

ORHAN KOLOĞLU • MEHMET ALİ GÜLLER
BARIŞ DOSTER • HALUK HEPKON

KIRMIZIKEDİ

SOROS, CFR ve ARAP AYAKLANMASI

ORHAN KOLOĞLU

MEHMET ALİ GÜLLER

BARIŞ DOSTER

HALUK HEPKON

İNCELEME

KIRMIZI KEDİ YAYINEVİ

Kırmızı Kedi Yayınevi 62
Kırmızı Kedi Yayınevi: 62
İnceleme: 11
Soros, CFR ve Arap Ayaklanması
Orhan Koloğlu, Mehmet Ali Güller, Barış Doster, Haluk Hepkon

Editör: Mehmet Ali Güller
Kapak Tasarımı: Yüksel Doğru
Grafik: Samet Zorer
Kırmızı Kedi Yayınevi
www.kirmizikedikitap.com
Ömer Avni M. Emektar S. No :18 Gümüşsuyu 34427 İSTANBUL
T: 0212 244 89 82 F: 0212244 09 48

SUNUŞ

26 yaşındaki işsiz bilgisayar mühendisi Muhammed Buazizi, arabasına doldurduğu sebze ve meyveleri satmaya çalışırken zabıtalara yakalandı ve mallarına el kondu. Direnen Buazizi, zabıtadan tokat yedi!

Öfkeden deliye dönen Muhammed Buazizi, bir bidon benzini üzerine döküp, 17 Aralık 2010 tarihinde valilik önünde kendini yaktı! Hastaneye kaldırılan Buazizi'nin dramı, kendisi gibi işsiz olan diplomalı gençlerde büyük öfke yarattı! İşsiz diplomalı gençler sokaklara döküldü! Bu öfkeyi dizginlemek isteyen Tunus Devlet Başkanı Zeyn El Abidin Bin Ali, Buazizi'yi hastanede ziyaret etti. Ancak Buazizi 4 Ocak 2011'de yaşamını yitirdi; cenazesinde "intikamını alacağız" çığlıkları yükseldi.

Tunus'un 23 yıllık lideri Bin Ali, 17 Aralık'ta atılan o tokadın, bir ay sonra dönüp kendisine halk tarafından atılacağını hiç düşünmemişti... Tıpkı, Buazizi'nin kendini yaktığı gün, hiç kimsenin, bu eylemin Kuzey Afrika ve Ortadoğu'yu kasıp kavuracak halk hareketlerine ilham vereceğini düşünmediği gibi...

Tunus'taki işsiz diplomalı gençler, 4 Ocak'tan itibaren sokaklara döküldü. Yaşam pahalılığını ve işsizliği protesto biçiminde başlayan bu eylemler, gün geçtikçe kitleselleşti ve kitleselleştikçe de Devlet Başkanı Bin Ali'nin kellesini istedi.

İletişim çağının avantajlarını da kullanan işsiz diplomalı gençler, artık sistemin kontrolünden çıkmıştı. Tıpkı ABD'nin beyin takımının kaptanı olan Zbigniew Brzezinski'nin 2008 yılında söylediği gibi: "Önceleri bir milyon kişiyi kontrol etmek, bir milyon kişiyi fiziksel olarak öldürmekten daha kolaydı. Bugün, bir milyon kişiyi öldürmek, bir milyon kişiyi kontrol etmekten son derece daha kolaydır".

17 Ocak 2011 tarihinde, ülkenin 23 yıllık diktatörü, ABD'nin bölgedeki önemli müttefiki Zeyn El Abidin Bin Ali iktidarını teslim etmek ve ülkeden kaçmak zorunda kaldı! Tunus halkı kazanmıştı!

2004 yılında beri dalga dalga eylemler yapan 80 milyonluk Mısır ise 10 milyonluk küçücük Tunus'un bu başarısından ilham aldı. Halk 25 Ocak 2011 tarihinden itibaren alanlara indi. Altı yıllık eylem deneyimini de alanlara yansıtan Mısırlılar, kısa sürede başkent Kahire'nin merkezi olan Tahrir Meydanı'nı zapt etti! Gün geçtikçe Tahrir yani Kurtuluş Meydanı, birkaç milyon Mısırlının yaşam alanı oldu. Güvenlik komiteleri kurup,

Kurtuluş Meydanı’nı Mübarek’in saldırganlarına karşı savundular; sağlık komiteleri kurup yaralılarını tedavi ettiler, çadırlar kurup nöbet tuttular, platformlar oluşturup tartıştılar, ellerinde ülkelerinin bayrağı, Tahrir’i bir kez daha kurtardılar!

Bu arada Tunus gibi küçük bir ülkenin başarısı ve Mısır gibi bölgenin en büyük ülkesinin halkının alanlarda olması, diğer ülkelerde de gösterilerin başlamasına neden oldu.

Bölgenin ABD’nin nüfuz alanı olması, halkın hedef aldığı liderlerin ABD’nin kuklası olması Washington’u büyük endişeye soktu. ABD, önce “sağlam” olarak nitelendirdiği Mübarek rejimini, kitleselleşen halk hareketlerinin gücü karşısında savunamaz hale geldi. Washington, “Mübarek’i verip, Mısır’ı kurtarmaya” çalıştı.

En sonunda 11 Şubat günü Mübarek de Bin Ali’nin yolunu izledi ve 30 yıllık iktidarını devretti!

Bu Mısır’ın konumu nedeniyle daha da büyük bir başarıydı!

Bölge halklarının artık bir de bölgesel konjonktür avantajı oluşmuştu.

Ürdün ve Yemen liderleri, Mübarek’in kaderini paylaşmamak için halklara hükümetlerini kurban verdi.

2008 yılındaki küresel krizin en ağır hissedildiği bu coğrafyada artık cin şişeden çıkmıştı! Bölge ülkeleri teker teker halk hareketlerine sahne olmaya başladı.

ABD’nin kurduğu Kuzey Irak’taki ve ABD 5. Filosu’nun merkezi olan Bahreyn’deki ayaklanmalar, Washington’un halk hareketleri karşısındaki maskesini düşürdü. ABD’nin çifte standardı, kimi bulanık kafalarda berraklık yarattı.

ABD’nin nüfuz alanındaki bu ayaklanmaların başarısı, ABD karşıtı olan Libya ve İran’da da muhaliflere fırsat yarattı. Rejim muhalifleri konjonktürden faydalanıp sokaklara döküldüler. ABD bir müdahaleden bahsetmeye ve bunun için gerekli

kamuoyunu yaratmaya başladı. Libya kısa sürede kan gölüne döndü. Önümüzdeki günlerde işlerin daha da karışacağı ortada.

Süreç Türkiye'de de yakından izlendi. Özelikle Mısır'daki halk hareketleri önemli fikir tartışmaları doğurdu. Kamuoyunun ekranlardan, gazetelerden ve internet sitelerinden izlediği bu tartışmalar önemli bir noktaya geldi.

Kırmızı Kedi Yayınevi olarak, bu tarihi gelişmeleri inceleyen bir kitap hazırlamak istedik.

Ancak tartışmalara ışık tutabilecek böyle bir kitap, sürmekte olan halk hareketlerinin de ötesine geçip, onu doğuran siyasal ve ekonomik nedenleri ele almalı, ABD'nin bölgeye ilişkin projesinin 2001 yılından bu yana nasıl evrelerden geçtiğini ortaya koymalı, bölgeye ilişkin devletlerarası ilişkileri analiz etmeliydi...

Böyle bir kitabın oluşması için güç birliği yapan tarihçi Orhan Koloğlu, gazeteci – yazar Mehmet Ali Güller, siyaset bilimci Barış Doster ve yazar Haluk Hepkon, ortaya tartışmalara ışık tutacak bir eser çıkardılar.

Tarihçi Orhan Koloğlu, kuşkusuz bölgeyi en iyi bilen isim. Aynı zamanda Libya'nın ilk başbakanı Sadullah Koloğlu'nun da oğlu olan Orhan Koloğlu, bugüne kadar yazdığı sayısız kitabıyla, bölge tarihi konusunda araştırmacıların önünü açtı. Libya Al Fateh Üniversitesi'nde doçent olarak çalışan, Beyrut'ta basın ataşeliği yapan, Tunus'ta, Libya'da, Mısır'da sayısız tarih kongresine katılan Koloğlu'nun "Arap Dünyası Niçin Kaynıyor?" isimli çalışması, Ortadoğu'daki gelişmelere projektör tutuyor.

Gazeteci-yazar Mehmet Ali Güller "Büyük Ortadoğu'da Halk Hareketleri" isimli çalışmasında, Tunus'ta başlayan ve Mısır ile diğer bölge ülkelerine yayılan halk hareketlerinin karakterini ve ABD'nin bu halk hareketlerinin neresinde olduğunu inceledi; halk hareketlerini küçümseyen, batıcı değerlendirmeleri eleştirdi.

Siyaset bilimci-yazar Dr. Barış Doster ise "Yorulan BOP, Eskiyen Yüzler, Değişen Dinamikler" isimli çalışmasında, ABD'nin bölgeye dayattığı Büyük Ortadoğu Projesi'nin geçirdiği evreleri analiz etti; ABD'nin zayıflamasının yarattığı bölgesel şartların iç dinamiklere etkisini inceledi; küresel bir rekabet alanı olarak Ortadoğu'daki gelişmelere AKP'nin "Yeni Osmanlıcılık" politikasının ne oranda yansıyacağını değerlendirdi.

Yazar Haluk Hepkon ise “Her taşın altında CFR mi var?” isimli çalışmasında, Ortadoğu’daki halk hareketlerinin mimarının CFR türü örgütlerde bir araya gelen “küresel elitler”olduğunu iddia eden ve kamuoyunda küçümsenmeyecek bir destek bulan görüşle ideolojik bir mücadele yürüttü. Hepkon, CFR’nin aslında ne olduğunu, gizli örgütler ve masonik ilişkiler üzerinden dünyayı açıklamaya çalışan görüşlerin aslında emperyalizme nasıl hizmet ettiğini ortaya koydu.

Böylece ortaya, dört çalışmadan birbirini bütünleyen tek bir çalışma çıkmış oldu.

Ortadoğu ve Kuzey Afrika’daki halk hareketleri henüz bitmedi; halklar şimdilik sadece birinci aşamayı kazandı. Süreç inişlere ve çıkışlara sahne olacak. Ama halkların kendilerine şimdiye kadar biçilen deli gömleklerini artık yırtıp atmak istedikleri açık.

Ortadoğu ve Kuzey Afrika’daki halk hareketlerinin bu ilk aşaması bile, emperyalizmin kalesinde, “yeni bir çağın başlangıcı” korkusu yaşatmış durumda...

Kırmızı Kedi Yayınevi olarak bu kitabı, “yeni bir çağın başlangıcı”na, yaşamını feda ederek işaret eden Tunuslu Buazizi’ye adıyoruz...

Kırmızı Kedi Yayınevi

Mart 2011

ARAP DÜNYASI NİÇİN KAYNIYOR?

Orhan Koloğlu

Karısıyla birlikte ülkesinden kaçarken uçağına milyarlar değerinde altın ve doları doldurduğu ileri sürülen Tunus Cumhurbaşkanı Zeyn El Bin Ali için, o günden iki ay önce, büyük bir 23. yıldönümü kutlaması yapılıyor ve 2014'de tekrar seçilmesinin ülkeye getireceği mutluluk toplumuna yansıtılıyordu. Ben de bir tarih kongresi vesilesiyle Tunus'taydım. Doğal olarak Tunus basınında yer alan bir bildiriyi okudum. Ana hatlarını içeren cümlelerini aynen aktarıyorum:

"Bugün Tunuslu nerede olursa olsun başı yukarda, hiçbir vasiye bağlı olmadan ve sorunsuz yürüyor;

"Bin Ali bugün ayağa kalkmakta sıkıntı çeken birçok ulusa hayli pahalıya mal olan aceleci ve olgunlaşmamış uygulamaların Tunus'u etkilemesini önlemiştir;

"En ilerlemiş toplumlarda sosyal hakların yozlaştığı, ücretlerin artmadığı hatta aşağı düştüğü, işçilerin onbinlerle açığa çıkarıldığı ve de sağlık hizmetleri kötüleşirken evsiz yurtsuzların yüzbinlerle hesaplandığı bir dönemde Cumhurbaşkanı Bin Ali çalışanlar için sosyal haklar konusu ve ücretlerde artışlar sağlayacak yeni görüşme sürecini başlatmış bulunuyor."

Metnin sonunda toplumu 1987'de her alandaki bunalımdan çıkaranın o olduğu anımsatılıp slogan açıklanıyor:

"Bin Ali 2014!.. Bin Ali.. Bize özsaygı, umut ve gururu sen kazandırdın. Zafer dolu ve gözü yükseklerde yürüyüşümüzü sizinle devam etmek istiyoruz."

Her şeyin Bin Ali'nin 2014'üne bağlı olduğunu Turizm Bakanı da, o yıl turist sayısının10 milyona erişmesini hedeflediklerini açıklayarak belirtiyordu.

Tunus'ta İşsizlik ve Tüketiciliğin Birlikte Artması

Bu yazıları okuyunca her şeyi yerine oturmuş bir toplumda bulunduğumu düşünmemek mümkün değildi. Ancak sokaklarında gördüğüm manzaralar bir çelişki olduğunu düşündürüyordu. Üstünden iki ay geçmeden iddiaların tam tersi olayların yaşanması, beni, en az otuz beş yıl öncesinden beri tanıdığım ve defalarca ziyaret ettiğim Tunus'un sokaklarında gördüğüm manzarayı yeniden değerlendirmeye yöneltti.

Tunus şehrinin sahil boyundaki şahane parkı turistlere keyif sunan – benim de Libya'dan kaçtığım zamanlar kafayı çektiğim – bir yerdi. Bu kez iki tür Tunuslunun çoğunluğu oluşturduğunu gördüm: Cep telefonuyla konuşan ya da bilgisayarına eğilmiş mesaj alan, gönderen tek başına genç hanımlar ve beşi altısı bir arada hiç hareket etmeden duran, hatta konuşmayan delikanlılar. Eskiden olsa kendi aralarında şakalaşır ya da kızlara laf atmakla oyalanırlardı.

Bir diğer dikkatimi çeken husus da tarihi şehrin zaten çok dar olan sokaklarındaki kaldırımların iki tarafının da otomobil park yerine dönüşmüş olmasıydı. Yayalar yolun ortasını dolduruyor bu da trafiğin tam sıkışmasına sebep oluyordu. Açıkçası, bir yandan işsizlik genç nesli sokağa sürüklerken bir yandan da tıpkı bizdeki gibi "tüketim ortamını destekleyen" ekonomi anlayışının egemen olması sonucu toplumsal iç gerginlik artıyordu.

Mısır'da İktidarı Dinciler Alabilecek mi?

Mısır'ın, Cezayir'in, Suriye'nin de, daha açıkçası bütün İslam âleminin petrol sayesinde kapitalist dünya yardımı almayan kesiminin de aynı sorunlarla karşı karşıya olduğu bellidir. Tunus'ta 23, Mısır'da 40 yıl önce sunulmuş çözümleri hâlâ geçerli sayan anlayışın birden iflas edivermesi şaşırtıcı değildi. Üstelik bu çözümler, Türkiye'de olduğu gibi, toplumun tabanına dayanması arzulanan bir yönteme de bağlanmamıştı. Bu ülkelerin hepsi de tek diktatöre itaate zorlanmış, bir bakıma Osmanlı örneğine özenle, devlet gücüne dayalı bir grubun güdümüne bağlı bir yapılanmaya girişmişlerdi. Toplum tabanlarına yönelik eğitimde sınırlı kalmalarının yanı sıra, demokrasi anlayışına uygun bir çok seslilik anlayışı da benimsenmemiştir. Bunun sonucu hepsinde de dinci örgütlenmenin büyük güç kazanmış olduğu bilinir.

Arapların genelde "gâvurca bir girişim" diye niteledikleri Tanzimat adımının, Osmanlı Devleti başarısız da olsa, iki defa Meşrutiyet denemesiyle yönetim gücünü halkının temsilcilerinde bulma anlayışını pekiştirdiğini kabul gerekir. Daha 1899'da İttihat ve Terakki adına Kahire'de yayınlanan bir "İmamet ve Hilafet" risalesinde Hazreti Peygamber ve Hulefayı Raşidin dönemi uygulamalarına dayanarak, Meşrutiyet'in Cumhuriyet demek olduğu tezinin gündeme getirilmiş olması, laikliğe yönelişin de bir son dakika adımı olmadığını kanıtlar. Nitekim Cumhuriyet'in hilafeti kaldırışı ve laikliği resmen ilke kabul edişine rağmen, Diyanet İşleri dairesini devletin bir kurumu olarak muhafazası ve de "Hakkıdır Hakka Tapan Milletimin İstiklal" sözcüklerini

içeren İstiklal Marşı'ndan asla vazgeçilmemesi, Devrimcilik anlayışında ne kadar büyük farkımız olduğunu kanıtlar. Cumhuriyet inanca saygılıdır ama her şeye karışmasına izin vermez.

Mısır ve diğer Arap ülkelerinde bu anlayışın yerleşmesi düşünülemeyecek olduğuna göre hâlâ "Müslüman Kardeşler konusu ne ölçüde tekrar gündeme gelecek ve engellenebilecek mi ?" sorusuna yanıt aranıyor.

Libya Olayları Mısır ve Tunus'taki Gibi mi?

Arap dünyasında yaşanan bunalımın çok ilginç bir diğer örneğini de Libya gündeme getirdi. Bu makaleyi yazarken lider Kaddafi'nin "bir yere gitmem" konuşmasını seyrediyordum. Aynı sırada Amerikan televizyonları Libya'nın Birleşmiş Milletler'deki temsilcisinin "Kaddafi iktidarı bırakmalıdır" konulu demecini aktarıyorlardı. Libya ile yakın ilişkim ve tarihi üzerinde hayli çalışma yapmış olduğum için bana da durmadan "Ne olur?" sorusunu yöneltenler çıktı. Falcılığı sevmediğim için kesin yargıda bulunmam. Ancak bu ülkenin Mısır ya da Tunus'tan son derece farklı olan yapısı dolayısıyla, oradaki olaylara bir başka açıdan bakmak gerektiğine inanıyorum.

On milyon nüfuslu Tunus'ta kilometre kareye 65 kişi düşer. Mısır'da kilometre karede 80 kişi vardır, ancak bunlar bütün ülkeye yayılmamış, sadece Nil nehri boyuna yığılmış insanlardır. Dolayısıyla kütle hareketleri için topluluk yapısı vardır. Libya'nın 1.750.000 kilometre karelik alanında yaşayan nüfus ise 8 milyondur, yani kilometre kareye en fazla 5 kişi düşer. Üstelik bu nüfusun önemli bir kısmını Sudan'dan, Filistin'den ve diğer Afrika ülkelerinden, hatta Türkiye'den giden işçiler oluşturur. Ülkenin çok büyük kısmı çöldür ve daha çok Akdeniz sahili boyunca mevcut olan şehirlerde toplum yapısı vardır. İçerilere, çöle yöneldikçe aşiret bağları hâkim olur.

Kaddafi'nin aşiret bağının Trablusgarp ile Fizan arasındaki bölgede olduğu bilinir. İktidarı ele geçirince de güvenliğini sağlayacak kadroları buradan alması, onların da ona aşırı bağlı olmaları doğaldı. Trablus'un batısındaki Cebeli Garbi'de, Çölün ortasındaki Fizan'da, Mısır tarafındaki Cebeli Ahdar (Bingazi-Derne) ve Sudan'a yakın Kufra bölgelerindeki aşiret bağlarının farklı olduğunu kabul gerekir. Özellikle doğu tarafındaki bölgelerin geçmişte Sünusi tarikatıyla aşırı bağı dolayısıyla onun güvenine sahip olmadığı bilinmektedir. Kaddafi 1969'da ihtilalini gerçekleştirdiğinde tahttan indirdiği kral, Sünusi Şeyhi İdris'di.

Kaddafi’nin Dünya Politikası

Libya’nın yerli halkının üretim açısından ülkenin ekonomisine katkısı pek sınırlıdır. Ekonomi sadece zengin petrol kaynaklarına bağlıdır. Bunları da kapitalist dünyanın şirketleri tamamen kendi kadrolarıyla çıkarırlar ama Libya hükümetine de bol para verirler. Bildiğim kadarıyla her Libya vatandaşına buradan, çalışmasa da bir aylık bağlanmış olduğu için toplumda geçim sıkıntısı bahis konusu değildir. Buna karşılık hızla artan tüketim eğilimi bu hazır parayı ister istemez yetersiz kılmaktadır.

Üst kademeleri işgal eden ve bundan vazgeçmeme yanlısı Kaddafici kırk yılını doldurmuş bir kesimin bunu kaybetmemek için direneceği tahmin edilebilir. Genç nüfusu artan bir toplum olarak Libya’nın işsizlikten yakınan bir kütlesinin belirmesi doğaldır. Bunda özellikle eskiden gündeme hiç gelmeyen en son iletişim teknolojilerinin etkisini dikkate almak gerekiyor. Libya’da yaşadığım 1980’li yılları düşündüğümde yabancı televizyonların seyrine bile izin verilmediğini anımsıyorum.

Oysa zaman içinde büyük değişiklikler yaşadılar. 2004 yılındaki ziyaretimde gazeteciden gazeteyi, dükkândan herhangi bir şeyi dolar ödeyerek satın alabildiğimde şaşkına dönmüştüm. Zira önceleri, üzerinde en küçük bir yabancı para bulunan soluğu hapishanede alırdı.

1980’lerde ABD ile savaş durumuna giren ve ülkesinde ABD elçiliği bulunmayan Libya’da 2000’li yıllarda muhteşem bir elçilik binasının inşasına tanık oldum. Amerika ile petrol bağlantısını bilmekle birlikte böylesine geniş bir teşkilat yapısının ancak çok daha kapsamlı ilişkileri düşündürdüğünü kabul gerekir.

Peki, Libyalıları ayaklanmaya yönelten ne olabilir?

Dış dünya ile ilişki kurmaları en sert şekilde engellenmiş olan Libya halkı, televizyonla, cep telefonuyla, bilgisayar ve internet ile artan bağlantılarla -tıpkı diğer Arap ülkelerinde olduğu gibi- dışarıda bir başka dünyanın varlığını artık hissediyor. Kaddafi’nin 42 yıla yaklaşan iktidarı dönemince dinledikleri mesajların hedeflerine ulaşmamış olması ile genç bir kuşağın amaçlarını kesin belirleyememiş olsa da yeni bir bakış açısı aradığı anlaşılıyor.

Kaddafi’nin ileri sürüp sonuca bağlayamadığı hedefleri şöylece sıralayabiliriz: 1) Mısır ve Suriye ile Arap Birliği, 2) Tunus ve Cezayir ile Arap Birliği, 3) Arap Birliği’ni yönetme, 4) Kapitalizm ve Enternasyonalizme karşı III. Enternasyonal Teorisi.

Arap Birliği'nin hiçbir etkinlik gösterememesi karşısında son on yıldır hedef olarak Afrika Birliği'nin liderliğini üstlenmeye yönelmiştir. Bunun asla gerçekleşemeyecek bir şey olduğunu bilmeyen kimse yoktur.

Oğlu Neden Türkiye'yi İstemiyor?

Son soru da oğlunun sarf ettiği "İtalyan ve Türk hakimiyetine karşıyız" sloganıdır. Bunda da Kaddafi'nin bir tutkusunun yansımasını buluyoruz. Türk-Libya ilişkileri konusunda en ayrıntılı çalışmaları yapmış biri olarak onun "Türkler Libya'yı İtalyanlara sattı" tezini ileri sürdürdüğünü biliyorum. İki kez Libya'daki tarih konferanslarım sırasında bu iddia tarihçi olmayan ajan nitelikli kişilerce gündeme getirildi. Kitaplarımda başta İtalyan arşivleri olmak üzere aktardığım bütün belgelerde böyle bir şeyin bulunmadığını belirtmeme rağmen her seferinde aynı soru karşıma getiriliyordu.

Kaddafi'nin Libya'sı, 1974 Kıbrıs Olayları sırasında ABD ambargosuna karşı yardım vererek ve de arkasından Türk inşaatçılarına ve tüccarlarına büyük imkânlar tanıyarak, dünya pazarlarına açılmada müthiş bir destek sağlamıştı. Bunu Türkiye'yi dünya politikasında kendi peşine takmak için bir araç olarak tasarladığı anlaşılıyordu. Erbakan'dan başka onay veren çıkmamış onu da Abdullah Gül bile reddetmişti. Son olarak Başbakan Erdoğan kendisiyle baş başa bir görüşme yaptı. İçeriği açıklanmadı. Sadece bu zamana kadar Afrika'da sayıları 12 olan Büyükelçiliklerimizin sayısının 29'a çıkacağını öğrendiğimde, acaba ortak bir girişim mi diye aklıma gelmişti.

Libya'da Ne Olacak?

Biliyorum, "Peki Libya'da ne olacak?" sorusuna yanıt bekliyorsunuz. Doğrusunu isterseniz şu yazımı bitirdiğim anda kesin bir yanıt bulamıyorum. Evvelce de o ülkede benzeri olaylar çıkmış ama hiç sonuç alamamışlardı. Üstelik ayaklananların baskıcı bir rejimden bıktıkları tahmin edilebilir ama neyi hedeflediklerini kestirmek pek kolay değil. Hedefin demokrasi olduğunu ileri sürenler var, ancak ne Libya ne de komşu toplumların –Tunus ve Mısır-, bir demokrasi yapısını kaldıracak hazırlığa sahip olmadıklarını kabul gerekir. Düşünelim, 1876'da arkasından 1908'de meşruti sistemi kabul eden, 1920'de Ankara'da TBMM ile bunu sürekli devam ettiren, sonunda 1945'de çok partili sisteme geçen Türk toplumu demokrasiyi tam oturtabildi mi? Yaşanan üç askeri darbe girişiminde asıl tahrikçiliği sivillerin, politikacılarımızın yaptığını unutabilir miyiz?

Kanımca Arap dünyasındaki bunalımı dış etkenlerden çok, son derece gençleşen bir nüfusun işsizliği, iletişimi dünya çapına çıkaran yeni teknolojileri, sınırsız hale gelen tüketiciliği dikkate alarak incelemek gerekiyor. Olayların başlangıcında dış etkeni abartmamak gerekli, ama zaman içinde yönlendirici olabilir. Yine de olayların kesin bir çözüme bağlanmasının zaman gerektirdiği kanısındayım.

BÜYÜK ORTADOĞU’DA HALK HAREKETLERİ

Mehmet Ali Güller

1. HALK HAREKETLERİNİN KARAKTERİ

İki Pencere, İki Bakış

Tunus’ta başlayan, Mısır’da süren ve sonrasında Kuzey Afrika ile Ortadoğu’daki diğer ülkelerde de etki gösteren “halk hareketleri”, Türkiye’de iki temel bakış açısı üzerinden tartışıldı.

Birinci bakış açısına göre, Tunus’ta başlayan ve Tunus lideri Zeyn El Abidin Bin Ali’yi iktidardan indiren halk hareketi ile Mısır’da Hüsnü Mübarek’i iktidardan indiren halk hareketi, ABD’nin eseriydi! ABD’nin yıllardır fonladığı Sivil Toplum Kuruluşları (STK) üzerinden başlattığı bu kalkışmaların hedefi, Büyük Ortadoğu’yu yeniden dizayn etmekti.

İkinci bakış açısına göre ise Tunus ve Mısır’da yaşananlar tipik bir “halk hareketi”ydi. Tunus ve Mısır’ın sosyo-ekonomik karakteri ve siyasi konjonktür başta olmak üzere, birden fazla parametreye bağlı olarak ortaya çıkmış, sürmüş ve hatta kısmen sonuç da almıştı. ABD’nin eseri olmayan bu halk hareketleri, tam tersine ABD’nin bölgesel güç kaybının zemininde doğmuş ve gelişmişti. ABD, çıkarlarına tamamen ters olacak bir Ortadoğu’nun şekillenmesini engellemek üzere, bu halk hareketlerine, fonladığı STK’lar üzerinden eklemlenmeye ve rotasını değiştirmeye çalışmıştı. ABD bir yandan da –kendi eseri sayılan- rejimin tasfiyesini engellemek için, rejim içindeki kuvvetlerine dayanmaya çalışmıştı.

Ancak ABD’nin tüm çabalarına rağmen, hem Tunus hem de Mısır halk hareketleri, önüne koyduğu temel hedefi gerçekleştirdi. Tunus’un 23 yıllık lideri Zeyn El Abidin Bin Ali ve Mısır’ın 31 yıllık lideri Hüsnü Mübarek, halk hareketinin önünde duramadılar ve koltuklarını terk ettiler.

Ancak halk hareketi daha bitmedi!

Hem Tunus hem de Mısır halk hareketleri, daha uzun süre, hesaplaşmalara ve iktidarı kimin alacağı kavgalarına sahne olacak.

Halk hareketlerinin devrimci bir parti ve devrimci bir programdan yoksun olma nesnelliği, uzun sürecek bu hesaplaşmalara iniş-çıkışlar yaşatacak.

Sosyo-Ekonomik Zemin

Tunus ve Mısır'daki halk hareketinin karakterini anlamak için öncelikle şu verilere bakmamız gerekir:

-352 milyon Arap'ın 190 milyonu, 24 yaşın altında! Bu gençlerin dörtte üçü işsiz![1]

-83 milyon Mısırlı'nın yüzde 40'ı, günde 1,5 dolarla yaşam mücadelesi veriyor![2]

- 2010 yazında yapılan ve Mısır, Suudi Arabistan, Fas, Ürdün, Lübnan ve Birleşik Arap Emirliği'ni kapsayan bir kamuoyu araştırmasında, dikkat çeken sonuçlar ortaya çıkmıştı. Örneğin, Arap halklarının yüzde 51'i, 2009 ilkbaharında Obama hakkında umutluyken, bu oran 2010 yazında yüzde 16'ya geriledi! Örneğin, Arap halklarının yüzde 29'u nükleer silaha sahip bir İran'ın olumlu olduğunu düşünürken, bu oran 2010 yazında yüzde 57'ye fırladı! Örneğin, Arap halkı nezdinde bölgesel tehlike arzeden ülkeler sırayla yüzde 88 ile İsrail ve yüzde 77 ile ABD iken, İran sadece yüzde 10 düzeyindeydi![3]

Bu üç temel veri şu sonuca işaret ediyor. Halk hareketlerinin sahne olduğu ülkeler "işsiz genç" ağırlıklı bir nüfusa sahip ve ABD-İsrail ikilisini baş tehdit olarak görüyorlar!

İşte halk hareketinin zemini bu iki gerçektir.

Öte yandan gerek Tunus'ta gerekse Mısır'da alanları dolduran milyonlar için "şu örgütün ya da şu partinin peşinden gidiyorlar" denilemez. Halk hareketlerine önderlik eden tek bir gruptan söz etmek mümkün değil. Sağdan sola çok farklı muhalif grupların yer aldığı bu ayaklanmalar, salt bu yönleriyle bile tipik halk hareketleridir.

En sistemli halk hareketlerinin yaşandığı Mısır'ı göz önüne alır ve 25 Ocak 2011'de başlayan 18 günlük eylemleri incelersek, şu sonuçla karşılaşırız:

Ağırlıklı olarak genç nüfusun başlattığı halk hareketi, kısa zamanda esnafı ve orta sınıfları da içine aldı. Müslüman Kardeşler'in ve diğer İslamcı akımların da yer almaya başladığı eylemlere, ardından işçiler, sonra cüppeleriyle yürüyen avukatlar ve hatta silahlarını bırakan orta düzeydeki subaylar da katıldı. Tahrir Meydanı, -sayısal bakımdan- bir nevi orta sınıflarla İslamcı akımların ittifakına, koalisyonuna sahne oldu. En çok taşınan siyasal sembolün Mısır bayrağı olduğu gerçeğini göz önünde bulundurursak eğer, bu ittifakın siyasal zemininin de "milli" olduğunu söyleyebiliriz.

Bu sınıfsal ve siyasal karakter bile, Mısır'daki gösterilerin "halk hareketi" olduğunu ortaya koyuyordu.

Örneğin Tunuslu gazeteci ve akademisyen Dr. Muhammed Adil, Tunus'ta Zeyn El Abidin Bin Ali iktidarını deviren eylemlerin Soros'la irtibatlı gösterilmesine itiraz ediyor ve olayları "halk hareketleri" olarak isimlendiriyordu. ABD'nin sonradan destek verdiği Mısır'daki halk hareketlerine de değinen Dr. Muhammed Adil, "ABD ve İsrail'in Mısır'da köklü bir rejim değişikliğine sıcak bakmayacağına" dikkat çekiyordu.[4]

Mısırlı Neval El Saadavi'nin şu değerlendirmesi de, eylemlerde yer alan unsurların kimler olduğu ve eylemlerin karakterinin ne olduğunu anlamamız bakımından bize bir veri oluşturdu:

"Bizi Müslüman Kardeşler'le korkutuyorlar; yıllarca bize şunu demeye çalıştılar: 'Sizi Humeyni ve Irak gibi fundamentalist rejimlerden kim koruyor? Mübarek koruyor.' Biliyorsunuz, bu doğru değil. Bu devrim, bu devrimi başlatan ve korumayı sürdüren genç insanlar siyasi değiller, sıradan genç adamlar ve kadınlar. Sağcı ya da solcu ya da Müslüman değiller. Sokaklarda tek bir dini slogan atılmıyor. Bir tane bile. Adalet, eşitlik, özgürlük için bağırıyorlar; Mübarek ve rejiminin gitmesi gerektiğini haykırıyorlar. Sistemi değiştirmemiz, dürüst olanları iş başına getirmemiz gerekiyor. Mısır yolsuzluk ve şaibeli seçimlerle yaşıyor; kadınlar ve genç insanlar eziliyor; işsizlik var. İşte böylece devrim geldi; çok geç oldu. Bu devrim çok geç kaldı; ama yine de geldi..."[5]

Mısırlı gazeteci Hüssam el-Hamalawi'nin 5 Şubat 2011 tarihli şu değerlendirmesi de, gösterilerde yer alan unsurları anlamamıza ışık tuttu:

"Ayaklanma, şu ana kadar Mısır toplumunun tüm kesimlerinden unsurları; kent yoksulları, işçi sınıfı ve hatta Mısır elitlerinin kızları ve oğullarını bile içeriyordu. Ancak devrim devam ettikçe, doğal olarak bazı kutuplaşmalar da oluşmaya başladı. Bu kutuplaşmalar, yorulan, yani orta ve üst sınıflardan olup da artık durmamız ve hükümetle bir uzlaşmaya varmamız gerektiğini söyleyenlerle, temelde kaybedecek hiçbir şeyi kalmamış ve çok fedakârlık etmiş kent yoksulları ve işçi sınıfı arasındadır".[6]

Samir Amin: Tam Bir Halk Hareketi

Ünlü siyasi düşünür Samir Amin Tunus'taki gösterileri kitlesel halk hareketi olarak değerlendirdi:

"Tunus'ta yaşananları kitlesel halk hareketi olarak değerlendirmek gerekir. Tunus'ta olaylar tam bir halk hareketidir. Tunus halkının yüzde

80’i, başta başkent olmak üzere ülkenin pek çok bölgesinde sokaklara döküldü. Baskılara rağmen isyanlarını sürdürdüler ve yılmadılar. Tunus’taki halk hareketinin siyasal, toplumsal ve ekonomik boyutları vardır. Bin Ali rejimi tarihteki en büyük polis rejimlerinden biridir. Tunus’ta insanlar öldürüldü, tutuklandı, kötü muameleye maruz kaldı. Ama bugüne kadar Tunus halkı yaşadıklarını dışarıya sızdırmadı. Çünkü Tunus Batı’nın iyi dostuydu. Ekonomik etmenler de halkın ayaklanmasında etkili oldu. İnsanların yaşam standartları da sürekli düşüş içinde. Sistemin mafyalaşması da önemli bir etmen. Sistem tümüyle Bin Ali ailesinin mafya yönetiminin eline geçmişti.

“Bir konu daha var ki, bu çok ilginç. Tunus’taki harekette İslami akım etkili değildir. Sokaklardaki kadınlara bakın, hiçbiri örtülü değildir. Tunus gerçekten laik bir ülke. İnsanlar din ve siyaseti birbirinden ayırıyorlar. Bu çok önemli ve olumlu bir şey. Bin Ali’nin Tunus’u İslami rejimden koruduğu söylenir. Bin Ali bunu yıllarca çok iyi kullandı. Aslında Bin Ali ülkeyi İslami rejimden korumuyor. Tunus’ta insanlar kendilerini İslami rejimden kendileri korudular.

“Bir kez daha altını çizmek isterim; bu hareket belli bir zümreye ait değildir. Bu herkesin hareketidir. Bu hareketin arkasında hiçbir ülke veya grup yoktur. Bu sosyal bir harekettir. Ancak bu halk hareketi için şunu söylemem gerekir ki, Batılı güçler İslami bir alternatif yaratmak isteyecek ve İslami alternatifi desteklemeye çalışacaktır. Dikkat ederseniz İslami gruplar sokağa inmedi. Bu da onların sayıca az olduğunu gösteriyor. Bundan sonra ülkeyi nasıl bir geleceğin beklediğini söylemek zor. Gerçekten demokratik ve laik bir rejimin kurulması zor gibi görünüyor”.[7]

Samir Amin, Mısır’daki halk hareketinin unsurlarını da şöyle sıralıyordu: “Mısır’da sokakta olan hareket, eğitimli orta sınıfların ve demokratların kimi kesimlerince de desteklenen kentli gençliğin, özellikle de işsiz diplomalıların hareketidir”.[8]

Türk Büyükelçi: Ulusal Bir Hareket

Türkiye’nin Kahire Büyükelçisi Hüseyin Avni Botsalı Aydınlık Dergisi’ne yaptığı açıklamada protestolarda sadece Mısır Bayrağı taşındığına dikkat çekiyor ve Mısır’daki hareketin ulusal bir nitelik taşıdığını söylüyordu. Büyükelçi Hüseyin Avni Botsalı, protestolara katılanların homojen bir nitelik taşımadığını, 6 Nisan Gençlik Hareketi’nin, siyasal partilerin ve esnafın başı çektiğini ancak her kesimden insanın protestolarda yer aldığını belirtiyordu.[9]

Mısırlı Devrimciler: Bu Bir Halk Devrimi

Mısırlı devrimci sosyalistler ise halk hareketini, kendilerine özgü bir "halk devrimi" olarak niteliyorlar. "Devrimin sahipleri, Mısır gençliği, öğrenciler, işçiler ve yoksullardır" diyen Mısırlı devrimciler, çok önemli bir ordu analizi de yapıyorlar yayımladıkları bildiride:

"Şerefli şehitlerimiz için gurur duyuyoruz!

“Devrimimizin zaferine!

“Bugün olanlar, ülkemizin ve tüm Arap dünyasının tarihindeki en büyük halk devrimidir. Devrimimiz, şehitlerimizin fedakârlığı üzerine inşa edildi ve korkunun tüm engellerini üzerimizden attık. Suçlu ‘liderler’ ve onların suçlu sistemi tahrip edilinceye, yok edilinceye kadar geri çekilmeyeceğiz.

“İktidarın; Ömer Süleyman, Ahmet Şefik ve Mübarek’in diğer yakın dostlarının hâkimiyeti altındaki bir diktatörlüğe devredilmesi, aynı sistemin devamından başka bir şey değil. Ömer Süleyman, İsrail’in ve Amerika’nın dostu, vaktinin çoğunu Washington ve Tel Aviv arasında mekik dokuyarak geçiriyor ve onların çıkarlarına devamlı sadık kalan bir hizmetkâr. Ahmet Şefik, Mübarek’in yakın dostu ve Mısır halkına dayatılan zulüm, baskı ve yağmada Mübarek’le el ele çalışıyor.

“Son otuz yıldan beri, bu gaddar rejim, ülkenin en büyük ve değerli varlıklarını, rüşvet karşılığında, küçük bir avuç patrona ve yabancı şirketlere peşkeş çekti. 100 aile, ülke zenginliğinin %90’dan fazlasının mülkiyetini elinde bulunduruyor. Bu aileler; özelleştirmeler, yağmalamalar ve sermaye ile ittifaka girme politikalarını uygulayarak, Mısır halkının servetini tekelleri altına almış durumdalar. Ve de, Mısır halkının büyük çoğunluğunu yoksul, topraksız ve işsiz bırakmış bulunuyorlar.

“Bu bir avuç patron takımı tarafından yağmalanan şirketlerin, toprağın ve mülkün tekrar kamulaştırılmasını istiyoruz. Bizim bu kaynaklarımız onların elinde kaldıkça, bu sistemden tamamen kurtulamayacağımızın bilincindeyiz. Ekonomik uşaklık, politik zulmün diğer yüzüdür. Halkın zenginliğini bu çetenin elinden kurtarmadan, işsizlikle baş edemeyeceğiz ve insanca bir yaşam için gerekli adil bir asgari ücrete kavuşamayacağız.

“Bu sistem desteksiz ayakta kalamaz. Bir diktatör olan Mübarek, doğrudan Amerika ve İsrail’in çıkarlarına hizmet ediyordu ve de onların uşağı ve yanaşmasıydı. Mısır, Amerika’nın sömürgesi olarak hizmet verdi; Filistin halkının kuşatılmasında doğrudan katılımı oldu; Süveyş Kanalı’nı ve Mısır hava sahasını açarak buraları, Irak halkını mahveden ve öldüren savaş gemileri ve savaş uçakları için serbest bölge ilân etti; Mısır halkını, ulaşılması zor gıda fiyatlarına boğarken İsrail’e bedavadan doğal gaz sattı. Devrim, Mısır’ın bağımsızlığını, onurunu ve bölgedeki liderlik konumunu geri almasını, tamir etmesini sağlamalıdır.

“Bu, elitlerin, herhangi bir siyasî partinin veya dinî grubun devrimi değildir. Bu devrimin sahipleri, Mısır gençliği, öğrenciler, işçiler ve yoksullardır. Son günlerde, çok sayıda elit, siyasi parti ve bazı kesimlerin sembolleri, devrim dalgasını yönetme ve onu gerçek sahiplerinden çalma girişimlerinde bulunmaya yeltenmişlerdir. Devrimimizin sembolleri yalnızca devrim şehitlerimizdir ve bu alanda sebatla mücadele veren metin gençlerimizdir. Bu kesimlerin devrimimizi kontrol altına almalarına ve bizi temsil ettikleri iddiasında bulunmalarına izin vermeyeceğiz. Bizi ve bu sistemden kurtulmak için ölerek kanlarıyla bedel ödeyen şehitlerimizi temsil edecek kişileri biz seçeceğiz.

“Herkes: ‘Ordu halkın yanında mı, yoksa halkın karşısında mı?’ diye soruyor. Ordu tek bir kitleden oluşmuyor. Askerlerin ve alt düzeydeki rütbeli subayların çıkarları, kitlelerin çıkarlarıyla aynı. Ancak yüksek rütbeli subaylar, yolsuzluk, zenginlik ve zulüm rejimini korumak üzere Mübarek tarafından dikkatle seçilmiş, Mübarek yanlısı adamlar. Bunlar sistemi oluşturan iç öğeler.

“Bu ordu artık halkın ordusu değil. Bu ordu, 1973 Ekimi’nde Siyonist düşmanı yenilgiye uğratan aynı ordu değil. Bu ordunun Amerika ve İsrail’le sıkı bağları var. Bu ordunun görevi İsrail’i korumak, Mısır halkını değil. Evet, devrim için, askerlerimizi geri kazanmak istiyoruz. Ancak, ‘ordu bizim yanımızdadır’ sloganlarıyla kandırılmayalım. Ordu, ya gösterileri doğrudan bastıracak, ya da bu görevi yapması için polis gücünü yeniden yapılandıracak.

“Bu devrim, en üst düzey beklentilerimizin de çok üstündeydi. Hiç kimse bu kadar yüksek katılımla toplanılabilineceğini hayal etmemişti. Hiç kimse, Mısırlıların, polis karşısında bu kadar kahramanca mücadele edeceğini tahmin etmemişti. Hiç kimse, diktatörü yerinden etmek için zor kullanmadığımızı söyleyemez. Hiç kimse, Tahrir Meydanı’nda bir değişim oluşmadığını söyleyemez.

“Şimdi gereksinim duyulan şey, taleplerimizin bir kısmını oluşturan sosyo-ekonomik taleplerimiz için baskı uygulamak. Evinde oturan bir Mısırlı, ancak bu şekilde onun hakları için mücadele verdiğimizi anlayacaktır. Bizim, ilk önce halk komiteleri şeklinde örgütlenmemiz gerekir. Bu komiteler de tabandan ve demokratik olarak daha yüksek konseyleri seçeceklerdir.

“Bu konseylerden de, bütün eğilimlerden delegasyonun katılacağı en yüksek konsey oluşturulmalıdır. En yüksek düzeyde, bizi temsil eden ve

güvendiğimiz insanlardan oluşan bir halk konseyi seçmemiz gerekir. Tahrir Meydanı'nda ve Mısır'ın tüm diğer şehirlerinde, halk konseyleri kurulması için çağrılar yaptık.

"Gösteriler ve protestolar, devrimimizin ateşini tutuşturmada ve devrimimizi sürdürmede kilit rol oynamıştır. Şimdi gereksinme duyduğumuz kesim işçilerdir. Rejimin kaderini işçiler belirleyecektir. İşçiler, devrimin gidişatını yalnızca gösterilerde yer almakla şekillendirmeyecekler; aynı zamanda geçerli tüm endüstriler ve büyük şirketlerde örgütleyecekleri bir genel grev yoluyla bunu gerçekleştireceklerdir.

"Rejim, oturma eylemlerine ve gösterilere günlerce ve haftalarca karşı koyabilir ve konumunu bunlar varken de sürdürebilir. Ancak, işçilerin grevleri bir silah olarak kullanması durumundadır ki, rejimin ayakta kalması birkaç saat bile sürmez. Demiryollarında grev! Kamu taşımacılığında grev! Hava alanlarında ve büyük endüstriyel şirketlerde grev! Mısırlı işçiler! İsyandaki gençlik adına, şehitlerimizin kanı adına devrim saflarına katılın, emekten gelen gücünüzü kullanın ve zafer bizim olsun!

"Şerefli şehitlerimiz için gurur duyuyoruz!

“Sistem çökecek!

“Tüm güç halkın elinde toplanacak!

“Devrimimizin zaferine!”.[10]

Halk Hareketleri, Küresel Krizin Bir İfadesidir

Tunus’ta başlayan ve bölgeye yayılan halk hareketlerinin bir de ekonomik zemini var elbette... Kapitalizmin 2008’deki küresel krizinin, bölgedeki bu halk hareketlerine zemin oluşturduğu ve tetiklediği kuşku götürmez...

Adam Hanieh, krizin bu eylemlere etkisini çarpıcı rakamlarla destekliyor:

“Bu protestolar Arap dünyasının krize yanıtıdır ve ekonomik krizin ileri kapitalist merkezle sınırlı olduğu ve her nasılsa ‘gelişmekte olan piyasalar’ın en kötü etkilerden kurtulduğu yönündeki egemen anlatıyı fevkalade bozar. On yıllarca

neoliberalizm Mısır ekonomisini kapitalist dünya piyasasına çok eşitsiz bir tarzda bağladı ve sonuç olarak krizin ülke nüfusunun çoğunluğu üzerinde ezici etkileri oldu.

"Krizin bu geçiş sırasında ortaya çıktığı çeşitli mekanizmaları olmuştur. Öncelikle, Ortadoğu (ve özellikle Kuzey Afrika bölgesi) büyük ölçüde Avrupa'dan ihracatlara bağımlıdır ve ekonomik daralmayı izleyen talepteki düşüşten ötürü bu ihracatlar baş aşağı düşmüştür. Dünya Bankası rakamları Mısır'ın yıllık AB'ye olan ihracat büyüme oranlarının 2008'de yüzde 33'ten 2009 Temmuz'a gelene kadar yüzde eksi 15'e düştüğünü gösteriyor. Benzer şekilde Tunus ve Fas, 2009'da dünya ihracatlarının toplam değerinin, sırasıyla yüzde 22 ve yüzde 31 kadar düştüğünü gördü. Dünya Bankası bu ülkelerin son altmış yılın en kötü gerilemesiyle karşı karşıya olduğunu belirtiyordu.

"İkinci geçiş mekanizması Ortadoğu'nun son derece bağımlı olduğu işçilerin para transferlerinin azalması oldu. Mısır örneğinde işçiler Körfez ülkelerine, Libya ve Ürdün'e göç etmeye meyleder. Kuzey Afrika'nın geri kalanı açısından bu emek göçü Avrupa'ya yönelir. Mısır ulusal GSMH'sinin yaklaşık yüzde beşini yurtdışında çalışan işçi dövizlerinden elde eden, Ortadoğu'daki en büyük para transfer haznesidir. Küresel krizi karakterize etmeye devam eden kitlesel işsizliklerle birlikte para transferleri hızlı bir şekilde düştü. Mısır 2008'den 2009'a kadar para transferlerinde yüzde 18 yoğun bir daralma yaşadı. Bu akışların milyonlarca insanın temel hayatta kalma mekanizmasını teşkil ettiği bir bölge açısından, düşüşün tahrip edici sonuçları olmuştur".[11]

2. HALK HAREKETLERİ SOROSÇU MU?

ABD Çöküyor

Mısır ve Tunus'taki halk hareketleri, ABD'nin dünya çapındaki güç kaybıyla doğrudan ilgilidir. ABD, 2001 yılında başlattığı dünya çapındaki saldırısını sürdüremedi. ABD Irak'tan sonra sırayla işgal etmeyi planladığı Suriye ve İran'a giremedi. Büyük Ortadoğu Projesi'ni ilerletemedi, Obama ile birlikte bu proje de değişiklikler yapmaya mecbur kaldı. Daha önce dünyaya tek başına kafa tutabileceğini düşünen Washington, geleneksel müttefikine, yani Avrupa'ya yeniden sarıldı, dahası NATO'yu yeniden değerlendirme ihtiyacı gördü. Rusya-Çin bloğunun Orta Asya'ya girmesini engellediği ABD, bölgedeki en önemli askeri üslerini de boşaltmak zorunda

kaldı. Dahası, ABD en önemli ekonomik ortağı olan Japonya'yı da Çin'e kaptırdı. Afganistan'da Kabil'in dışına çıkamaz hale gelen ABD, bir yandan Taliban ile pazarlıklara başladı, bir yandan da geri çekilme takvimi ilan etti. "Haydut devlet" dediği Kuzey Kore'nin meydan okumasına yanıt veremedi. Arka bahçesi saydığı Güney Amerika'da, sıra sıra Bolivarcı iktidarlar oluşmasına engel olamadığı gibi, 2008'den beri krizde olan ekonomisini düzlüğe çıkaramadı.

Genel bir değerlendirme yaparsak eğer, 1991'de "tek güç" olan ABD, bu durumu ancak 17 yıl sürdürebilmiş ve 2008 yılından itibaren inişe geçmiştir. Üstelik bu süreçte "tek kutuplu dünya" hedefinin de hayal olduğu ortaya çıkmış, dünya "çok kutuplu" bir hâl almıştır.

Wikileaks belgelerinin ortaya çıkması bile ABD'nin çöküşe geçen durumuyla doğrudan ilgilidir. Ancak çöken bir kuvvetin safraları böyle ortaya saçılır!

Büyük Ortadoğu'nun ABD Projesi

İşçi Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek, ABD'nin inişe geçen bir kuvvet olduğundan hareketle, Ortadoğu ve Kuzey Afrika'daki halk hareketlerini, "Büyük Ortadoğu'nun ABD projesi" olarak nitelendirmiştir:

"ABD, Ortadoğu için bir proje yapmıştı: Büyük Ortadoğu Projesi. Şimdi başka bir proje yürürlükte: Büyük Ortadoğu'nun ABD Projesi. ABD, Kuzey Afrika ve Ortadoğu'da 24 ülkenin haritasını ve rejimini kendine göre düzenleyecek idi. Şimdi o ülkeler, ABD'nin haritasını ve rejimini düzenleme işine başladılar. Amerikan imparatorluğu çöküyor; yalnız Ezilen Dünya coğrafyasında değil, kendi ülkesinde de çöküyor. 'Turuncu Devrimler' geçmişte kalmıştır. ABD'nin gizli servislerinde planlanıyordu onlar. Aldatılmış kalabalıkların ellerine CIA düdükleri veriliyordu. Yaşanan olay başkadır. Milletler ayağa kalkmaktadır".[12]

ABD'nin Müttefikleri de Çöküyor

ABD çöktüğü için, müttefikleri de çöküyor! Çünkü ABD, 30 yıldır dayandığı kuvvetlerini koruyamaz durumdadır.

Tunus'un 23 yıllık lideri Zeyn El Abidin Bin Ali, Amerikan İstihbarat Okulu'nda eğitilmiş bir CIA ajanıydı. İktidarı Burgiba'dan bir ABD operasyonuyla devralmış ve Washington'un Kuzey Afrika'daki en önemli müttefiklerinden biri olmuştu. Bin Ali iktidardan devrildiğinde, kendisine kapılarını açan ülke, bir başka ABD müttefiki olan Suudi Arabistan'dı.

Keza 30 yıllık Mısır diktatörü Hüsnü Mübarek de ABD'nin bölgedeki en önemli müttefikiydi. Üstelik Mübarek, ABD'nin İsrail-Arap dünyası

ilişkileri açısından da kilit bir role sahipti!

İşte ABD, inişe geçen bir kuvvet olarak, halkların devirmeye kalktığı bu müttefiklerini koruyamaz duruma gelmiş, onlardan vazgeçip, bu ülkelerin kontrolünde mümkün olduğunca söz sahibi olmayı sürdürmeye çalışmaktadır.

Halk Hareketleri, ABD Planı Değil

Tunus ve Mısır'daki halk hareketlerini ABD'nin planı olarak görmek, ABD'nin "değişmez muktedir güç olduğu" yanılsamasından kaynaklanmaktadır. Ama tarih göstermiştir ki, tüm süper güçler, er geç çökeceklerdir. Kaldı ki, ABD'nin dünya siyaset tarihinde başa güreştiği dönem topu topu, 65 yıldır! 65 yıl, insanlık tarihinde çok küçük bir zaman parçasıdır!

ABD'nin çökmediğini, tam tersine bütün hedeflerine ilerlediğini düşünenlerin yanılgı nedenlerinden biri de "çöküş" kavramını doğru algılamamasındandır. Çöküş, bugünden yarına, toptan durum değişikliği değildir. Çöküş, yıllar alan bir süreçtir. Roma'nın, Osmanlı'nın, İngiltere'nin çöküşleri bunun en önemli göstergesidir. Bu süper güçlerin çöküş süreleri, ABD'nin başa güreştiği toplam sürenin bile iki-üç katıdır!

Tunus ve Mısır'daki halk hareketlerinin ABD'nin planı olduğunu savunanların yanılgısının bir diğer kaynağı da, "devlet" aygıtına dair kavramsal yanlışlıklarıdır. Meseleleri "devlet" kavramı ile değil, CFR'yle, Yahudi Lobisi'yle, Rothschild ve Rockefeller aileleriyle hatta şeytana tapan masonik örgütlerle açıklamaktadırlar. Onlara göre dünyayı bu yapılar dizayn etmektedir! Çok basit bir şekilde söylersek, bu anlayışa göre, bu gizli örgütleri ya da aileleri ortadan kaldırırsak, ABD emperyalizmi yenilecektir!

Onlara göre ABD-İngiltere-İsrail üçlüsünün uçan kuştan haberi vardır, her şey onların kontrolündedir! Dünyada her ne oluyor ise ABD istediği için oluyordur!

ABD'nin tamamen çöktüğünü bile görseler, "ABD bilerek çöktü, altından Atlantis çıkacak" diyecek kadar kördürler...

Halk Hareketi, Sorosçu Değil

1. Tunus ve Mısır'daki eylemler, halk ayaklanmasıdır, halk hareketidir. Bunlara "halk devrimi" demek yanlıştır. Bu yanlış nitelemeyi, kendi tezlerine destek olsun diye, daha ziyade Tunus-Mısır olaylarını ABD planı olarak görenler dile getirmektedir. Böylece "halk devrimi mi, Sorosçu darbe

mi" diye sorulduğunda, okur nezdinde, "devrim olmadığına göre, o zaman kesin Sorosçu darbedir" yanıtı oluşacaktır!

2. Tunus ve Mısır'daki halk hareketlerini Sorosçu ilan edip, Ukrayna, Gürcistan ve Kırgızistan'ın devamı saymak yanlıştır. Çünkü Ukrayna, Gürcistan ve Kırgızistan Doğu'nun (Rusya) nüfuz alanıyken, Tunus ve Mısır, Batı'nın nüfuz alanıdır!

Üstelik Rusya'nın nüfuz alanı altındaki ülkelerde yapılan bu Sorosçu darbeler tersine çevrilmiştir. Ukrayna'da ABD'nin iş başına getirdiği Sorosçu lider Yuşçenko yenilmiş, Kırgızistan'daki Sorosçu lider Bakiyev, çıkan ayaklanma neticesinde kaçmak zorunda kalmıştır. Gürcistan'daki Sorosçu lider Saakasvili de, Rusya'nın 2008'deki savaş ilanından beri sessizliğe gömülmüştür!

3. Tunus ve Mısır'daki halk hareketlerini Sorosçu ilan edip, Ukrayna, Gürcistan ve Kırgızistan'ın devamı saymak yanlıştır. Çünkü Tunus ve Mısır halkının karşı çıktığı liderler, ABD'nin adamlarıdır!

4. Mübarek'in halk hareketini bastırmak üzere kullandığı atlı-develi-kılıçlı milis yapısı bile halk hareketinin karakterini göstermesi bakımından bir turnusol kâğıdı işlevi görmektedir. Halk hareketini Sorosçu diye karalayanlara, onların mantığıyla sorarsak eğer: Halk hareketi Sorosçuysa, halkın "baltacılar" adını verdiği bu milis kuvvet anti-Sorosçu mu olacak, devrimci mi olacak? Ya da halk hareketi Sorosçu, Amerikancı ise Mübarek anti-Amerikancı, hatta devrimci mi olacak?

5. Tunus ve Mısır'daki halk hareketlerini Sorosçu ilan edip, Ukrayna, Gürcistan ve Kırgızistan'ın devamı saymak yanlıştır. Çünkü halk ayaklanması içinde yer alan kimi örgütlerin, Soros'tan, Batı'dan fonlanması, o ayaklanmayı toptan Sorosçu yapmaz! Dahası, Tunus ve Mısır'daki halk hareketlerinde yer alan bazı gençlerin, ayrılıkçı Sırp örgütü Otpor'un işaretini taşımaları da, halk hareketini toptan Otporcu, Sorosçu, Amerikancı yapmaz!

Bu bakış açısının yanlışlığını ortaya koyan en tipik örnek, 2007'deki Cumhuriyet mitingleridir. Milyonların Ankara, İstanbul ve İzmir'de alanları doldurduğu o mitingleri, kim "Sorosçu mitinglerdi" diye karalayabilir? Aklı başında hiç kimse o mitinglere elbette Sorosçu demez. Ama o mitinglerde yer alan bazı örgütlerin Soros'tan, ABD'den, AB'den fonlandığı da bir başka gerçekti! Ancak o gerçek, Cumhuriyet mitinglerini Sorosçu yapmaz, sadece mitinglerin "siyasi sonuç" almasının önünde duran engellerden birisidir!

6. Tunus ve Mısır'daki halk ayaklanmalarının Sorosçu olduğuna kanıt diye sunulan "Mısır bayrağı taşımıyorlar, Nasır posteri taşımıyorlar" gibi tezler yanlıştır, yüzeysel bir bakış açısının sonucudur, masa başı değerlendirmesidir! Faik Bulut'un, *El Quds el Arabi* gazetesinde yazan Muhammed Sadık El Hüseyni'den 3 Şubat 2011 tarihinde *Cumhuriyet* gazetesinde aktardığı şu cümle bu tezi çürütmektedir:

"Birçok gösteride, ülkenin tarihi ulusal lideri Cemal Abdülnasır'ın posterleri taşınıyor; sömürgeci işgaline direnen simge isimlerden Saad Zağlul ile Abdülnasır hakkındaki kitaplar yeniden okunuyor...".

Kaldı ki, Nasır posteri taşınıp taşınmaması, bir toplumsal hareketin karakterini tek başına tayin etmeye yetmez. Kimse de sırf "Nasır posteri" taşınıyor diye halk ayaklanmasını milli ya da devrimci ilan edemez!

"Mısır bayrağının taşınmadığı" şeklindeki saptama(!) ise sadece siyasi körlerin iddia edebileceği türden büyük bir yalan olduğu için, üzerinde durmuyoruz.

7. Yaşananları, ABD'nin gücü ve planı dışında göremeyenlerin bir bölümü daha da ileri giderek, "neden Atatürk posteri taşımıyorlar" diye de sorabildiler. Yetmedi, Atatürk posteri taşımayan bu Arap halklarını küçümsediler, "bunlardan bir şey olmaz" dediler. Elbette keşke Arap halkları "Atatürk posterleri" taşısalar... Ama sırf taşımıyorlar diye "bunlardan bir şey çıkmaz" sonucuna ulaşmak da, kuşkusuz tuhaf kaçıyor! Çünkü Atatürk posterlerini Mısır halkından önce kendi topraklarımızda taşıtmak diye bir görevimiz var, hele de şu günlerde...

8. Tunus ve Mısır'daki halk hareketlerinin Sorosçu olduğuna kanıt diye sunulan, "30 yıldır Mübarek'e katlanan Mısır halkı ne oldu da birden bu yıl sokağa döküldü? Bir işaret olmasa, bir destek görmese, 30 yıldır susan Mısırlı birden ayağa kalkar mı?" şeklindeki sorular, tipik bir "cehalet" örneğidir!

Mısır halkı ilk kez sokağa çıkmıyor! Mısır halkı 2004 yılından beri ayaktadır. Örneğin sadece 2006 yılı boyunca, on binlerce işçinin dâhil olduğu Mısır'daki en büyük grev dalgasında, çok önemli 220 adet grev gerçekleşti.[13]

ABD ve Mısır diktatörlüğü, bu ayaklanmaları her seferinde, üstelik kanla bastırdı! Ve Mısır halkı da, altı yıldır deneyim kazana kazana, alanlara bilendi!

9. Mısır'daki halk hareketlerinin geçmiş senelerde de olduğunu bilen ama mevcut halk hareketinin Sorosçu olduğunda ısrar edenler ise tezlerine

kanıt diye şu argümanı sunuyorlar: “Madem 2004’ten beri Mısır’da –ABD’den bağımsız- bir halk hareketi var, neden devrim olmadı?”.

Her halk hareketinden “devrim” çıksaydı, dünya çoktan topluca komünizme geçmiş olurdu zaten!

Soros Değil, ABD’deki İskandinav Lobisiymiş!

Bugüne kadar “ABD’yi Yahudi lobisi” yönetiyor diyenler ise Wikileaks belgeleri ve bu halk hareketlerini bilimsel olarak açıklayamayınca, yeni bir tez yaratmak zorunda kaldılar. Onlara göre ABD’yi yönlendiren Yahudi lobisi kadar güçlü bir lobi daha vardı: İskandinav Lobisi... Bu lobi, ABD’deki İngilizlerle ittifak halindeydi. Çünkü dünyada yeni bir durum vardı: Rothschild ailesi ile Rockefeller ailesi savaşa tutuşmuştu! Slocombe, Soros ve Assange Rothschild ailesinden yana, Bush ve Obama ise Rockefeller ailesinden yanaymış!

Slocombe, yani Walter Slocombe ise bir İngiliz soylusu olup, İngiltere’nin Amerika içindeki adamıymış! Bu Slocombe, Afganistan ve Irak savaşlarının asıl mimarıymış; hatta Condeelezza Rice’a ve Hillary Clinton’a bile emirler verebiliyormuş! Ama eski ve yeni ABD yönetimleri ise Irak ve Afganistan başarısızlıklarını bu Slocombe’nin üstüne yıkmaya çalışıyormuş! Slocombe de, bu savaşların altında kalmamak için(!), ABD Dışişleri belgelerini Assange’a sızdırmış!

Normalde tipik bir Amerikan memuru olan Walter Slocombe, -teze dayanak oluşturabilmesi için- kendisine bahşedilen bu tür özelliklerle birlikte, dünyanın yeniden şekillendirilmesinde kilit bir role sahip olan üç-beş kişiden biri oluyor haliyle! Slocombe’ye dev aynasında öyle bir portre çizilmektedir ki, onun “Assange’a belgeleri sızdırmış olabileceği” şeklindeki tek gerçek bile, ne yazık ki, flulanmaktadır!

Öte yandan Obama’nın en önemli müttefiki olan Soros da, sırf şablon doğrulansın diye Obama’nın desteklemediği ailenin destekçisi oluveriyor!

“Devlet, emperyalizm, sınıf savaşı” gibi kavramları geçtik, “tarih” ve “bilim”den bile nasip almamış bu iddialara karşı söylenecek çok şey var. Ama biz şu kadarıyla yetinelim: Obama-Soros ittifakını bile es geçip, ilginç bir mantık kurgusuyla ikisini birbirine düşmanmış gibi kurgulayan bu mantığa göre Soros Mısır halkından, Obama ise Mübarek’ten yana. Yani “iki Amerika” var; biri İsrail kontrolündeki Amerika diğeri de İngiliz-İskandinav kontrolündeki Amerika! (Çünkü Amerika, Amerikalıların kontrolüne bırakılmayacak kadar önemli!)

Tunus-Mısır olaylarının Sorosçu olduğunu iddia edip sonra tevil yoluna gitmeye çalışanların bir kısmı da işte bu iddiayı kendine dayanak yaptı. Onlara göre “iki Amerika” vardı!

Çelişmeleri “iki aile kapışmasına” indirgeyen bu tezler, ne tarihi, ne de gelişen siyasi olayları açıklayamadığı gibi gün geçtikçe de sahibini içinden çıkamayacağı zor bir duruma sokmaktadır!

Konu bir kez “Rotschild ailesi ile Rockefeller ailesinin savaşı” gibi temellendirilince, “Müslüman Kardeşler” olgusunu da ancak şöyle açıklayabiliyorlardı: “Müslüman Kardeşler, hem Rotschild hem de Rockefeller grubuyla temas halinde”!

Desenize, dünyayı dizayn eden iki aile kavga ediyor ama Mısır’daki bir örgüt onlardan daha akıllı olsa gerek, ikisiyle de arayı sıcak tutuyor!

Ucu kapalı bir tünele bir kez girmeye görün, geri dönmemekte inat ettikçe, sağa sola çarpıp debeleniverirsiniz!

“İki ailenin kavgası” tezi, bu nedenle, gün geçtikçe “bir ailenin tuttuğu ABD ile diğer ailenin tuttuğu İngiltere’nin kavgası” şekline büründü. Üstelik burada İngiltere saldıran, ABD ise savunan pozisyonunda oluverdi! Umarım, buradan da ileri gidip ABD’yi savunmaya kalkmadan, yanlış yoldan dönerler!

ABD’nin karşısında İngiltere-İskandinavya ekseni oluştuğunu iddia edenleri en mahcup eden gelişme ise İngiltere’nin Wikileaks’in kurucusu Assange’ı İsveç’e iade etme kararı alması oldu.[14] İngiliz mahkemesinin bu ittifaktan haberi olmamış ki, mahkeme Assange’i ceza alacağı İsveç’e gönderiyordu!

Öte yandan, Mısır’daki halk hareketinin Sorosçu olduğunu ısrarla kanıtlamaya çalışan aydınlarımız, “iki hafta dolarken Mübarek’in ABD’ye rağmen nasıl hâlâ görevde kalabildiği” sorusuna “Mübarek uluslararası borsalara verdiği parayı Eylül’de toplayacakmış, onun için Eylül’e kadar görevde kalacak” yanıtı veriyorlardı! Ne acı ki, Mübarek, bu tespitten sadece üç gün sonra görevi bırakmak zorunda kaldı ve bu teori de çöktü! Analiz bir kez “yanlış” üzerine kuruldu mu, süreç, artık ucunda aydınlık görünmeyen bir tünele dönüşüyor çünkü...

Dahası, “halk hareketi değil, Soros darbesi” diyen aydınlarımız, Mısır’daki halk hareketi ikinci haftasını doldururken, Tahrir Meydanı’ndaki insan sayısındaki nispi azalmayı bile “teorilerine” kanıt diye sunmaya çalıştılar ve “hani nerede bugün o kalabalık, hadi devam etsinler o zaman”

diyebildiler... Bu “kanıt”ın hemen ertesi günü alanlar yine yüzbinler tarafından doldurulmuştu oysa...

Sonuç olarak, Mısırlı Tahrir Meydanı’na çıksa da Sorosçu oluyordu, çıkmasa da! Mısırlı eylem yapsa da, eylem Soros’un oluyordu, yapmasa da!

Çünkü “teori” baştan yanlıştı!

Teorinin sahipleri hem Mısır lideri Mübarek’in ABD’nin adamı olduğunu, hükümetin Washington’un kuklası olduğunu, Ordu’nun Pentagon’un güdümünde olduğunu kabul ediyor hem de ABD’nin bu müttefiklerine karşı ayaklananları da Sorosçu, yani Amerikancı ilan ediyordu.

Mübarek de Amerikancı, Hükümet de Amerikancı, Ordu da Amerikancı, Halk da Amerikancı... eee? Analiz bunun neresinde?

Bu arada halk hareketlerini Sorosçu ilan edenlere son önerimiz, Soros’u en azından okumaları. Çünkü okuyunca göreceklerdir ki, Soros, “yeni dönemde ABD ne yapmalı?” sorusuna “şerefli geri çekiliş” yanıtı verenlerin içinde yer alıyor!

Halk Hareketi, Sivil İtaatsizlik Eylemi Değil!

Diğer yandan Tunus ve Mısır’daki halk hareketlerini, ABD’nin el altından organize ettiği “sivil itaatsizlik eylemleri” olarak isimlendirenler de oldu... Değerlendirmelerine dayanak olarak ise sadece “eylemler şiddet içermiyor” argümanını sundular.

Tek bir ölçütle, bir hareketi nitelendirmek ne kadar bilimsel, ayrı bir konu... Öte yandan bu tezi tersten uygularsanız, halktan değil ama rejimden ve Mübarek taraftarlarından gelen şiddet nedeniyle, Mübarek’i “anti-Amerikancı ve devrimci” bile ilan edebilirsiniz... Keza Mısır’daki halk hareketlerinin ilk on gününde 104 Mısırlı öldürüldü! Diğer yandan Mübarek’in atlı-develi kılıçlı milisleri de, Tahrir Meydanı’nı bastı ve kan döktü!

Daha ilginç olanı, bu tezi ortaya atanların, Mısır’daki halk hareketinin bir paket olarak dışarıdan geldiğini ispatlamak için Türkiye’deki 68 eylemlerini örnek göstermeleriydi... Tipik bir sivil itaatsizlik eylemi olan 68 eylemleri de dışarıdan bir dizaynmış; dışarıdan bir paket olarak yurda sokulmuşmuş!

Bu tezin sahiplerine “sivil itaatsizlik” kavramının ABD’nin 90’larda gündemine aldığı Yeni Dünya Düzeni doktriniyle birlikte ortaya çıktığını; Washington’un 80’lerde başlattığı ve SSCB ile milli devletleri hedef almak

üzere teorileştirdiği “sivil toplumculuk” zemininde geliştiğini hatırlatmak isteriz.

Müslüman Kardeşler ve Ordu

Mısır’daki halk hareketini Sorosçu ilan eden aydınlarımızın, Mısır Ordusu’nun tutumuyla ilgili değerlendirmeleri de ilginçti.

Bu değerlendirmelere geçmeden önce, yerinden bir değerlendirme alalım. Arap ve İslam dünyası uzmanı Muhammed Hassan’ın Müslüman Kardeşler korkusu ve Ordu değerlendirmesi şöyle:

“Herkes Müslüman Kardeşler’den söz ediyor. Oysa Mübarek, Mısır’da İslami eğilimlere karşı koyan bir kalkan değildi ki. Müslüman Kardeşler esasında Mübarek diktatoryasının hayati bir unsuruydu. 1956’dan 1970’e değin Cemal Abdül Nasır Mısır’da sosyalist bir program uyguladı. Müslüman Kardeşleri de baskı altında tuttu. Bu süreçte pek çok hata yaptı. SSCB ile yakın olan Nasır’ın ölümü üzerine Enver Sedat yönetimi devraldı ve ülkeyi ABD’ye yanaştırdı. İsrail ile savaş baltalarını gömdü ve ülkeyi liberal bir ekonomik modele taşıdı. Ama Nasır’ın mirası hâlâ canlıydı. İşte Mübarek, o dönemde Sedat’ın adamı olarak, derin devlet olarak, çeteleri Nasırcılara ve komünistlere karşı örgütledi. Ama bu yeterli değildi. Nasır’ın mirasının ideolojik olarak da yıkılması lazımdı. Sedat bu noktada dini kullandı. Kuran’dan ayetler okudu, Müslüman Kardeşleri hapisten çıkarttı. Mısır’da diktatörlüğün İslami yükselişi kontrol için gerekli olduğu tezi gördüğünüz gibi yanlış bir tez. Müslüman Kardeşler, aslına bakarsanız Mısır için en kabul edilebilir partidir. Pek çok kez parlamentoda temsil imkânı bulmuştur. Bir diktatörlükte düşmanınıza tolerans göstermezsiniz. Müslüman Kardeşler totaliter sistemin, emperyalizm tarafından da desteklenen öteki yüzünü temsil ediyor. Ayrıca programlarına bakarsanız, sınırsız kapitalizm, serbest girişim ve emek düşmanlığını görebilirsiniz. Hatta önemli pek çok işçi ve köylü hareketini de karşılarına almış durumdalar. Kısacası, onlar emperyalistlerin Mısır’daki operasyonlarını devam ettirmek için mükemmel adaylardır.

“Nasırcılar ya da komünistler çok küçük bir parçayı oluşturuyor. Müslüman Kardeşler de hem toplumun önemli bir kısmını temsil etmiyor hem de gerçek bir muhalefet değil. Muhammed El Baradey de aslında ‘batılı ve dışarıdan’ bir figür ve Mısır halkına yabancı. Tek seçenek şu aşamada ordu. Tek örgütlü kurum onlar şu noktada.

“Ordu homojen bir yapı değil. Aynı Mısır halkı gibi orduda da çok farklı eğilimler var. Ordunun omurgasını diktatörlüğe karşı sıradan

Mısırlılar oluşturuyor. Unutmayın, 1952'de Mısır'da monarşiyi sona erdirenler de subaylardı. Mübarek'e yakın olanlar küçük bir azınlık. Şimdi diktatör devrildi ve siyasi partilerin önünü açacak bir anayasa oluşturuluyor. Buradan hangi güçlerin çıkacağını göreceğiz".[15]

Halk-Ordu İttifakı

Gelelim, halk hareketini Sorosçu ilan eden aydınlarımızın, ilginç Mısır Ordusu değerlendirmesine...

Mısır Ordusu'nun gelişmelere müdahil olmayan tutumunu, günlerce halk hareketinin Sorosçu olduğuna kanıt diye sundular. Onlara göre Mısır Ordusu, Pentagon'dan aldığı emir gereği hiçbir şeye karışmıyordu...

En sonunda Mübarek 11 Şubat'ta istifa etti, yönetim askeri konseye, dolayısıyla da konseyin başı olan eski Savunma Bakanı Tantavi'ye geçti. Yani bir nevi Mısır tarzı askeri darbe oldu! (Mübarek'in gelişmeleri engellemek üzere, Tantavi'yi Savunma Bakanlığı görevinden aldığını ve yerine Genelkurmay Başkanı Sami Hafız Anan'ı atadığını ama Tantavi'nin, Mübarek'in hemen ardından kurulan Silahlı Kuvvetler Yüksek Komisyonu Başkanlığı'na seçildiğini de anımsatalım!)

Müdahil olmayan ordu, sonunda müdahil olmuş, hatta yönetimi de devralmıştı. Ancak bu yeni durum da yine ABD'nin eseri sayıldı! Güya ABD, Mısır Ordusu'na darbe emri vermişti!

Sonuç olarak, tez baştan yanlış olduğu için, Mısır Ordusu öyle de yapsa, böyle de yapsa, ABD'nin emri gereği yapmış oluyordu!

Aynı aydınlarımız, halk hareketinin ilk günlerinde, Mübarek'in Cumhurbaşkanlığı yardımcılığı diye bir pozisyon yaratmasını ve bu pozisyona istihbaratın başında olan Ömer Süleyman'ı atamasını, ABD'nin planı olarak değerlendiriyorlardı. Onlara göre Washington, Mübarek'in yerine böylece bir başka sadık adamını, Ömer Süleyman'ı getirecekti. Zaten, Wikileaks belgelerinde Süleyman'ın İsrail'in tercihi olduğu da ortaya çıkmıştı! Kahire ve Tel Aviv'deki ABD diplomatları tarafından kaleme alınan 2008 tarihli yazışmalarda, Mübarek sonrası dönemde Ömer Süleyman'ın liderliğinin, İsrail tarafında olumlu karşılanacağı belirtiliyordu.[16] (Bu arada aynı aydınlarımızın, daha önce Wikileaks belgelerine itibar etmediğini, bunların da bir ABD oyunu olduğunu savunduklarını anımsatalım)

Ancak, öyle olmadı; Süleyman'ın yerine Tantavi başa geçti. Aydınlarımız, bu sefer de Tantavi'nin başa geçmesini ABD planı olarak yorumladılar!

Yani iş öyle bir hâl aldı ki, Mısır halkı eylem yapsa da yapmasa da Sorosçu oluyordu; Mısır Ordusu gelişmelere müdahil olsa da olmasa da Pentagon'un emrini uyguluyordu; Mübarek istifa etse de etmese de, süreç ABD'nin kurguladığı gibiydi; başa Süleyman da geçse, Tantavi de geçse ABD istemiş oluyordu!

Çünkü tez en baştan yanlıştı! Yanlış tez, gelişmeler karşısında iyice çıkmaza giriyordu!

Mısır'daki halk hareketini Sorosçu ilan edenlerin en önemli kanıtlarından(!) biri de, olayların başladığı 25 Ocak 2011 günü, üst düzey Mısırlı komutanların Pentagon'da toplantı halinde olmasıydı! Keşke komutanlar döndükten birkaç gün sonra halk harekete geçseydi de, bu çarpık komplo bir parça ciddiyet kazansaydı!

Yıllık 1. 3 milyar dolarlık askeri yardımın yarattığı bağımlılık ilişkisi nedeniyle, Mısır Ordusu'nun üst düzey komutanları zaten çok sık ABD'de temaslarda bulunuyordu. Bu gerçeğin üstünden atlayarak Mısır Genelkurmay Başkanı'nın 25 Ocak günü ABD'de olmasını, "halk hareketi orada verilen emirle başlatıldı" gibi bir sonuca yormak, en hafifinden cehalet örneğidir.

Birincisi, Washington, Mısır Ordusu'na "halk hareketi başlatması" emrini, kırmızı hatlı telefonlardan veremiyor mu da, dikkat çeker bir şekilde Washington'dan emrediyor?

İkincisi, Washington, Mısır Ordusu'na "halk hareketi başlatması" emrini neden aynı güne sıkıştırdı? Birkaç gün bekleyemedi mi? Örneğin, "uzman analistler" durumu çakmasınlar diye, Mısır Genelkurmay Başkanı ülkesine döndükten birkaç gün sonra halk hareketini başlatabilirlerdi... Akıl edemediler mi?

Ayrıntılar bilinmeyince, komplocu mantık daha da hız kazanıyor!

Peki, gerçekte Mısır Ordusu gelişmelerin neresindeydi? Nasıl konumlanmıştı? Ordu bir bütün halinde miydi? Üst ve orta düzey subaylar arasında görüş ayrılıkları var mıydı?

İnceleyelim:

Mısır Ordusu'nun gelişmelerde kritik önemde yer alması 10-11 Şubat günlerindedir.

Önce Mısır Silahlı Kuvvetleri "göstericilere destek" şeklinde yorumlanan bir bildiri yayımladı. Hatta bildiri, başta Washington olmak üzere tüm batı başkentlerinde "Mübarek bugün istifa edecek" yorumlarına yol açtı.

ABD Başkanı Barack Obama yaptığı konuşmada, kendilerine gelen bilgilere dayanarak Mısır'da yeni bir devrin başladığını bildirdi. CIA Başkanı Leon Panetta da "Mübarek büyük ihtimalle gidiyor" dedi.[17]

Ancak Mübarek akşam ekrana çıktı ve istifa etmediğini açıkladı! Eylül ayına kadar görevde kalacağını bir kez daha belirten Mübarek, Anayasa'nın 5. maddesinin değiştirilmesi ve olağanüstü halin kaldırılması için bir maddeyi iptal edeceklerini duyurdu. (Mübarek daha önce, halk hareketini dizginlemek için bir daha aday olmayacağını ilan etmişti) Mübarek konuşmasının sonunda da "Anayasa'nın izin verdiği yetkileri cumhurbaşkanı yardımcısı Ömer Süleyman'a verdiğini" açıkladı.

Mübarek'in Arapçada yetki anlamına gelen "salahiyet" sözcüğü yerine "ihtisas" kelimesini kullanması ilginç yorumlara yol açtı. Örneğin Mısırlı siyaset uzmanı Mustafa El Faki "Mübarek koltuğunda kalmaya kararlı" dedi.[18]

Mübarek'ten sonra ekrana çıkan yardımcısı Ömer Süleyman, göstericilere "evinize dönün" çağrısı yaptı. Tahrir Meydanı'nda Mübarek'in istifasını bekleyen Mısırlılar, bu gelişme üzerine, önlerine yeni bir hedef koydular ve "Başkanlık Sarayı" diye haykırmaya başladılar.

Gelişmeler üzerine Muhammed El Baradey, "Mısır patlayacak, ordu ülkeyi kurtarmalı" dedi.

Ertesi sabah, yani 11 Şubat günü, Mısır Genelkurmay Başkanı'nın liderliğinde toplanan üst düzey komutanlar, "Mübarek'in yapmaya söz verdiği reformların takipçisi olacaklarını" açıkladılar. Halk bu açıklamadan memnun olmadı. Açıklama "Genelkurmay'dan Mübarek'e destek" diye yorumlandı.[19]

Ve halk Cuma namazından sonra, önüne "Başkanlık Sarayı'na yürümek" hedefini koydu.

İşte tam bu esnada, Mübarek'i istifaya götüren gelişmelerde sıçrama yaratan bir olay yaşandı. Orta düzey subaylar, "halkla dayanışma hareketi" başlattı:

"Mısır'da Devlet Başkanı Hüsnü Mübarek'in 30 yıllık iktidarına karşı gösteriler sürerken, silahlı kuvvetlerden orta kademede 15 subay Mübarek'e karşı halk hareketine katıldı. Cuma sabah namazından hemen sonra telefonla Reuters ajansına açıklamada bulunan Binbaşı Ahmed Ali Şuman, 'Silahlı kuvvetlerin halkla dayanışma hareketi başlamıştır' dedi. Başkent Kahire'nin Tahrir Meydanı'ndaki gösteride dün gece halka hitap eden Ali Şuman, 'rütbeleri yüzbaşı ile yarbay arasında 15 subay, halk hareketine

katıldı’ diyerek, silahını orduya teslim ettiğini de bildirdi. Şuman, harekete katılan diğer subayların da cuma namazından sonra halkla konuşacağını belirtti. Tahrir Meydanı’nın batı girişini korumakla görevlendirildiğini belirten Şuman, diğer subaylara da Mübarek karşıtı gösterilere katılma çağrısı yaptığını belirtti”.[20]

Halk, Tahrir’den Başkanlık Sarayı’na doğru yürüyüşe başladı. Sarayın önüne gelen ilk grup protestolara başladığında, Mübarek ailesiyle birlikte Kahire dışına çıkmıştı!

Mısır’daki halk hareketi, ilk bölümü kazanmıştı!

Mübarek’in istifa edip, yönetimin orduya geçmesiyle sonuçlanan halk hareketinin birinci aşamasında olan biten nesnel olarak şöyleydi: Mısır halkı 2004 yılından bu yana adım adım halk hareketini büyüttü, ABD-Mübarek rejimi büyüyen bu halk hareketini 2009 yılında kanla bastırdı... Ancak bu yıl, Tunus’ta ortaya çıkan başarının da etkisiyle halk hareketi daha da kitleselleşti. Üstelik geçen altı yıl içinde, önemli bir mücadele birikimi ve deneyim de kazanılmıştı! Washington, gelişmeleri öngörüyordu, ancak çaresizdi. Çünkü ABD “gerileme” dönemine girmişti, çöküyordu... Halk hareketinin başladığı gün Mısır hükümetini “sağlam” ve “istikrarlı” ilan eden Washington, ortaya çıkan kitlesellik karşısında, “Mübarek’i verip, Mısır’ı kurtarma” taktiğine yöneldi. “Kazananın tarafında” olmak için de, çırpındıkça çırpındı...

Son tahlilde, ABD’nin bölgedeki bir numaralı müttefiki olan Mübarek artık yok! Ve ABD, artık Mısır’a istediği valiyi tayin edecek güçte değil! Artık Mısır’ın başına Mübarek’ten daha Amerikancı biri geçemez! Mübarek rejiminin içinden çıkıp başa gelen kişi de, artık Mübarek kadar Amerikancılık yapamaz!

Yer yer başlayan grevler ve alanlara işçi müdahalesi, büyüdüğü oranda, halk hareketinin yönelimini ileriye doğru taşıyacaktır! Ama ilerinin sınırı bellidir! Mısır’dan “tüm aşamaları” bir çırpıda geçmesini kimse beklemesin...

Mısır halk hareketi büyük başarı kazanmıştır. Çünkü Mısır, 24 Ocak gününün, artık çok ilerisindedir!

Üstelik halk hareketi içinde ortaya çıkan altı hedeften üçü gerçekleşmiştir Birincisi Mübarek gitmiştir. İkincisi Parlamento feshedilmiştir. Üçüncüsü de yeni bir Anayasa hazırlığı için komisyon kurulmuştur!

Dahası Yüksek Askeri Konsey, iktidar peşinde olmadığını açıklamış ve "iktidarı altı ay içinde sivil yönetime ve halkın görüşlerini yansıtan özgür ve barışçıl biçimde seçilen bir devlet başkanına devretmeyi" hedeflediğini belirtmiştir.[21]

Elbette ABD'ye en bağımlı orduların içinde Mısır Ordusu en başta gelenlerdendir. Yıllık 1.3 milyar dolarlık yardım bile başlı başına bir göstergedir. Ancak 2006 Lübnan İşgali ve 2008 Gazze İşgali konusunda Mısır'ın tutumu, ordu içinde ciddi bir tartışma dahası kamplaşma yaratmıştır. Orta ve üst kademeler arasında yaşanan bu çelişme, bundan sonraki süreçte daha da keskinleşecektir!

Öte yandan halk ve ordunun ittifak yaptığı yorumu, Mübarek'in devrildiği günün ertesinde çıkan gazetelerde de yer almıştı.

Örneğin yarı resmi İhbar El Youm gazetesi, Mısır Savunma Bakanı Meraşal Hüseyin Tantavi'nin Tahrir Meydanı'ndaki askeri birlikleri denetlerken çekilmiş fotoğrafını yayımlayarak, "Mübarek Gitti, Ordu Halk ile Birlikte" sürmanşeti ile çıktı.

Yarı resmi *El Ahram* gazetesi, "Halk Mübarek'i ve Sistemi Devirdi" başlığıyla verdiği haberde, sevinç gösterisinde bulunan halkın fotoğrafını kullandı.

Muhalif gazetelerden *El Düstur* gazetesi de "Sonunda Gitti" sürmanşeti atarak, manşete Mübarek'in resmini koydu.

Muhalif *El Mısri El Youm* gazetesi de "Halk Sistemi Devirdi" başlığını sürmanşetten verdi; haber fotoğrafı olarak da Tahrir Meydanı'nda gece çekilmiş sevinç gösterisi fotoğrafını kullandı.

El Şeruk gazetesi de "Halk Kazandı" başlığını sürmanşetine taşırken, alt başlıklarda "Halk Yeni Bir Sistem İstiyor" ifadesine yer verdi.

3.. ABD HALK HAREKETLERİNİN NERESİNDE?

ABD'nin 'Milyonuncu Aptallığı'

Tunus'ta başlayan, Mısır, Cezayir, Yemen ve Ürdün'e de yansıyan halk ayaklanmalarının ABD kaynaklı olmadığı, yani bizzat ABD tarafından planlanmadığı ve ortaya konulmadığının en önemli kanıtı, ABD'nin gelişmeler karşısındaki resmi tutumudur.

Aşağıda da gün gün okuyacağınız gibi, ABD gelişmelere göre tutum belirlemeye çalışmış ve bölgedeki en önemli Arap müttefiki olan Mısır'ın tümden kaybedilmemesini hedef olarak belirlemiştir.

ABD, önce Mübarek yönetimini "istikrar" unsuru olarak nitelendirmiş; halk ayaklanmasının boyutu büyüyünce, Mübarek'e "reform yap"

çağrısında bulunmuş; durum kötüye gidince de “geçiş dönemi” demeye başlamıştır.

Mısırlı gazeteci Hüssam el-Hamalawi, bu tutumu ABD’nin “milyonuncu aptallığı” olarak nitelendiriyor:

“ABD yönetimiyse, Mısır devrimindeki konumu açısından, sanırım gene milyonuncu kere aptallık etmiştir. Başta gösteriler başladığında Hillary Clinton hemen bir bildiriyle hiçbir şekilde kaygılı olmadıklarını ve Mübarek rejiminin dengede olduğunu söylemiştir. Ve Joe Biden da yayınlara çıkarak Mübarek’i bir diktatör olarak tanımlamayı reddetti. Neden? Çünkü Mübarek hem Amerika’nın hem de İsrail’in dostu. Bu size Amerikalıların, kimin demokrat olduğu ve kimin olmadığı konusundaki ikiyüzlülüğünü gösterir. Ve de şimdi, en sonunda Hüsnü Mübarek’in düşürülmesi gerektiği sonucuna vardıklarında da, gece gündüz onun nasıl mümkün olan en yumuşak şekilde ayrılacağının planlarını yapmaktalar”.[22]

ABD, çok açık biçimde, kendi planlamadığı ve başlatmadığı süreçte yer almaya çalışan bir çizgi izlemiştir. Bu çizgiyi “Mübarek’i verip, Mısır’ı kurtarmak” şeklinde ifade edebiliriz. Bu çizginin ne anlama geldiğini en iyi yansıtan yorumlardan birini de BBC yaptı: “ABD Mısır’ı devrimden uzaklaştırıp, evrime yaklaştırmaya çalışıyor. Değişimin, ılımlı, kontrollü bir şekilde gerçekleşmesini istiyor”.[23]

ABD, Etkisinin Kısıtlı Olduğunu Fark Etti

ABD’nin halk hareketlerinin neresinde olduğunu anlamamızı sağlayan en önemli değerlendirmelerden birini *Wall Street Journal*’dan Adams Etous yapıyordu. BBC’den Elif Kalaycıoğlu’nun Etous’la yaptığı röportaj çarpıcı değerlendirmeler içeriyordu:

“Belli ki, Obama hükümeti ilk başta hangi adımı atması gerektiğine karar vermekte yavaş davrandı. Belki durum düzelir diye düşünerek, Mübarek’ten vaktinden önce umudu kesmek istemediler. O noktada protestoların ne kadar güçlü olduğu da belli değildi. Ancak bu durum, hafta sonu hükümetin eski büyükelçi Frank Wisner’i Mısır’a göndermesiyle değişmeye başladı. Wisner, Obama’dan Mübarek’e sert bir mesaj iletmek için gönderildi.

“Başlamış olan bölünmeyi keskinleştiren ise dün yaşanan şiddet ve Mübarek’in ABD’nin baskısını reddetmesi oldu. Şimdi ise iki iradenin mücadelesiyle karşı karşıyayız. Mübarek, geçiş dönemine liderlik etmek istiyor, ABD ise Mübarek’in çekilmeye başlamasını.

“Obama hükümetinin karşısında bir dizi zor seçenek var. Bu zorluklardan biri, ABD hükümetinin etkisinin kısıtlı olduğunu fark etmesi. Bunu geçtiğimiz günlerde, Mübarek’e Mısır’a hemen bir geçiş dönemine girilmesi çağrısı yaptığında ve Mübarek bunu reddettiğinde gördük.

“Obama hükümeti ılımlı İslamcılar olarak tanımladıkları gruplarla ilişkiye geçme konusunda dengeli bir tutum oluşturmaya çalışıyor. Ancak bu büyük bir sorun olacak.

“Şu anda görünen, ABD hükümetinin, Mısır’da muhalefetin üyelerini de içeren bir geçiş dönemi hükümeti seçeneği üzerinde durduğu. Bu geçiş dönemi hükümetinde, şimdiki iktidarın üyelerinden de yer alanlar olabilir. Tüm bu detayların düşünülmesi lazım. Bu hükümet, geçici bir süre boyunca Mısır’ın yönetiminden sorumlu olacaktır, bu mesela altı aylık bir süre olabilir. Asıl hedef, seçimlerin yapılabilmesi için gerekli mekanizmaların oluşturulması olacaktır.

“Şurası kesin, son birkaç günde yaşananlar sonrasında eğer Mübarek iktidarda kalsaydı, ABD’yle ilişkileri, ABD’nin göstericilere verdiği destek nedeniyle çok zorlanırdı. Dolayısıyla, Amerika’nın ne kadar etkili olacağını belirleyen, tamamen geçiş dönemi hükümetinin içeriği olacaktır.

“ABD’nin Mısır ordusuyla ilişkileri çok iyi ve ordu kesinlikle hem geçiş dönemi hükümetinin hem de bir sonraki hükümetin içeriği konusunda belirleyici olacak. Dolayısıyla, ABD’nin etkisi sona ermeyecek ama bu etkinin sınırları var olmaya devam edecek. ABD Mısır’da ne yaşanacağını dikte edemez ve bir sürü yönden, aslında ABD de ne olduğunu izliyor ve olanlara tepki veriyor.

“Obama hükümetinin Mısır’da yaşananlar konusunda hazırlıksız yakalandığı kesin. Tunus’taki olayların Mısır’a sıçramasını beklemiyorlardı ve yaşananların ülke sınırlarını bu kadar hızlı geçmesine çok şaşırdılar. ABD için istikrarının kritik önemde olduğu başka ülkeler de var. Bunlardan biri Ürdün. Bu ülkede de hükümete karşı protestolar düzenlendi ancak görünen kralın erken davranıp hükümeti değiştirmeye karar verdiği. Yemen de ABD için çok önemli. ABD, El Kaide’nin Yemen’de faaliyet gösteren koluna karşı burada Cumhurbaşkanı Salih ile birlikte mücadele ediyor. Ve bu çok büyük bir öncelik. Yemen’deki herhangi bir istikrarsızlık, ABD’nin El Kaide’ye karşı yürüttüğü mücadele için önemli bir darbe olacaktır. Dolayısıyla, hükümet bu konuda ince bir ipte yürüyor. Olayların nereye gideceğini bilmiyorlar, fakat işlerin iyi sonuçlanmasını umuyorlar”.[24]

ABD İzlemekten Başka Bir Şey Yapamıyor

ABD Woodrow Wilson Center'ın Ortadoğu Uzmanı Roger Hardy de, gelişmeler karşısında Washington'un bir şey yapamadığını düşünenlerden:

"Arap dünyasında müesses nizam dağılıyor. Ancak tamamen çökecek mi, yoksa küllerinden bir şekilde yeniden mi doğacak henüz belirsiz. Kuzey Afrika'dan Körfez'e, zengin ülkelerden yoksullara, tüm Arap ülkelerinin liderleri aynı durumda. Neredeyse tamamı, halklarının gözündeki meşruiyetini ya büyük ölçüde ya da tamamen kaybetmiş, yolsuzlukla anılan otokrasilerle yönetiyor ülkelerini. Hepsi Mısır'daki gelişmeleri ürpertiyle izliyor. Kaderlerinin 82 yaşındaki Hüsnü Mübarek'in kaderiyle ortak olduğunu hissediyorlar. Batılı gözlemcilerin, protestoların 'biz' den çok 'onlar' ile ilgili olduğu tespiti yerinde.

"Protestocuların öfkesi, Batı, ABD ya da İsrail'den ziyade içeriye, Arap dünyasının iflas etmiş düzenine yönelik. Ancak tamamen sorumlu olmasa da, otokrasilerin Arap dünyasındaki gelişiminde Batı'nın da payı var. Amerikalı ve Avrupalı liderler on yıllar boyunca, istikrarı demokrasiye tercih ettiler. Şimdi de ektiklerini biçiyorlar. Şimdi ABD Başkanı Barack Obama ve diğer Batılı liderler, olaylar kimsenin öngöremediği bir yöne doğru evrilirken, izlemekten başka bir şey yapamadıklarını fark ediyor. Aslında Orta Doğu ve Kuzey Afrika'nın yerli aktörleri de, öyle değilmiş gibi davransalar da, izleyici koltuğundalar".[25]

Uludağ Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı Prof. Dr. Tayyar Arı da, ABD'nin Mısır konusundaki tutumunu şöyle özetliyordu: "Değişimi desteklediği görüntüsünü vermeye çalışan Obama yönetimi, bölgede önemli bir müttefikini kaybetme endişesini en derin biçimde yaşamaktadır. Çünkü bu değişim sadece Mısır'la sınırlı kalmayacak, bölgede diğer Amerikan yanlısı otoriter rejimleri de sarsacak ve ABD bölgede ciddi bir zemin kaybına uğrayacaktır". [26]

ABD'nin Resmi Mısır Takvimi

Mısır'daki halk hareketinin gücüne göre politika belirlemeye çalışan ABD, hem gelişmelerin arkasında kaldı, hem zikzaklar çizdi, hem de birbiriyle çelişen pozisyonlar aldı. "Mısır hükümeti sağlam" diyerek konumlanmaya başlayan Washington, Tahrir Meydanı dolunca"Mübarek gitmeli" dedi ama ardından "Mübarek şimdilik kalmalı" pozisyonuna demir attı.

İşte ABD'nin gün gün resmi tutumu:

25 Ocak 2011: ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton, Mısır'daki gösterilerin ilk günü yaptığı açıklamada, bu ülkedeki hükümetin "sağlam"

olduğunu söyledi.[27]

27 Ocak 2011: Beyaz Saray Sözcüsü Robert Gibbs, gazetecilere yaptığı açıklamada ABD'nin, Mısır hükümetinin "istikrara" sahip olduğunu düşündüğünü kaydetti.[28]

28 Ocak 2011: Mısır'daki olaylarla ilgili ilk kez konuşan ABD Başkanı Barack Obama, Mısır'ın birçok önemli konuda Washington'un müttefiki olduğunu söyledi. Devlet Başkanı Hüsnü Mübarek'in bir dizi zor konuda kendilerine yardımcı olduğunu belirten Obama, Mübarek'e her zaman, siyasal ve ekonomik reformların ileri götürülmesi ve yasallaştırılmasının ülkenin uzun vadedeki refahı için kritik önemde olduğunu kaydetti.[29]

29 Ocak 2011: ABD Başkanı Barack Obama, Mısırlı yetkililere, barışçıl protestoculara karşı şiddet kullanmaktan kaçınması çağrısında bulundu. Obama, Mısır halkının, toplanma ve ifade özgürlüğü, kendi geleceklerini tayin edebilme gibi evrensel haklara sahip olduğunu bildirerek, bunların insan hakları olduğunu ve ABD'nin her yerde bu hakların destekçisi olacağını vurguladı.[30]

30 Ocak 2011: ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton, "iyi yönde geçiş" istediklerini belirterek, "Halen iktidarda olan Mübarek'ten, rejiminden geçişin kolaylaşması için gerekeni yapmasını istiyoruz" dedi.[31]

2 Şubat 2011: ABD Başkanı Barack Obama, "Mübarek'le görüşmem sırasında kendisine açıkça, 'barışçıl bir iktidar değişikliğinin, çatışmasız, düzenli ve anlamlı bir şekilde hemen başlaması' gerektiğini belirttim" dedi. Şiddete karşı olduğunu belirten Obama Mısır ordusuna da teşekkür etti: "Mısır'da sokaklarda, tankların üzerinde pankartlar, birbirine sarılan asker ve göstericiler gördük. İktidar değişikliğinin barışçıl olması amacıyla bu barış havasının devamının sağlanması önemli, bu yüzden de askerlerin bu yönde hareket etmeye devam etmeleri için çağrıda bulunuyorum".[32]

3 Şubat 2011: ABD Başkanı Barack Obama, Eylül'deki seçimlerde aday olmayacağını açıklayan Mübarek'in kararını yeterli bulmadı.[33]

4 Şubat 2011: ABD Başkanı Barack Obama, göstericilerin üzerine düzenlenen develi baskının ardından, Mısır ordusunu yönetime el koymaya çağırdı! Obama, Genelkurmay Başkanı Mike Mullen'a, "Mısır ordusu ile temasa geçin ve yönetime el koymaları gerektiğini açık bir dille anlatın" talimatı verdi.[34]

4 Şubat 2011: Beyaz Saray sözcüsü Robert Gibbs, Mısırla ilgili soruları, "Başkan'ın tavrı belli. Değişim şimdi olmalı dediyse şimdi olmalı" dedi.

“Bu Mübarek’in istifasını istediğiniz anlamına mı geliyor?” şeklindeki ısrarlı sorular üzerine yeniden, “şimdi demek şimdi demektir” yanıtını verdi.[35]

5 Şubat 2011: ABD Başkanı Barack Obama’nın Mısır’daki krizle ilgili özel temsilcisi Frank Wisner, Almanya’nın Münih kentinde düzenlenen Güvenlik Konferansı’na video konferansı ile katıldı ve şunları söyledi: “İleri doğru atılacak adımların önkoşulları üzerinde ulusal düzeyde oydaşmanın sağlanmasına ihtiyacımız var. Cumhurbaşkanı Mübarek, bu değişikliklerin yönlendirilmesi için makamında kalmalı. (...) Ülkedeki liderliğin devamı, demokrasiye doğru barışçıl dönüşüm için gerekli. Cumhurbaşkanı Mübarek’in liderliğinin devamını önemli görüyorum”.[36]

5 Şubat 2011: Mısır, Tunus, Cezayir, Ürdün ve Yemen’deki isyan dalgasını kastederek, Ortadoğu ve Kuzey Afrika’nın “kusursuz fırtına”ya tutulduğunu söyleyen ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton, Arap ülkelerine yaptığı reform çağrısını yineledi.[37]

7 Şubat 2011: ABD Dışişleri Bakanlığı, yaptığı açıklamayla, Obama’nın Mısır özel temsilcisi Frank Wisner’in “Mübarek kalmalı” sözlerinin, kendi, şahsi görüşü olduğunu belirtti. Dışişleri’nin açıklamasının ardından, Wisner’in, New York ve Washington’da bulunan bir hukuk şirketi için çalıştığı ve bu şirketin Mübarek hükümetiyle doğrudan iş yaptığı basına yansıdı.[38]

Ancak, Wisner’in Obama’nın özel temsilcisi olması ve Münih Güvenlik Konferansı gibi önemli bir uluslararası toplantıda, “kendi” görüşlerini ifade etmeyecek kadar deneyimli ve üst düzey bir diplomat olduğu da ortadaydı. Dün “Mübarek hemen istifa etmeli” diyen Obama’nın bugün “Mübarek kalmalı” demesi ise ABD’nin gelişmeler karşısındaki çaresizliğini gösteriyordu.

10 Şubat 2011: ABD Başkanı Barack Obama, “Mısır’daki olaylar, bu ülkede tarihin değişmekte olduğunu gösteriyor” dedi.[39]

11 Şubat 2011: ABD Başkanı Barack Obama, Mısır Cumhurbaşkanı Hüsnü Mübarek’in istifa ederek, Mısır halkının değişime duyduğu açlığa cevap verdiğini, bunun Mısır’ın dönüşümünün son noktası değil, başlangıcı olduğunu belirtti. Beyaz Saray’da açıklama yapan Obama “Önümüzde zorlu günlerin olacağına eminim. Birçok soru hâlâ yanıtsız. Ancak Mısır halkının bu cevapları bulabileceğinden ve bunu barışçıl, yapıcı ve bu son haftayı tanımlayan birlik ruhu içinde yapacağından eminim” ifadesini kullandı.[40]

Salt bu resmi açıklamalardan da görülüyor ki, ABD bu sürecin mimarı değil! Üstelik gelişmelere göre pozisyon alma zorunluluğu, ABD'yi birbiriyle çelişen açıklamalara mecbur etmiş!

ABD Yönetiminde Ayrılık

Los Angeles Times'dan Peter Nicholas ve Christi Parsons, ABD resmi açıklamalarına yansıyan bu çelişkileri görmüş ve "ABD Başkanı'nın danışmanlarının Mübarek konusunda ayrılık" yaşadığını yazmışlardır.

Los Angeles Times'a göre, Dışişleri Bakanı Hillary Clinton, Ulusal Güvenlik Danışmanı Thomas Donilon ve Savunma Bakanı Robert Gates, bölgesel istikrar açısından büyük endişe duyuyorlar. Bu üçlü, Ortadoğu'daki diğer hükümetlere, müttefiklik ilişkilerinin süreceği ve yüzüstü bırakılmayacaklarına dair güvence verilmesini savunuyorlar. Ancak diğer yandan Mübarek'in pozisyonunun kötü olduğunu görüp, Süleyman'ın reform sözleriyle birlikte görevi devralması gerektiğini savunuyorlar. Yani "Mübarek'siz bir Mübarek rejiminin" sürmesi gerektiğini savunuyorlar.

Diğer yandan ABD Ulusal Güvenlik danışmanları Ben Rhodes ve Samantha Power ise Ömer Süleyman konusunda farklı düşünüyor ve Obama'nın, Mübarek rejiminin artıklarıyla aynı safta görüntü vermesinin, Mısır halkı nezdinde ABD'nin prestijini tahrip edeceğini savunuyorlar.[41]

Wikileaks Belgelerinde Mısır

Aslında Wikileaks'in yayımladığı ABD belgelerinin de ortaya koyduğu üzere, ABD bölgede bir memnuniyetsizlik olduğunu öngörmüş.

Örneğin ABD'nin Kahire Büyükelçisi Francis Ricciardone'nin mayıs 2006 tarihli kriptosunda durum şöyle belirtilmiş: "Mübarek rejiminin içeride nizamı yok. Alternatifsizlik, Mübarek'in sert müdahalelerine ortamı açık hale getiriyor".

Mübarek'in oğlu Cemal'in cumhurbaşkanlığı koltuğunu devralması ihtimalinin de olduğunu belirten Ricciardone, "Bu olasılığı ne basın ne de halk hoş karşılıyor" diye rapor etmiş.[42]

Yine Ricciardone imzalı, 2007 tarihli bir belgede de, Mısır "diktatörlük" olarak tanımlanıyor ve Mübarek'in durumu "züccaciye dükkânındaki fil"e benzetiliyor.[43]

Kimi çevreler bu belgeleri, ABD'nin Mısır'daki sürecin mimarı olduğuna kanıt olarak yorumladılar. Oysa gerçek bambaşkaydı! Dünya çapında inişe geçen bir kuvvet olarak ABD, gelişmeleri öngörse bile müdahale edemiyordu, çaresizdi! Durumu kontrol edemeyen ABD'nin

izleyebileceği yegâne çizgi, kötünün iyisini tercih etmek ve gelişmelerin yönünü mümkün olduğunca lehine değiştirmeye gayret etmekti!

Kaldı ki, ABD yönetiminin olasılıklar konusunda uyarıldığı ancak bu denli bir gelişme öngörmediği gerçeği, ABD Senatosu'nda da dile getirildi. ABD Ulusal İstihbarat Direktör Başyardımcılığı görevine aday gösterilen, CIA görevlisi Stephanie O'Sullivan, Senato'da katıldığı oturumda yaptığı açıklamada, geçen yılın sonunda Mısır'da istikrarsızlığa dair ABD Başkanı Barack Obama yönetimini uyardıklarını, ancak o tarihte, bu istikrarsızlığın isyanı başlatacağını öngöremediklerini belirtti.[44]

ABD'nin Mısır'da bir halk hareketinin çıkmasını engelleyemeyeceği, çıktığında da bastıramayacağı gerçeğini ABD'li ünlü gazeteci Seymour Hersh de saptıyor. Pulitzer ödüllü Hersch, "Mısır'daki halk isyanına ABD de destek verdi. Neden?" şeklindeki soruya şu yanıtı veriyor: "ABD, geçen yıl Mısır'da başlayan çok büyük bir isyanı bastırdı. Hem de çok kanlı bir şekilde. Ancak bunu bastırması mümkün değil".[45]

ABD, artık isyan bastıracak konumda değil! Kaldı ki, Mısır'da bu isyanlar, ayaklanmalar, halk hareketleri ilk kez oluyor da değil! 2004 yılından bu yana Mısır halkı ayakta!

ABD Sağı Bölündü

Geçmişte, Washington'u doğrudan ilgilendiren konularda neredeyse homojen bir görüntü sergileyen Demokratlar ve Cumhuriyetçiler, "Büyük Ortadoğu'daki halk hareketleri" karşısında birbirinden farklı, hatta birbirine zıt fikirler ortaya koydular. Cumhuriyetçiler kendi aralarında bile ortak bir görüş oluşturamadılar. Aslında BBC'nin başlığı durumu ortaya koyuyordu: "Arap ayaklanması ABD sağını böldü".[46]

Örneğin eski ABD Başkanı George Bush'un destekçilerinden olan John Bolton, ABD'nin Mısır'daki gelişmeler karşısında "sessiz kalmasının daha iyi olacağını" belirtiyordu. Bolton, ABD'nin uzun süredir müttefiki olan Hüsnü Mübarek'ten çok haz etmese de, Müslüman Kardeşler'in iktidarı ele geçirmesi riskinin çok daha büyük olduğunu savunuyordu.[47]

ABD eski Ulusal Güvenlik Danışmanı Elliott Abrams ise Obama yönetimini Mübarek karşısında çok yumuşak olmakla suçluyordu. Abrams, 29 Ocak 2011 tarihli *Washington Post*'da yayımlanan yazısında "Yönetimimiz diktatörlüklerin hiçbir zaman tam anlamıyla istikrarlı olmadığını öğrenecek mi? diye soruyordu. İsrail'in kaygılarını bir kenara iten Abrams, Müslüman Kardeşler konusundaki endişelerin yersiz

olmadığını ancak diktatörlüklerin bu tür grupları daha güçlü kıldığını ileri sürüyordu.[48]

Obama karşısında başkanlık yarışını kaybeden Cumhuriyetçi Partili Senatör John McCain de, Mübarek'in istifasını istiyordu.[49]

ABD Kazananın Tarafında Olmak İstiyor

Merkezi Washington'da bulunan düşünce kuruluşu German Marshall Fund'un uzmanı Ian Lesser Mısır yönetimi ile halkların özgürlük talepleri arasında sıkışan Washington'un, Mısır'da stratejik çıkarlarının bulunduğunu ve bu ülkede bir kaos istemediğini belirtiyordu. Washington'un Müslüman Kardeşler'in iktidara geldiği bir Mısır'ı da istemediğini belirten Lesser, ABD'nin, reform ve değişimin ve aslında "kazanan tarafın" yanında olmak istediğini vurguluyordu. Lesser, günün sonunda ABD'nin "doğru tarafta" olmaya dikkat etmesi gerektiğini ve kendi düşüncesine göre, doğru tarafın da "Mısır'da değişim" olduğunu söylüyordu.[50]

ABD'deki düşünce kuruluşu Carnedie Endowment for International Peace uzmanı Henri Barkey de, ABD'nin Mısır'daki olaylar nedeniyle "son derece zor durumda olduğunu" belirtiyordu: "Bundan daha kötü durumda olamazdı. Bir yandan demokrasi yanlısı görünmek istiyor ama öten yandan da Mübarek en önemli müttefiklerinden. Ben de şu an hükümette olsam ne yapardım diye düşünmüyor değilim". Barkey ABD'nin içinde bulunduğu durumun zorluğunu ise "Mısır yönetimi ile ABD'nin ortak konularda muazzam görüş birliği içinde" olmasına bağlıyordu.[51]

ABD'nin resmi açıklamalarındaki sıkıntıya dikkat çeken bir diğer isim de Brooking Enstitüsü uzmanlarından Şadi Hamid'di. Hamid, Clinton'un, olayların hemen başında dile getirdiği "Mısır hükümetinin istikrarlı" olduğu şeklindeki sözlerin, 1977 yılında dönemin ABD Başkanı Jimmy Carter tarafından İran için de kullanıldığını anımsatıyordu.[52]

Öte yandan ABD'nin Mübarek karşıtı halk hareketinin büyümesi üzerine, Kahire'deki büyükelçiliğine askeri takviye yapması da, ABD'nin ikinci bir İran korkusunun sonucu olduğu şeklinde yorumlandı. Odatv'den Barış Terkoğlu'nun haberi şöyleydi:

"ABD yönetimi, Kahire Büyükelçiliği'ndeki deniz piyadelerine takviye yaptı. Bu noktada önemli bir ayrıntı daha var. Odatv'ye bilgi veren kaynaklar, ABD'nin takviye ettiği piyadelerin sokak gösterilerine karşı kullanılabilecek türden silahlara sahip olduğunu da söyledi. ABD elçiliğine olası bir saldırı durumunda kullanılacak silahlar ile konsolosluk kendisini savunmayı planlıyor. Gösteriler için özel timlerin gönderilip gönderilmediği

sorusu yanıtsız kalırken, ABD’li kaynaklar sık sık İran Devrimi sırasında yaşanan büyükelçilik krizini hatırlatıyor. İran Devrimi sürecinde, 4 Kasım 1979 tarihinde bir grup İranlı öğrenci, ABD Büyükelçiliği’ni basarak 52 Amerikalıyı rehin almış ve rehine krizi tam 444 gün sürmüştü. ABD’li kaynaklar net olarak İran Devrimi’nde yaşanan krizi tekrar etmeyeceklerini vurguluyorlar”.[53]

Newsweek dergisine bir analiz yapan Stephen Kinzer ise Washington’un Ortadoğu’da yanlış bir strateji sürdürdüğünü ve bu nedenle olayları etkileyemediğini belirtiyordu. Kinzer, İran Hizbullah, Hamas ve Irak’taki Şii partiler gibi seçimleri kazanan popüler güçlerin yanında yer alırken, ABD’nin bu yükselen güçlere karşı koymak için Mübarek gibi her zamanki dostlarına dayandığına dikkat çekiyordu: “ABD’nin uzun vadeli Ortadoğu stratejisini gözden geçirme ihtiyacının gerektiği hiçbir zaman bu kadar açık olmamıştı. Müslüman Ortadoğu’daki en yakın ABD müttefiki olan Türkiye’yi daha dikkatli dinlemek iyi bir başlangıç olur. Akıllıca bir ikinci adım, İran’a yönelik politikayı, çatışmadan samimi bir uzlaşı arayışına değiştirerek, tersine çevirmektir”.[54]

ABD Bahreyn’de Savunmaya Geçti

ABD’nin halk hareketlerini başlatmadığı, tersine engelleyemediği bu halk hareketlerine eklemlenmeye çalıştığı gerçeği, ayaklanmalar bölgedeki diğer ülkelere sıçradıkça, daha da net olarak ortaya çıktı.

Örneğin Bahreyn’de...

ABD açısından kritik öneme sahip olan Bahreyn’deki halk hareketi Washington’da büyük endişe yarattı. Çünkü Bahreyn ABD 5. Filosu’nun merkezi! 5. Filo’nun görev alanı ise merkezi Basra Körfezi olmak üzere Büyük Ortadoğu’nun ana alanı... Öte yandan Bahreyn, ABD’nin müttefikleri olan Suudi Arabistan ve Körfez ülkeleri ile İran’ın nüfuz savaşları açısından da kilit önemde. Öyle ki, İranlı bir yetkili, 2009 yılında Bahreyn’i İran’ın 14. eyaleti olarak telaffuz etmişti! Ayrıca Bahreyn, ABD’nin bölgede serbest ticaret anlaşması imzaladığı tek ülke!

Bu önem Wikileaks’in yayınladığı ABD belgelerinde de görülüyor. 2008 ve 2009 yıllarına ait belgelerde, “eğer İran silahlı çatışmanın içine girerse, Bahreyn’deki Şiiler buna olumlu yaklaşır” kaygısı dile getirilmiş. Belgelerde, bu nedenle, Washington’un askeri yardım oranını artırması önerilmiş.[55]

Bu durum, ABD’yi Bahreyn’deki halk hareketlerine karşı önlem almaya zorladı. Nasılsa, Bahreyn Mısır’a göre daha küçük ve halk hareketi daha

kolay bastırılabilecek büyüklükteydi! İşte bu nedenle, Bahreyn'de halk hareketlerine karşı kuvvet kullanıldı ve kanla bastırılmaya çalışıldı.

İran ise kanla bastırılmaya çalışılan Bahreyn'deki ayaklanmalara destek verdi. İran Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Ramin Mihmanperest, Bahreyn'de göstericilere yapılan şiddet olaylarından dolayı kaygılı olduklarını ve bu durumu kınadıklarını belirtti. Mihmanperest, Bahreyn yönetimini şiddete başvurmamaya çağırarak, halkın meşru isteklerini dile getirmesine saygı gösterilmesini istedi.[56]

Bahreyn'deki durum, halk hareketlerini "Sorosçu" diye karalayanları da ters köşeye yatırdı. Madem ABD Tunus'ta Sorosçu isyan başlatmış ve bunun tüm Ortadoğu ve Kuzey Afrika'ya yayılmasını istemişti, peki neden Bahreyn'deki "isyana" karşı çıkmış ve kanla bastırmaya çalışmıştı?

Pratikler, yanlış teoriyi çürütüyordu...

Bu arada Wikileaks'in yayımladığı yeni belgeler, Batı basınında "Bahreyn'deki gösterilere ön ayak olan muhalefeti Hizbullah eğitti" haberlerine yol açtı. Belgelerde, Bahreyn Kralı Hamid bin İsa el Kalife'nin, ABD'ye bu konuda bir uyarıda bulunduğu ve İran ile Suriye'yi suçladığı belirtiliyordu. İran, muhaliflerin Hizbullah aracılığıyla eğitimini sağladığı için, Suriye de eğitimin Lübnan'da yapılmasına olanak yarattığı için suçlanıyordu.

Belgelere göre Kral Hamid, ABD'li General David Petraus'a, ülkesinin "İran, Hamas, Hizbullah, Taliban ve Suriye'nin ABD'li güçleri Körfez'den atma çalışmalarına destek vermeye zorlandığını" şikâyet etmiş![57]

ABD'nin Bahreyn'le ilgili tutumu, Arap dünyasında "çifte standart" olarak yorumlandı. Washington'un Bahreyn'le birlikte Yemen ve Ürdün'de de, farklı bir tutum sergilediği gazetelerde dile getirildi. Örneğin, Ürdün gazetesi *Düstur*'dan Ureyb Elrentavi şöyle sesleniyordu:

"Bizler Obama'nın Yemen ve Bahreyn hükümetlerinin Manama, Aden ve Sana'da ayaklanan kitlelere yönelik davranışlarına esnek yaklaşımını paylaşmıyoruz; ABD yönetiminin çifte standart uygulamasından memnun değiliz. Konu İran'la ilgili olunca, Amerikalı yetkililerin ağzından en sert ifadelerin çıktığını görüyoruz. Fakat konu, Sana'da terörle mücadeledeki müttefikiyle ilgili olunca, Washington'dan çıkan en uç ifade 'Kendinize hâkim olun' oluyor. Bu ifade, rejime ve göstericilere yöneltiliyor. Sanki göstericiler, polis ve orduya karşı gerçek ve plastik mermi, göz yaşartıcı bomba kullanmış gibi.

“Bahreyn’de yaşananlara yönelik Amerikan tutumunun da Yemen halkına yönelik olandan aşağı kalır tarafı yok. Konu Amerikan filosuna ev sahipliği yapanlarla ilgili olunca, Bahreyn rejimine dair ifadeler daha da esnekleşiyor; Washington’un Amerikan üslerinin huzurunu bozan göstericileri kınaması uzak bir ihtimal değil. Yine de göstericiler, henüz ‘tahliye’ sloganları atmaya başlamadı.

“Bugünden itibaren çifte standart uygulamasına yer yok. Arap halkları bu oyunlara kanmıyor artık. Washington, İran, Bahreyn ve Yemen’deki gösterilere karşı eşit tutumlar almalı. Halkların kendi düşüncelerini ve taleplerini özgürce ifade etme hakkı var ve ABD’nin rejimlerle ilişkilerine mahkûm edilemezler.

“Bizler tıpkı Tunus ve Mısır’da yaşandığı gibi, devrimlerin hedefe yaklaştıklarında ABD’nin olayların gelişimiyle birlikte söylemini de değiştireceğini ve sokaklara yakınlaşmaya başlayacağını biliyoruz. Fakat halkların kendi geleceklerini tayin hakkına yönelik Amerikan desteğinin sıkıntılı bir dönemde olmasıyla, ABD’nin bu halklara destek sunması arasındaki fark büyük”.[58]

İran açıkça görülen bu “çifte standart”a sert tepki gösterdi. İran Dışişleri Bakanı Ekber Salihi, ABD ve Avrupa ülkelerinin, bölgedeki halk hareketleri ve yönetim değişikliği konusunda çelişkili olduğunu belirtti. Bazı ülkelerin, bölgedeki halk hareketlerinde çok sayıda masum sivillerin öldürülmesine ciddi tepki göstermediklerini belirten Salihi, ancak gerçeklerin bölge halkı için ortaya çıktığını kaydetti. Bölge ülkelerinin ABD’den uzaklaşmak için çaba gösterdiğini söyleyen Salihi, “ABD’ye bağlı hükümetler yıkılıyor” diye konuştu.[59]

Pakistan asıllı İngiliz yazar Tarık Ali de, ABD’nin en büyük kaygısının Bahreyn olduğunu dile getirenlerden. Tarık Ali, Batı’nın desteklediği despotların kapı dışarı edildiğini ve bölgedeki siyasetin sonsuza dek değiştiğini savunuyor ancak ABD hegemonyasının da tamamen yok olmadığının altını çiziyor. Tarık Ali, bundan sonraki süreçte, halk hareketlerinin yaşandığı ülkelerde mücadelenin ağırlıklı olarak liberalizm ile muhafazakârlık arasında geçeceğini savunuyor. ABD’nin Bahreyn konusunda büyük endişe taşıdığını belirten Tarık Ali, “Eğer bu ülkeyi yönetenler iktidardan uzaklaştırılırsa, Suudi Arabistan’da demokratik bir devrimi durdurmak zor olacaktır” diyor.[60]

Libya’da Bölünme Tehlikesi

Halk hareketlerinin Tunus ve Mısır'da diktatör deviren gücü, Ürdün ve Yemen liderlerini, hükümetlerini kurban vermeye götürdü. Ancak halk, hükümetlerin feshedilmesine rağmen protestolarını inişli çıkışlı da olsa, sürdürdü. Suudi Arabistan Kralı Abdullah ise ülkesinde benzer bir tabloyla karşılaşmamak için vatandaşlarının emlak alım-satımında, evliliklerinde ve iş kurma durumlarında kullandığı kalkınma fonuna, milyarlarca dolarlık ek kaynak aktarılması kararı aldı.[61]

Diğer yandan sıra sıra diğer bölge ülkelerinde de halk sokağa çıkıyordu...

ABD'nin Bahreyn'deki gelişmeler karşısındaki tutumuyla teorileri çökenlerin imdadına İran ve Libya'daki gösteriler yetişti!

İşte ABD karşıtı iki ülkede, yani İran ve Libya'da, halk sokaklara dökülmüş ve Washington'un isteği doğrultusunda hükümetlerini devirmeye çalışıyorlardı! Desenize, Washington sırf bu iki ülkede, halkı ABD karşıtı iktidarı devirmeye seferber edebilmek için domino etkisi yaratsın diye müttefikleri Tunus'u, Mısır'ı, Yemen'i, Ürdün'ü kurban vermişti!

Gelişmeleri teoriye uydurtmaya yönelik bu yaklaşımlar, mantığı iyiden iyiye zorluyordu!

Oysa olan biten gayet çıplak bir şekilde ortadaydı. Ortadoğu'daki konjonktürden yararlanmak isteyen İran ve Libya'daki muhalifler de, ABD'nin tam desteğiyle birlikte, eylem yapmaya başlamıştı, hepsi bu...

İran'ın güçlü devlet yapısı, -ABD'yi memnun eden- bu kalkışmayı hızla bastırmış ancak Libya, yapısal zaaflarından ötürü kısa sürede kan gölüne dönmüş ve bölünme tehdidiyle karşı karşıya gelmişti.

Libya'daki kalkışmanın, Tunus'taki halk hareketinden temel farkları şunlardı:

1. Libya, Mısır'dan farklı olarak tam bir aşiret toplumu yapısına sahipti.

2. Mısır'daki halk hareketlerinin unsurları, orta sınıflardan, esnaftan, diplomalı işsiz gençlerden, İslamcı akımlardan ve işçilerden oluşuyordu. Bu yapı, eylemlere düzen ve disiplin sağlamıştı. Libya'da sokaklara dökülenler ise ülke yapısı gereği, aşiret mensuplarından oluşuyordu. Bu yapısal fark, Libya'daki kalkışmanın, yağmacı, çapulcu bir karakter kazanmasına yol açıyordu. Libya'daki sayısı 25 bini bulan Türk işçileri, şantiyelere yönelik yağmalar nedeniyle, ülkeden kaçmak zorunda kalıyordu.

3. 1940'larda İtalya, Fransa ve İngiltere arasında Trablus, Bingazi ve Fizan olarak üç parçalı olan Libya, 1951'de bağımsızlığını kazanırken de, federal bir sistem çerçevesinde, "Birleşik Libya" halini almıştı. Bu parçalı

yapı, 2011 Libya'sında da sürüyor. Bu durum, Libya'yı bölünme tehlikesiyle karşı karşıya getiriyor. Oysa Mısır halk hareketi, ülkenin siyasal birliğini perçinlemek adına, rejimi ve Mübarek'i hedef almıştı.

4. Mısır ve Tunus'un devrik diktatörleri Mübarek ve Bin Ali, ABD'nin müttefikleriydiler; Kaddafi ise ABD karşısında konumlanmış bir isimdi.

Bu arada Kaddafi'nin elini zayıflatan gelişmelerden biri de birkaç bakanın sıra sıra istifa ederek, "Kaddafi'nin liderliğini tanımıyoruz" demeleriydi. İstifa eden bakanlardan İçişleri Bakanı Abdülfettah Yunus El Ubeydi, daha da ileri gidip, muhalefete destek vereceğini ilan etti.[62]

Peki, muhalefet kimdi? Ne Tunus'ta ne Mısır'da görülmeyen bir şey oldu ve El-Kaide ortaya çıkıp, kalkışmanın lideri olduğunu açıkladı. Üstelik Lübnan'daki kalkışma sekizinci gününe girdiğinde, El-Kaide'nin, ülkenin doğusunda bağımsız bir şeyhlik kurduğu da iddia ediliyordu.

25 Şubat 2011 tarihinde ekranlara ikinci kez çıkan Kaddafi şöyle açıklıyordu muhalefeti: "Artık şurası açık ki, bu işin arkasında El Kaide var... ABD ve Batı dünyası tarafından aranan isimler gençlerimizi, çocuklarımızı kışkırtıyor".[63]

Küba devrimin lideri Fidel Castro, ABD'nin durumdan yararlanıp, NATO'ya Libya'yı işgal emri bile verebileceğini belirtti: "ABD'nin Libya'da tam barış için endişe duymadığı benim için apaçık ortadadır ve ABD, NATO'nun bu zengin ülkeyi işgal etmesi emrini vermekte tereddüt etmeyecektir, bu bir zaman veya gün meselesidir".[64]

Nitekim ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton'dan, Castro'nun endişesini doğrulayan bir açıklama geldi. Clinton, "sırası gelince gerekli adımları atacağız, ancak uluslararası kamuoyu ile uyum içinde çalışmak zorunda kalacağız" dedi.[65]

Libya'nın üretim bakımından uluslararası petrol fiyatlarında belirleyici konumu olmadığı halde, "Kaddafi'nin petrol borularını havaya uçuracağı, bunun da dünyayı olumsuz etkileyeceği" şeklindeki haberler, bir müdahaleye zemin oluşturma amaçlıydı. (Libya petrolünün yüzde 78'i Avrupa'ya, yüzde 22'si ise ABD, Brezilya ve Çin'e satılıyor)

Castro'nun açıklaması, NATO Genel Sekreteri Anders Fog Rasmussen'i açıklama yapmak zorunda bıraktı. Rasmussen, Libya'ya askeri müdahalede bulunmak gibi bir planları olmadığını açıkladı.[66] Ancak buna rağmen, vatandaşlarını bahane eden AB'nin Libya'ya askeri bir müdahalede bulunabileceği bilgisi piyasaya sürüldü.

Tunus, Mısır, Yemen, Ürdün, Bahreyn gibi ABD’nin nüfuz alanı olan yerlerdeki halk hareketi ile ABD’nin karşısında konumlanan Libya’daki kalkışmanın birbirine zıt karakteri, halklar ile emperyalizm arasındaki mücadelenin bölgesel boyutunu görmek bakımından önemliydi. Libya’nın süreci en az zararla atlatması, süreçten siyasi ve coğrafi birliğini koruyarak çıkması, kuşkusuz ABD’ye Tunus ve Mısır’dan sonra yeni bir darbe daha vuracaktır.

ABD’nin Kukla Devleti’nde de Halk Ayaklandı

Ortadoğu ve Kuzey Afrika’daki halk hareketleri, bunları Sorosçu diye suçlayanları mahcup edercesine, ABD’nin “kukla devleti” olan Kuzey Irak’a da sıçradı!

Kuzey Irak’taki tepkilerin önderliğini, Talabani’nin partisi KYB’den kopan, son seçimlerde de Barzani ve Talabani’ye karşı muhalefet eden, Goran Hareketi yaptı.

Goran Hareketi, 29 Ocak 2011’de yedi maddelik talep içeren bir bildiri yayımlayarak, halkı protestolara çağırdı:

“Güvenlik güçlerinin politik alandan çıkarılması,

“KDP ve KYB’nin parlamento, yargı, hükümet ve güvenlik güçlerinden azledilerek, partilerin etki alanlarının kısıtlanması,

“KDP ve KYB hükümetinin yıkılarak, yerine tarafsız bir teknokrat hükümetinin kurulması,

“Kürt Parlamentosu’nun feshedilerek, 3 ay içerisinde saydamlık ölçütü içerisinde yeni bir seçim yapılması,

“Yeni bir anayasa taslağının oluşturulması,

“Valilikler tarafından el konulan arazi ve malların halka yönelik ıslah edilmesi”.[67]

Kürt Bölgesel Yönetimi ise Goran Hareketi’nin taleplerinin meşru olmadığını belirterek, tümünü reddetti.

Goran Hareketi’nin bu çağrısı sonrası küçük çaplı da olsa değişik protesto gösterileri oldu. En büyük olanında ise göstericiler Süleymaniye kentinden sokaklara döküldü ve bölgesel yönetimin başkanı Mesut Barzani’nin parti merkezine saldırdı. Ayaklanmaya açılan ateş sonucu ölenler ve çok sayıda yaralananlar oldu.[68]

Kuzey Irak halkı, ABD’nin baş kuklası olan Barzani’ye karşı ayağa birkaç kez daha kalktı. Ama gücü sınırlıydı.

Öte yandan Güney Irak’ta da küçük çaplı ayaklanmalar oldu. Irak’ın güneyindeki en önemli kent olan Basra’da da vilayet binası kuşatıldı, halk

protestolarda bulundu!

Mısır'ı Kaybeden ABD, Ortadoğu Politikasında Çözülmeye Başlar

ABD'nin Ortadoğu'daki bu halk hareketlerinden, gerçekte nasıl etkileneceğini en iyi ifade eden isimlerden biri Colombia Üniversitesi'nden Prof. Richard Bulliet'di. Prof. Buliet Mısır kaybının ABD için ne anlama geldiğini şu sözlerle ortaya koyuyordu:

"ABD yönetimi, yeni Mısır hükümetine İsrail'le iyi ilişkiler kurma ve Filistinli militanlara sırtını dönme şartını koyamaz. İsrail ve ABD her zaman dost olacak. Ama Mısır'ın dostluğunun kaybedilmesi, ABD'nin yarım asırlık Ortadoğu politikasının çözülmeye başlamasına neden olur".[69]

ABD'nin Ortadoğu politikasının da hangi somut gerçek nedeniyle çözüleceğini, İngiltere merkezli siyasi risk danışmanlık şirketi Maplecroft'un direktörü Anthony Skinner analizinde ortaya koyuyordu:

"Asıl etki yüzeyin altında. ABD'ye bağımlı olan otoriter devletler endişelenecek. Dolayısıyla destek almak için başka yönlere başvuracaklar. Çin'in yardımı daha karşılıksız".[70]

Reuters'te yer alan bu analize ek olarak, şu saptama da yapılıyordu: "Hem İran hem de Myanmar, ayaklanmaları minimum ekonomik zararla kapatmayı başardı çünkü iki ülke de Batı'nın ekonomik yardımlarına ve yatırımlarına bağımlı değildi. Zimbabwe, Sudan, Sri Lanka da Çin'in desteğinin Batı'nın eleştirilerine karşı bir korunma mekanizması sunduğunun farkına vardı".[71]

Batı'nın Egemenlik Çağı Sönüyor

İsrail'in muhalif gazetesi *Haaretz*, Mısır'daki halk hareketini değerlendirdiği analizinde, "Süper güçlerin, palavra güçlere dönüştüğü" sonucuna ulaştı! *Haaretz*'e göre bu halk hareketleri Batı'nın gerilemesini hızlandıracak ve Batı'nın egemenlik çağını sona erdirecek:

"Ortadoğu'daki eski düzen çatırdıyor. 1950'lerde generallerin, sömürge güçlerine dayanan Arap monarşisini yıktıkları devrim gibi, 2011'de de meydanlarda yaşanan devrim, ABD'ye sırtını dayamış olan Arap tiranlarının sırtını yere getiriyor.

"Tanık olduğumuz ikinci süreç, Batı dünyasının yaşadığı gerilemenin hızlanması. Yaklaşık 60 yıl boyunca, Batı, dünya genelinde, mükemmel olmaktan uzak bir istikrar kurdu. Bu istikrar, refah ve maksimum barış içeren bir tür imparatorluğa dönüştü. ABD'deki ekonomik kriz yaşandığı dönemde, Çin, Hindistan, Brezilya ve Rusya'nın yükselmesi, bu imparatorluğun zayıfladığının kanıtı oldu.

“Yine de, Batı uluslararası alandaki egemenliğini bir şekilde sürdürmeyi başardı. ABD dolarının yerine geçecek bir para birimi bulunamazken, Kuzey Atlantik’in yeni liderinin kim olacağı hâlâ belli değil. Batı ülkelerinin Ortadoğu’yla baş edememesi, onların artık lider olmadığını gösteriyor. Dünyanın süper güçleri, gözlerimizin önünde ‘palavra güçler’e dönüşüyor.

“Batı’nın Mübarek’e ihaneti daha olumlu bir sonuç getirmeyecek. Bu sadece, istikrar sağlayan, modernleşmeyi destekleyen, Batı’ya sadık olan bir lidere ihanet etmek değil. Bu, Batı’nın Ortadoğu’daki tüm müttefiklerine ve gelişmekte olan dünyaya ihaneti.

“Mesaj açık ve net: ‘Batı’ kelimesi artık bir kelime bile değil; Batı’yla yapılan ittifak artık ittifak değil. Batı, artık kaybetti. Batı, artık dünyada öncü olan ve istikrar sağlayan bir güç değil.

“Arap özgürlük devrimi, Ortadoğu’yu tamamen değiştirecek. Batı dünyasının içinde olduğu gerilemenin hızlanması dünyayı değiştirecek. Elde edilecek sonuç, Çin, Rusya ve Brezilya, Türkiye ve İran gibi bölgesel güçlere doğru bir yönelim başlatacak.

“Diğer sonuçlar ise Batı’nın caydırıcılığını yitirmesiyle ortaya çıkan uluslararası gerginlikler olacak. Ancak genel çıktı, Kuzey Atlantik’in politik egemenliğinin on yıllarda değil, birkaç yıl içinde yıkılması olacak. ABD ve Avrupa Mübarek’i şimdi gömerse, aynı zamanda bir zamanlar sahip oldukları gücü de gömecekler.

“Kahire’nin Tahrir Meydanı’nda, Batı’nın egemenlik çağı sönüyor”.[72]

Yeni Bir Çağ Başlıyor

Tunus ve Mısır’daki ayaklanmaları değerlendiren eski CIA Başkan Yardımcısı Graham Fuller, büyük bir hayal kırıklığı içinde olduklarını itiraf etti.

Fuller, bölgede en çok ABD yanlısı rejimlerin kendilerini tehdit altında hissettiklerine işaret ederek, “Bu Amerikan dış politikasının başarısızlığının kanıtı. ABD her zaman Amerikan yanlısı rejimleri demokratikleşmeye tercih etti. Bu, bölgede durumu kötüleştirdi. Önce 11 Eylül, ardından bugünkü protestolar geldi” diyordu.

Graham Fuller, Ortadoğu’daki eylemlerden hareketle, “yeni bir çağa girildiğini” savunuyor ve ABD ile AB’nin “çok farklı bir dünya ile karşı karşıya olduğunu”, “yeni bir dünya düzeninin” kurulmakta olduğunu belirtiyordu.

Fuller, Amerikan yüzyılı hayalinin de bittiğini kabul ediyordu: “ABD kendisinin baskın hegemonik rolünün tüm dünyaya hâkim olmasını istiyordu. Özellikle Sovyetler yıkılıp, ortada başka süper güç kalmayınca ‘21. yüzyılın Amerikan yüzyılı olması’ umudu ortaya çıktı. Amerikan hedeflerinin dünya genelinde kabul göreceği ve ABD’nin olumlu bir şekilde dünyayı yönetebileceği düşünüldü. Bunu komplike hale getirebilecek hiçbir bölgesel güç Washington’da mutlu bir şekilde karşılanmadı. Ama dünya değişti ve 21. yüzyılın ABD yüzyılı olacağı ideali bir şaka gibi artık. Bunun dışında yeni küresel ortamda rol almak isteyen çok sayıda büyüklü küçüklü bölgesel güçler ortaya çıkıyor”.[73]

ABD açısından durumun tersine döndüğünü savunanlardan biri de Londra City Üniversitesi’nden Prof. Rosemary Hollis. Ortadoğu Çalışmaları profesörü olan Hollis şöyle söylüyor: “Bu ABD’nin bölge genelindeki gücü için bir dönüm noktası. Washington bu otokratik rejimler aracılığıyla bölgede iktidar kurmuştu ama şimdi dalga tersine dönüyor”.[74]

Batı’nın İdeolojik Egemenliği Kayboluyor

Arap ve İslam dünyası uzmanı Muhammed Hassan, bölgedeki halk hareketlerini değerlendirdiği söyleşisinde çok önemli bir noktaya işaret ediyor. Hassan’a göre “ABD emperyalizmi tekliyor” ve “Batı’nın ideolojik egemenliği kayboluyor”, çünkü Doğu yükselişte:

“Amerikan emperyalizmi tekliyor. Disney World’de yaşıyor sanki; her şey harika ve işler tıkır tıkır yürüyor sanıyor. Irak ve Afganistan felaketlerini öngöremedi, üzerine bir de İran’a yöneliyor. Bir başka örnek: Çin uzun bir süredir, yeni bir tür gelişmiş savaş uçağı üretmeye çalışıyor. Pentagon elindeki bilgilere dayanarak, Pekin’in gerekli teknolojiyi ancak gelecek 15 yılda geliştireceğini söyledi. Bir kaç ay önce ABD Savunma Bakanı Robert Gates, Çin’i ziyaret etti. Nazik Çinliler, bakan havaalanına indiğinde ona bir sürpriz yapıp yaptıkları uçağı uçuruverdiler.

“Yeni kolonyal güçler dünyanın değiştiğini anlamıyor. Mesela Fildişi Kıyısı’nı ele alalım. ABD ve Fransa, bir IMF kuklası olan Alassane Outtara’yı getirmek istiyor. Ama o seçimleri kazanamadı ve durum kritik bir hal aldı. Batı Afrika ülkeleri emperyalizm adına orduları kullanıyor ama askerler batı çıkarları için kendi halklarının kanını dökmek istemiyor. Bu, çok önemli bir ders. Afrika ve Arap ülkelerinde siyasi bilinç yüksek. Aslında tüm Üçüncü Dünya ülkeleri için bu geçerli. Artık insanların kolayca gözlerine perde çekilemiyor. Bence emperyalist güçlerle, Güney ülkeleri arasındaki çatışma yükselecek. Eskiden batılı güçler Üçüncü Dünya

pastasını aralarında paylaşmak için çekişirdi. Şimdi o ülkelerle pazarlık yapmak zorundalar. Batı'nın siyasi ve ekonomik hegemonyası bir sona doğru yaklaşıyor. Avrupa da bir seçim yapmak zorunda; ABD'ye boyun mu eğecek, yoksa gerçekten bağımsız olabilecek mi? Batı'nın ideolojik egemenliği de kayboluyor. Artık Rousseau, Sartre, Camus gibi büyük filozoflarınız yok".[75]

Büyük Ortadoğu'daki halk hareketleri ile bölgede güç erozyonuna uğrayan, 30 yıldır iktidarda tuttuğu müttefik isimlerini kaybeden ABD (Batı), sürecin tamamen dışında kalmamak için, özellikle Mısır'daki halk hareketiyle birlikte bölgeye abanmaya çalıştı. En azından sürecin bundan sonraki kısmını kontrol altında tutmaya çalışan Batı, nüfuzunu tamamen kaybetmemek için kendisine orta dereceli bağımlı iktidarlar peşinde oldu. ABD, halkların "ileri" hamlesine barikat oluşturabilmek için en gerici kuvvetlerle dirsek teması kurdu.

Gazeteci Hüsnü Mahalli bu durumu şöyle açıklıyor: "Bunlar yüzde yüz yerli devrimler. Orada ne bir ABD parası, ne CIA var! Batı, bunları gördükten sonra, 'Orada bir şeyler var, niye bundan yararlanmayalım?' diye düşünüyor. Mevcut dinamikler bunu getiriyor, Batı 'Bunu nasıl kendi lehime çeviririm?' diye plan yapıyor. Hedef, bölgeye 'uyumlu İslam'ı getirmek. Arap toplumları inanç olarak kaderci, ekonomik olarak ise kapitalist. Bu da uyumlu İslam için çok uygun. Bu planın tutup tutmayacağını ise Mısır'la anlayacağız".[76]

4.. İSRAİL'İN 'BÜYÜK ORTADOĞU' KORKUSU

Mübarek'in Kaybı, Güvenliğin Kaybıdır

Hüsnü Mübarek'in durumundan en çok endişe eden ülke, kuşkusuz İsrail'di. Çünkü İsrail – Arap dünyası ilişkisinin merkezinde Mısır Devlet Başkanı Hüsnü Mübarek bulunmaktaydı. 1979 tarihli Camp-David sürecinin masada olması, İsrail'in bölgedeki en önemli güvencesidir. Bu durum, Mübarek karşıtı gösterilerin başladığı ilk andan itibaren İsrail'in açıklamalarına da yansıdı.

İsrail Başbakanı Benyamin Netanyahu, "Bizim amacımız, Mısır ile barışın sürmesi" dedi.[77]

İsrail Ordu Radyosu, Mısır'ın içinde bulunduğu krizle ilgili olarak, ABD'nin takındığı tutum nedeniyle İsrail yetkililerinin hayal kırıklığı içinde olduklarını bildirdi.[78]

İsrail eski Savunma Bakanı Şaul Mofaz, Mısır'da meydana gelen son olayların "İsrail ile Filistin Yönetimi arasındaki müzakerelere de zarar

vereceği” görüşünü dile getirdi. Mofaz, “istikrarın ne kadar önemli olduğunun bugünlerde görüldüğünü” söyledi.[79]

ABD’nin Zayıflığı Dostlarını da Etkiliyor

Haaretz gazetesinde yayımlanan Aluf Benn imzalı bir analizde, Jimmy Carter’ın tarihe “İran’ı kaybeden başkan” olarak geçtiği belirtilerek şöyle deniliyordu: “Barack Obama, Türkiye, Lübnan ve Mısır’ı kaybeden, görev süresi sırasında ABD’nin Ortadoğu’daki ittifaklarının çöktüğü başkan olarak anılacak”.

ABD’nin “genel zayıflığının açıkça dostlarını da etkilediği” belirtilen yorumda şu saptama yapılıyordu: “Tunus ve Mısır’daki sokak ayaklanmaları, ABD’nin, dostlarını, vatandaşlarının öfkesinden kurtarmak için pek az şey yapabileceğini gösteriyor”.[80]

Halk ayaklanmalarından büyük endişe duyan İsrail, gelişmeler karşısında “Mübarek’ten desteğini çeken” ABD ve AB ülkelerini, bölgedeki istikrarın muhafaza edilmesi amacıyla Mübarek’e yönelik eleştirilerini frenlemeye çağırdı. Üst düzey İsrailli yetkililere göre Dışişleri Bakanlığı, ABD, Kanada, Çin, Rusya ve bazı Avrupa ülkelerindeki elçiliklerine yazı göndererek, büyükelçilerin bulundukları ülkelerde Mısır’ın istikrarının önemine vurgu yapmalarını istedi.

Üst düzey bir İsrailli yetkili ise ABD’yi uyarıyordu: “Amerikalılar ve Avrupalılar kamuoyları tarafından bir oraya bir buraya çekildiklerinden gerçek çıkarlarını düşünemiyorlar. Mübarek’i eleştiriyor olsalar dahi, dostlarına yalnız olmadıklarını hissettirmek zorundalar. Ürdün ile Suudi Arabistan, Batı’daki tepkileri izliyor, herkesin Mübarek’i nasıl terk ettiğini görüyorlar. Bunun da çok ciddi sonuçları olacaktır”.[81]

ABD İmparatorluğu Çöküyor

İsrail’in *Haaretz* gazetesinde Ari Şavit tarafından yapılan analiz hem İsrail’in gelişmeler karşısındaki endişesini hem de ABD’nin izlediği çizgiye dair değerlendirmesini göstermesi bakımından oldukça önemliydi.

“Mübarek’le birlikte, ABD’nin gücü de gidiyor” başlığı taşıyan analizde, “Obama’nın Mübarek’e ihanet ettiği” vurgulanıyordu. Analizde, ayaklanmalar için “özgürlük intifadası” deniliyor ve 1789 Fransız İhtilali’nin simgesi olan Bastil kalesine atıf yapılarak “Tunus’da Bastil düştü. Kahire’nin Bastil’i de yıkılmak üzere. Öteki Arap Bastil’lerinin de sonu geliyor” deniliyordu.

Analizde, ABD Başkanı Barack Obama’nın ABD imparatorluğuna zarar verdiği belirtiliyordu: “Obama’nın Mübarek’e ihaneti, ABD’ye sadık kalan,

istikrarı ve ılımlılığı cesaretlendiren ılımlı Mısır Cumhurbaşkanı'na sadece bir ihanet olmakla kalmıyor. Obama'nın Mübarek'e ihaneti, Üçüncü Dünya ülkelerinde, her stratejik müttefike de bir ihaneti sembolize ediyor. Asya, Afrika ve Güney Amerika boyunca, liderler şimdi Washington ile Kahire arasında neler olup bittiğine bakıyor. Herkes mesajı kavrıyor: Amerika'nın sözünün bir değeri yoktur. Amerika'yla müttefikliğe güvenilmez".

Ari Şavit bu anlayış nedeniyle Çin'e, Rusya'ya ve İran, Türkiye ile Brezilya gibi bölgesel güçlere dönüş olacağını, bu durumun ikinci bir sonucu olarak da ABD'nin caydırıcı gücünün kaybolacağını vurguluyordu.[82]

ABD'yi en sert eleştiren İsrailli yetkili ise eski Kahire Büyükelçisi Eli Shaked oldu: "Tek kelimeyle ifade edersem ABD, hata yaptı. Daha detaylı cevabım ise şu: Olanlara çok safça yaklaşıyorlar. Bu iyi niyetten kaynaklanıyor ancak Başkan Hüsnü Mübarek'e 'fikirlerini ifade etme hakkını kullanan barış yanlısı göstericilere müdahale etme' demek, onu sırtından bıçaklamaktır. ABD, böyle hassas bir zamanda Ortadoğu'da yaşanmakta olanları tam olarak anlama kabiliyeti gösteremedi".[83]

İsrail'in eski Mısır Büyükelçilerinden Zvi Mazel ise Mübarek'in istifasının ardından, İsrail'in endişelenmesi için pek çok nedenin bulunduğunu belirterek, "İsrail'in başı dertte" dedi.

Mısır'da askeri yönetimin anlamına da değinen Mazel, "Bu, tamamen yeni bir dünya... Bilinmeyen bir dünya" dedi ve askeri sürecin, sivil iktidardan bütünüyle farklı olacağını dile getirdi.[84]

Ortadoğu ve Kuzey Afrika'daki halk hareketleri karşısında ABD'nin izlemek zorunda kaldığı çizgi ile İsrail'in güvenlik çıkarlarının örtüşmemesi, her iki devletin farklı tutum belirlemelerine neden oldu. Bu durum, "ABD'yi aslında İsrail yönetiyor" şeklindeki dayanaksız tezin de bir kez daha iflas ettiğini gösteriyor. ABD, çıkarları gerektirdiğinde, İsrail'le değil, İsrail karşısında da konumlanıyor!

Öte yandan, İsrail'in endişelenmesi gereken bir gelecekle karşı karşıya olduğunun ikinci bir işareti daha ortaya çıkmıştı. Daha birkaç ay önce saldırılması gündemde olan, Batı'nın ambargo uygulama kararı aldığı İran, konjonktürden yararlanmış ve Süveyş Kanalı'ndan geçirerek Akdeniz'e iki savaş gemisi göndermişti. Ne İsrail'in itirazları para etti, ne de Washington'dan İran'a yönelik sert bir açıklama geldi...

5. DÜNYA HALK HAREKETLERİNE NE DEDİ?

AB'nin Tutumu

Ortadoğu ve Kuzey Afrika'daki halk hareketleri karşısında AB ülkeleri önce sessiz kaldı sonra da birbiriyle çelişen açıklamalar yaptı.

İngiltere Dışişleri Bakanı William Hague, Mısır Cumhurbaşkanı Hüsnü Mübarek'i "ülkesinin aşırıcıların eline düşmesini önlemek için demokratik dönüşüm yapmaya" çağırdı.[85]

Fransa Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy, Tunus ve Mısır'daki rejimlerin "barışçıl değişimini" tercih ettiklerini söyledi.[86]

İngiliz Dışişleri Bakanlığı yayımladığı yazılı açıklamada, Mısırlı makamların "gerçek, gözle görülür ve tam bir siyasi değişikliğe yönelmeleri gerektiğini" belirtti.[87]

En temkinli davranan Almanya ise sessizliğini bozduğu ilk açıklamasında Mübarek'e mesafe koymaya başladı. Almanya Dışişleri Bakanı Guido Westerwelle Mısır'da "yeni demokratik bir dönem" başlaması gerektiğini savundu.[88]

İtalya Başbakanı Silvio Berlusconi ise Mısır Devlet Başkanı Hüsnü Mübarek'e çok güçlü bir destek vererek görevinden ayrılmaması gerektiğini söyledi. Berlusconi, yaptığı açıklamada Mübarek'in Batı'nın gördüğü "en bilge" lider olduğunu belirtti: "Umuyorum Mısır'da Batı'da ve her şeyin ötesinde ABD'de en bilge lider ve referans noktası olarak görülen Devlet Başkanı Mübarek'ten bir kopma yaşanmadan daha demokratik sisteme doğru bir dönüşüm yaşanır".[89]

İran Gelişmelerden En Memnun Ülke

Financial Times yazarı Gideon Rachman'a göre, Mübarek iktidarının devrilmesine Ortadoğu'da sadece Tahran sevinecekti.[90]

Gerçekten de İran, Ortadoğu ve Kuzey Afrika'daki halk ayaklanmalarını en çok alkışlayan ülkeydi.

İran Dışişleri Bakanı Ali Ekber Salihi, açıktan, Mısır halkının özgürlük ve adalet taleplerini desteklediklerini belirtiyordu. Tunus ve Mısır halkının, bölgedeki zorba güçlerin kontrollerinin sona erdiğini kanıtladığını belirten Salihi, bölge halklarının kendi kaderlerini kendilerinin belirleme sürecinde olduğunu söylüyordu.[91]

İran Dışişleri Bakanlığı, ayaklanmaların "Ortadoğu'da İslami Rönesansın işareti" olduğunu savunuyor ve bu ayaklanmaların "gerçekten bağımsız bir Ortadoğu'nun ortaya çıkmasına yol açabileceğini" belirtiyordu.[92]

Hizbullah da, Tahran'la paralel görüş açıkladı. Mübarek'i devirmek için protestolar düzenleyen Mısır halkına destek açıklaması yapan Hizbullah lideri Hasan Nasrallah, başarının Hizbullah'ın İsrail'le 2006 yılındaki savaşı gibi önemli olduğunu savundu.[93]

Castro: Mısır Halkı, ABD'nin Baş Müttefikini Yıktı

Küba devriminin lideri Fidel Castro, Mısır halkını kutladı: "Mısır halkı önemli bir hedefi başardı: ABD'nin Arap ülkelerinin bağrındaki başlıca müttefikini yıkmak".

Castro, Mısır'daki halk hareketinin başarısını şu sözlerle değerlendirdi: "Günler öncesinden, 'Mübarek'in şansı tükendi, artık onu Obama bile kurtaramaz' demiştim. Mübarek, halkına zulmediyor ve yağmalıyordu. Filistinlilerin düşmanı, İsrail'in suç ortağı, dünyadaki 6. nükleer güç ve NATO'nun savaşçı grubunun ortağıydı. Mısır'daki halk devriminin, sadece en temel hakların ihlal edilmesine karşı yapıldığını düşünmek bir hata. Halklar basit bir sebepten dolayı ölüme veya baskıya meydan okumuyorlar veya geceler boyu kalıp tüm enerjileriyle protesto etmiyorlar".[94]

Hindistan KP'den Mısır Halkına Destek

Hindistan Komünist Partisi Politik Bürosu, Mısır'da yaşanan halk ayaklanmasına, yayımladığı bir bildiriyle açık destek verdi. Bildiride şu ifadeler kullanıldı:

"Mısır'ın despotik Hüsnü Mübarek rejimine karşı bir ayaklanmasına tanık oluyoruz. On binlerce insan Mübarek rejimine son vermek için sokaklarda eylem yapıyor. 30 yıllık Mübarek rejiminde otoriterlik, demokratik haklara baskı ve yolsuzluklar yaşandı ve Mübarek rejimi ABD'nin bölgedeki ajanı olarak hareket etti. Hindistan Komünist Partisi despotik yönetimi devirmek için mücadele eden Mısır halkına tüm desteğini verir. Kendi buyruğuna uymayan ülkelerde 'rejim değiştirme' mühendisliğiyle ünlü ABD Mısır halkının iradesine karışmama konusunda uyarılmalıdır. Mısır halkı Mübarek'in derhal iktidardan inmesinden başka bir çözümü kabul etmemektedir. Ancak bu yolla halkın istediği demokratik bir düzene geçilebilir".[95]

Çin ve Rusya'nın Tutumu

Her iki ülke de, halk hareketlerinin ilk gününden itibaren nötr bir çizgi izlemeye dikkat etti. Çin, yüzlerce yıla dayanan diplomasi geleneğini sürdürerek, gelişmeleri sadece "izledi". Pekin yönetimi, nasılsa gün geçtikçe bölgedeki etkinliği artırıyordu...

Çin'in bu geleneğini bilenler için, tarafsız görüntü, her koşulda ABD'nin karşısında konumlanmak demekti!

Mısır konusunda nadiren açıklama yapan Çin'in dikkat çeken tek resmi açıklaması da iki cümleden ibaretti. Çin Dışişleri Bakanlığı sözcülerinden Hong Lei, Pekin'deki olağan basın toplantısında gazetecilerin sorularını yanıtlarken, "Mısır, Çin'in dost bir ülkesidir. Mısır'ın toplumsal istikrar ve normal düzene bir an önce dönmesini arzuluyoruz" dedi.[96]

Rusya'nın en dikkat çeken resmi açıklaması ise "Mısır'a dışarıdan müdahale edilmemesini" istediği açıklamaydı. Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, "Mısır Rusya'nın stratejik ortağı ve Ortadoğu'nun anahtar ülkesi. Oradaki gelişmelere kayıtsız değiliz. Mısır'ın istikrarlı, gelişmiş ve demokratik bir ülke olması ile yakinen ilgiliyiz. Mevcut sosyo-ekonomik ve siyasi sorunların en kısa sürede barışçıl bir şekilde çözülmesini arzu ediyoruz" dedi. Bunun nasıl yapılacağı konusunun Mısırlı politikacılar ve halkın işi olduğunu savunan Lavrov, "Dışarıdan herhangi bir müdahale ya da bu anlamda ültimatomların yararlı olacağını düşünmüyoruz. Yerel siyasi güçlerin orada konuşması gerekiyor" dedi.[97]

6.. TÜRKİYE MODEL Mİ?

Mısır Devrimini Erdoğan Başlattı(!)

Wikileaks'in yayımladığı belgelerden "kahraman Erdoğan" yaratabilen kesimler, Mısır halk hareketi boyunca da fırsat kolladı. Her konuda konuşan Erdoğan'ın Mısır'la ilgili günlerce süren suskunluğunu bile hayra yoran bu kesimler, en sonunda Ortadoğu'daki halk hareketlerini de Erdoğan'ın başarısına bağladı!

Bu kesimler içinde en uçuk değerlendirme, "Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı" SETA'nın Washington direktörü olan Nuh Yılmaz'dan geldi. Yılmaz, Mısır'da yaşanan olayların Başbakan Erdoğan'ın İsrail Cumhurbaşkanı Şimon Peres'e 'one minute' çıkışını yaptığı Davos Zirvesi'yle başladığını ileri sürdü:

"Mısır yönetimi, neredeyse 60 yıl süren bir maceradan sonra tüm meşruiyetini kaybetmiştir. İkinci Dünya Savaşı'nı takiben kurulan modern Mısır Devleti'nin meşruiyeti Baasçılık üzerinden kurulmuştu. Arap milliyetçiliğinin kalesi olan Mısır, İsrail karşısında tüm Arap dünyasının liderliğini üstlenerek meşruiyetini inşa etmişti. Arap-İsrail barışının temeli olan Camp David anlaşması ile meşruiyeti aşınan Mısır, İsrail'le stratejik işbirliğine rağmen, iç kamuya dönük politikalarıyla İsrail'e mesafe almayı başararak, meşruiyetini İsrail karşıtlığı üzerinden danışıklı dövüşle idare

etmeyi başarmıştı. İçeride ulusalcı, dışarıda Batıcı bu siyaset Başbakan Erdoğan'ın Ocak 2009'da Davos'ta İsrail Cumhurbaşkanı Peres'e aldığı tavra kadar da başarıyla devam etti. Erdoğan'ın tavrı Mısır'ın İsrail yanlısı tutumunu deşifre ederek, Mısır yönetiminin kendi halkı nezdindeki meşruiyetini eritti. Davos süreci, artık meşruiyet üretemeyen Mısır yönetiminin tedricen altını oydu. Hele ki buna Mısır'ın Filistin konusunda tavır almaması ve Mavi Marmara sürecinde sessiz kalması eklenince, sözde İsrail karşıtlığı üzerinden örgütlenen meşruiyet tamamen çözüldü. Özetle bugün yaşanan meşruiyet krizi, Türkiye'nin İsrail konusunda aldığı tavrın uzantısı olarak ele alınmalı, ancak bölgesel düzen arayışlarının sonucu olarak değerlendirilmelidir".[98]

Star Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Mustafa Karaalioğlu ise daha da ileri gidiyor ve Mısır Devrimi'nde "tezkereyi reddetmenin" bile payının bulunduğunu saptıyordu: "Tezkereyi reddeden, ABD'ye eşit diplomatik ilişkiyi öğreten, Davos'ta one minute'i belleklere kazıtan bu ülkenin Mısır devriminde payı vardır. Çünkü İslam dünyasının ABD-İsrail eksenine sıkışmış paradigmasını Erdoğan liderliğindeki Türkiye yıkmıştır. Erdoğan ve arkadaşları 8 yıldır ilmek ilmek ördükleri yeni dış politika felsefesiyle bölgenin ve dünyanın kaderini değiştirdiler".[99]

'Türkiye Mısır'a Model Olsun' Kampanyası

Özellikle *New York Times'*da çıkan Landon Thomas imzalı "Bazıları Türkiye örneğinde Mısır için yol haritası görüyor" başlıklı makaleyle birlikte, "Türkiye Mısır'a model olsun" kampanyası başlatıldı.

Bu kampanya sırasında "Erdoğan'ın Kahire'de Mübarek'ten daha çok tanındığı"ndan tutun da, "Mübarek'in Erdoğan'ın konuşmasından sonra istifa ettiği"ne kadar varan, bir dizi mantık dışı saptama(!) yapıldı.

Bilge Adamlar Stratejik Araştırmalar Merkezi BİLGESAM'ın yaptığı "Mısır'da Türkiye ve Türk Algısı" araştırması ise bir kısım medyanın analiz havuzu oldu!

Obama'nın "revize BOP" kapsamında "model ortak" ilan ettiği Türkiye'nin, Ortadoğu'ya model olabilme olasılığını inceleyen bu araştırmanın sonuçları, ilginçti!

Birkaç örnek vermek gerekirse; bu araştırmaya göre Mısır halkının yüzde 63'ü Türkiye'yi model ülke olarak görüyordu; Mısır halkının yüzde 87'si Araplara, yüzde 81'i de Türklere sempati duyuyordu; Mısırlıların yüzde 82'si Türkiye'de çalışmak istiyordu.

İşsizliğin çok yüksek olduğu, çalışanların yarısının da günlük 1,5 dolara yaşam mücadelesi verdiği bir ülkede yaşayanların yüzde 82'sinin Türkiye'de çalışmak istemesinden, "ikinci vatan Türkiye" sonucu bile çıkartabiliyorlardı![100]

Günlerce ekranlardan "stratejik analizler" yapan Mısır uzmanları(!), bu kez halk hareketlerini bir yana bırakıp, Türkiye'nin Mısır'a model olması için hararetli tartışmalara başladılar. Bu uzmanları dinleyenlerin çıkardığı tek sonuç, Mısırlıların yatıp kalkıp, Erdoğan'ı ve Türkiye'yi konuştuğuydu.

Öyle ki Mısır'ın Ankara Büyükelçisi Abdurrahman Selahaddin bile ekrana çıkıp "Türkiye bize model olamaz" demek zorunda kaldı.[101]

İngiliz *Guardian* gazetesinin bu konuda görüşlerini aldığı Gareth Jenkins ise meseleye tersten bakıyordu: "Jenkins'e göre Türkiye askeri bir tür otoriter yönetimden, sivil bir otoriter yönetime geçiyor. Son yıllarda Türk basını üzerinde siyasi bir baskı bulunuyor. İnsanlar neyle suçlandıklarını bilmeden hapse atılıyor. Polis bir baskı aygıtı olarak kullanılıyor. Türkiye, Mısır'a model ülke olmaktan çok, giderek Mısır'a benzeyen bir ülke haline geliyor".[102]

Mısır'a Model Olmak Başka, ABD'nin Model Ortağı Olmak Başka

Peki "Türkiye, Mısır'a model olsun" kampanyasının sağdan sola, pek çok kesim arasında yankı bulması neye dayanıyordu?

Kuşkusuz, AKP Genel Başkanı'nın, Büyük Ortadoğu Projesi Eş Başkanlığına... Bir kesim bu nesnelliği olumlu, bir kesimse olumsuz anlamda kullanarak, aynı sonuca varıyordu(!)

Açıklayalım:

ABD, Bush döneminde ilerletilemeyen Büyük Ortadoğu Projesi'ni, Bush'un son yılında revize etti ve Obama ile yeniden tedavüle soktu. Revize BOP'un uygulanmasında Türkiye'ye kilit rol verildi. AKP hükümeti, ABD adına bölgede "kolaylaştırıcı ve yumuşatıcı" bir görev alacaktı.[103]

Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, bu görevi "Türkiye, küresel yeni düzene, çevresinde alt bölgesel düzenleri yeniden kurarak katkıda bulunacak" diyerek tarif ediyordu.

ABD Başkanı Obama, bu görevin ismini, 5 Nisan 2009 tarihli Türkiye ziyareti sırasında ortaya koydu: Türkiye, ABD'nin model ortağıydı!

"Türkiye'nin AKP eliyle ABD'nin planlarına uygun böyle bir süreci geliştirmesi iki ana unsura bağlıdır:

"1. İran'dan rol çalmak.

“2. Sözde İsrail karşıtlığı üzerinden Arap desteği sağlamak”.[104]

İşte AKP, “model ortak” olarak ve “alt bölgesel düzenleri yeniden kurmak” adına, önce Suriye-Ürdün ve Lübnan’la, ismine “Ortadoğu Birliği” dediği bir yapı kurdu. Ardından aniden İsrail’le gerilimli bir çizgiye girdi! Son olarak da İran’ı Batı’yla masada tutmaya yönelik arabuluculuk faaliyetlerine soyundu.[105]

ABD’nin AKP üzerinden Türkiye’yi “model ortak” yaparak, İran’a karşı kullanması ile Tunus-Mısır olayları sonrası, bölgeye Türkiye’nin “model” olarak önerilmesi aynı şeyler değil!

Ne Kemalist-Ulusalcı kesimler içinden gelen “Laik, demokratik, Batı’yla bütünleşmiş” bir Türkiye’nin ne de liberal-muhafazakâr kesimler içinden gelen “Müslüman, İsrail’e meydan okuyan, ABD’ye kırmızı kart gösteren” bir Türkiye’nin Mısır için model olması gerçekçi değil!

Çünkü bir kere tarifler doğru değil! İkincisi, Mübarek ile Erdoğan arasında, ABD’ye müttefiklik konusunda bir fark yok. Üçüncüsü, ABD müttefikini devirmiş bir halka, bir başka ABD müttefikini model olarak sunmak, akıl işi değil. Dördüncüsü, bir ülkenin bir ülkeyi “model” alması, eşyanın doğasına uygun değil. Beşincisi, kimsenin haddine değil!

7. SONUÇ

ABD’nin güç kaybının bir sonucu olan Büyük Ortadoğu’daki, yani Ortadoğu ve Kuzey Afrika’daki halk hareketleri, hiç kuşku yok ki, yeni bir sürecin başladığının işaretidir. ABD’nin “tek kutuplu dünya” hayalinin yerle bir olduğu, “çok kutuplu bir dünya”nın hayata geçtiği bu süreç, zamanla yeni uluslararası kurulların da oluşmasını sağlayacak.

İnişe geçen ABD, her ne kadar hâlâ dünyanın en büyük askeri gücüne sahipse de, dünyayı yönetmeye muktedir olmadığını görmektedir ve fiilen “mevzilerini koruma” dönemine girmiştir. Bu gerçek, ABD devlet aygıtı içinde de yoğun bir tartışmaya neden olmaktadır. ABD, ya düzenli bir geri çekiliş süreci yaşayacaktır ya da en büyük yenilgiyi kendisinin alacağı bir büyük dünya savaşı çıkaracaktır! Soros bile “ABD’nin kabuğuna çekilmesi gerektiğini” savunmaktadır!

İşte bu koşullardaki ABD, planlamadığı ve başlatmadığı ama eklemlenmeye çalıştığı bir süreçle karşı karşıya... Büyük Ortadoğu’daki halk hareketlerinde, müttefiklerini, dostlarını, adamlarını kurtaramayan Washington, mümkün mertebe Batıcı isimlerin iş başı yapmasını arzulamaktadır. Yeni savaş, bu zemindedir.

Bu zeminin ötesinde, bir “devrim” beklentisi içinde olmak hayaldir. Ortadoğu ve Kuzey Afrika halklarının, aşamaları sıçrayıp, devrim yapması söz konusu değildir. Ancak, işte bu süreçler, ileriki dönemlerde ortaya çıkacak devrimci süreçlerin de altyapısını oluşturacaktır! Devrimci örgütler, önderlikler, programlar toplumsal ihtiyaçların ve bu mücadelelerin biriktirdiği dönüşümlerin üzerinden oluşacaktır.

Bazı “ulusalcı” kesimler, sular durulduğunda “Büyük Ortadoğu’da şeriatçıların iktidar olacağından” endişe ediyorlar. Bu nedenle de Büyük Ortadoğu’daki halk hareketlerine “mesafeli” yaklaşıyorlar. (Gerçi bu endişe, bu mesafe, Büyük Ortadoğu halklarının umurunda bile değil ama...)

Daha önceki bölümlerde de açıklamaya çalıştığımız gibi mevcut sosyo-ekonomik şartlar nedeniyle, bu küçümsenmemesi gereken bir olasılık. Ancak, halk hareketlerinin önündeki temel hedef, “ABD’nin adamlarından” kurtulmak! Ayağa kalkanlar, sokaklara dökülenler, önlerine koyduğu bu hedefe kilitlenmiş durumdalar. “Madem şeriat olasılığı var, o zaman Mübarek’e başkaldırmayalım” demek, zaten halk hareketlerinin doğasına aykırı. Halklar, kendi önlerindeki sorunları öncelikle çözerler!

Bizi daha çok ilgilendiren, Büyük Ortadoğu’daki bu halk hareketlerinin, Batı’yı zayıflatıp, Doğu’ya siyasal kazançlar sağlamasıdır.

Örneğin, İran gelişmelerden en çok memnun olan ülkedir. Halk hareketlerinin başlamasından daha bir ay önce İsrail’in her an İran’a saldırabileceği konuşuluyor, Tahran yönetiminin nükleer girişimlerine karşı Batı tehditler yağdırıyordu... Tahran açışından bu iki yakın tehdit de, Ortadoğu’daki gelişmeler neticesinde rafa kalkmış görünüyor! Dahası, İran koşulların ilk fırsatını da kullanarak, Mübarek’in yıkılmasından sonra, Süveyş Kanalı’ndan geçirerek, Akdeniz’e iki savaş gemisi bile yolladı! İsrail’in itirazları para etmezken, ABD gemileri neredeyse görmezden geldi!

Örneğin, Hizbullah... İsrail’in kısa dönemde Lübnan’a Hizbullah’ı hedef alan bir saldırı yapma olasılığının zayıfladığı söylenebilir.

Örneğin, Filistin, örneğin Hamas... İsrail’in Gazze işgalinin en büyük güvencesi Mısır’dı. Mısır, İsrail’in isteği doğrultusunda, Gazze halkına kapıları kapatmış, Filistinlilere en ağır ekonomik ambargoyu uygulamıştı. Gazze artık nefes almaya başlayacaktır! Kaldı ki, Mübarek’in devrilmesinden bir hafta sonra, Devlet televizyonu, yetkililerin insani durumlar ve Mısır’da kalan Filistinlilerin geçişi için sınırı açmaya karar verdiğini duyurdu.[106]

Örneğin Rusya... ABD’nin daha üç yıl önce Doğu Avrupa’dan, Karadeniz’den ve Kafkasya’dan sıkıştırdığı Rusya, tehdidi yakın bölgelerinin dışına çıkartmış oldu. Ortadoğu’daki gelişmeler ABD’nin yeni cepheler açmasını engelleyecektir.

Örneğin Çin... ABD’nin arka bahçesine yaptığı siyasal ve ekonomik yatırımların meyvelerini son yıllarda yemeye başlayan Pekin yönetimi, şimdi de Ortadoğu ve Afrika’ya yaptığı yatırımların sonuçlarını bekliyor... Wikileaks’in yayımladığı ABD belgelerinde, Washington’un bu durumdan nasıl kaygılandığı görülmektedir. Afrika ve Ortadoğu ülkelerindeki elçiliklerinden ABD Dışişleri Bakanlığı’na gönderilen raporlarda, Çin’in bölgede artan ağırlığına dikkat çekilmesi önemli bir göstergedir. Öte yandan ekonomik büyümesini kesintisiz sürdüren Çin, ABD’nin ensesinde, Washington’u para politikası ile sıkıştırıyor. ABD’nin enerji temin ettiği havzalara göz diken Çin, enerji yolları üzerinde de ağırlık oluşturmaya başladı. Doğu Asya-Pasifik’e egemen olmayı askeri doktrinin hedefi sayan ABD’nin Ortadoğu’da bocalaması, Washington’un Çin’e Kuzey Kore ve Tayvan üzerinden silah göstermesini de engelleyecek!

YORULAN BOP, ESKİYEN YÜZLER, DEĞİŞEN DİNAMİKLER

Dr. Barış Doster

Anadolu’da “Dere geçilirken at değiştirilmez” derler. Ama ABD’nin hem kendisi, hem de yıllardır Ortadoğu’da güttüğü atlar, yani yerli işbirlikçileri fazlasıyla yıpranmış, yorulmuştur. Bu yüzden bölgedeki iç dinamiklerin de zorlamasıyla, Washington için at değiştirmek kaçınılmaz hale gelmiştir. Tunus, Mısır ve Yemen’de iç ve dış dinamiklerin iç içe geçtiği kitlesel gösteriler, Fas’tan Cezayir’e, Lübnan’dan İran’a, Sudan’dan Bahreyn’e, Irak’tan Libya’ya, Ürdün’den Suriye’ye dek diğer bölge ülkelerine de sıçramış, çok geniş bir coğrafyada ses getirmiştir. “Biz niye yapamayalım?” sorusuna “Biz de yapabiliriz” yanıtı verilmiştir.

Ortadoğulu liderler, Mısır’da Hüsnü Mübarek’in, Tunus’ta ise Zeyn El Abidin Bin Ali’nin yaşadığı akıbeti yaşamamak için, kendilerince önlemler almaya başlamışlardır. Yoksulluk, yolsuzluk, rüşvet, işsizlik, yozlaşma, baskı, kimliksiz, ezik, Batı güdümlü politikalarla anılan Arap liderler arasında değil ama Arap halkları nezdinde hızla itibar kazanan İran, “İslam devrimi, İslami uyanış” olarak nitelediği gelişmeleri memnuniyetle karşılamıştır.

İsrail ise özellikle Mübarek’in devrilmesinden dolayı büyük tepki vermiştir. İran’a karşı Türkiye’yi “ılımlı İslam” modeline örnek olarak pazarlayan Büyük Ortadoğu Projesi’nin tıkandığı, güç yitirdiği, tökezlediği görülerken, ABD açısından işlerin iyi gitmediği, evdeki hesabın çarşıya uymadığı anlaşılmıştır.

ABD’nin zayıflasa bile, dünya üzerindeki gücünün büyük olduğu açıktır. Nitekim ülkemizdeki kimi kalemlerin “Orada teokratik demokrasi var” gibi ne anlama geldiği belli olmayan sözlerle yücelttikleri İran’ın öne çıkmasını engellemek için en çok çabalayan ülke ABD’dir. Türkiye’de “Yeni Türkiye Cumhuriyeti”[107] modelinin benimsenmesi için uğraşmakta, bunun Ortadoğu için de bir model olabileceğini düşünmektedir. Bu nedenle Mısır ve Tunus’ta görüldüğü gibi, eski adamlarını feda etmekten bile çekinmemiştir. Üstelik Hüsnü Mübarek’ten fazlasıyla memnun olan İsrail’i kızdırma pahasına atmıştır bu adımları. Henüz tam bir doğrultu tutarlılığına kavuşmayan, çok türdeş olmayan iç dinamiklerle ters düşmemeye

çalışmıştır. Gelişmeleri yönlendirmeye, denetlemeye, etkilemeye çabalamıştır. Hemen, aniden, birden bire tepki vermemiş, tavır almamıştır. Gelişmelerin seyrine bakmıştır. Kitlelerin taleplerini, iç dinamiklerin gücünü, muhalefetin bileşenlerini gördükten, onlarla gerekli iletişimi kurduktan sonra adım atmıştır.

Çünkü ABD artık bölgede ve dünyada kendisinin tek belirleyici olmadığını bilmektedir. Halkların, ulusların mücadelesi, azmi, kararlılığı, direnci de çok önemli bir belirleyendir. Nitekim Ortadoğu'daki son isyanlar, halkın ağzına bir parmak bal çalmakla, zamları geri almakla, yoksullara erzak dağıtmakla, hatta yakın çevreden birkaç adamı feda edip, hükümeti azletmekle kitleleri uzun süre tatmin etmenin mümkün olmadığını göstermiştir. Ayrıca isyancılar sanal ortamdaki örgütlenmelerin gücünü, etkinliğini, yaygınlığını, hızını kavramışlardır. Bu örgütlenme ve iletişim mecrasının tam olarak engellenemediğini, denetlenemediğini görmüşlerdir. Sosyal paylaşım siteleri halkın sokakları doldurmasında, eylemlere katılmasında, cesaretini toplamasında çok işlevsel olmuştur. Milyonlarca insan, Wikileaks belgelerinin, Ortadoğu'daki liderlere Batı tarafından verilen çok sayıda mesajdan, yapılan onlarca uyarıdan biri olduğunu düşünmüştür. Batı güdümlü liderlerin, hemen gözden çıkarılmasalar bile vakti gelince mutlaka gözden çıkarılacakları yönündeki yaygın kanaat bir kez daha pekişmiştir.

Feda Edilen Piyonlar ve Mısır'ın Özel Konumu

Oysa ne Tunus lideri Zeyn El Abidin Bin Ali ne Yemen Devlet Başkanı Ali Muhammed Salih ne de Mısır Devlet Başkanı Hüsnü Mübarek Batı karşıtı isimlerdir. Hiçbiri antiemperyalist, halkçı, devrimci, ilerici değildir. ABD'nin tekerine çomak sokmamışlar, tersine, onunla çok uyumlu çalışmışlardır. Ülkelerinin zenginliğini aileleriyle, yakın çevreleriyle paylaşan, adları yolsuzlukla, rüşvetle anılan siyasetçilerdir. Kamu kaynaklarını, ülkenin doğal zenginliklerini, halkın birikimlerini soyarak zengin olmuşlardır. Bunları yaparken de Batı'nın çıkarlarını gözetmişler, Batı'nın desteğini almışlardır. Yönettikleri ülkelerde serbest, dürüst, adil seçimlere izin vermemişlerdir. Ülke yönetiminde bilgiye, çalışkanlığa ve liyakate değil, kendilerine sadakate önem vermişlerdir. Özgür basın, örgütlü toplum, bağımsız yargı, özerk üniversite söz konusu değildir yönettikleri ülkelerde. Batı'nın da onlardan bu yönde bir talebi olmamıştır zaten. Tersine baskıcı liderlere sınırsız destek vermiştir. Örneğin "Demokrasi havarisi" ABD ve "insan hakları meleği" AB, Mısır ordusunun siyasetteki

belirleyici konumunu ve Hüsnü Mübarek'in tek adam yönetimini hiç mi hiç eleştirmemişlerdir.

Çünkü Washington Ortadoğu'da ordunun siyasette her zaman önemli olduğunu bilir. Siyasi, tarihi, coğrafi ve kültürel açıdan 350 milyonluk Arap dünyasında yönlendirici, belirleyici konumda olan Mısır'da halk sokaklara dökülürken, ordu halka ateş açmamıştır. Hem iç dinamikleri gözeten hem de Mübarek sonrası döneme ilişkin dengeleri öngören ordu, polise nazaran daha tarafsız davranmış, halka daha yakın durmuştur. Polisin tersine, iktidarla özdeş bir fotoğraf vermemiştir. Halkın taleplerini meşru gördüğünü, göstericilere karşı güç kullanmayacağını açıklayarak safını belli etmiştir. Bir anlamda Mübarek'e koltuğunu bırakması gerektiğini hissettirmiştir. Diktatörlerin adam feda ederek, ödün vererek iktidarda kalmasının zor olduğunu görmüştür. Kitlelerin her ödünü, hem diktatörün güçsüzlüğü hem de kendi güçleri olarak değerlendirdiklerini saptamıştır.

Mısır Silahlı Kuvvetleri halkın iktidarı devirmek için daha fazla yükleneceğini, ABD'nin ise işi şansa bırakmayacağını, mutlaka isyancıların içine sızacağını, yönlendirmeye çalışacağını, en azılı muhalifleriyle bile görüşeceğini ve onları sistem içinde tutmaya çalışacağını bilecek kadar deneyimlidir. Ülkede düzenli, denetimli, yumuşak bir geçiş süreci arzulandığını, bunun da yalnız ve ancak kendisinin yönetim, gözetim, denetiminde mümkün olacağını kavramıştır. ABD'nin ise askeri vesayete karşı çıkmayıp, tersine destekleyeceğini anlamış bir ordudur. Ve en önemlisi Mısır ordusu, demokratik bir ortamın en çok Müslüman Kardeşler'e yarayacağını, bunun da ABD ve İsrail'in hiç işine gelmeyeceğini görebilecek diplomatik birikime sahiptir.[108]

Diğer faktörlerin yanında, Mısır'ın İsrail'le olan yakın ilişkisi ve stratejik önemdeki Süveyş Kanalı'nın güvenliği de ABD'nin temkinli davranmasını gerektirmiştir. İsrail'in, isyanların ardından var gücüyle Mübarek'i desteklediğini de unutmamak gerekir. Çünkü Araplarla yaşadığı her sorunda Kahire'nin desteğine ihtiyacı vardır. İki ülke Filistin meselesinde, Gazze ambargosunda uyum içindedir. Mısır, İsrail'le resmen barış anlaşması imzalamış bir Arap ülkesidir. Washington'un 30 yıllık müttefiki Hüsnü Mübarek'ten desteğini hemen çekmemesinde şüphesiz bunların da payı büyüktür.

Ancak Beyaz Saray, bir yandan Birleşmiş Milletler Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı'nın Eski Başkanı, 2005'te Nobel ödülü alan El Baradey'e Mübarek sonrası için işaret vermiş, bir yandan da Mısır istihbaratını yıllarca

yöneten, son isyanların ardından da Mübarek tarafından devlet başkan yardımcılığına getirilen Ömer Süleyman'a göz kırpmıştır. Nitekim El Baradey Müslüman Kardeşler'in de onayıyla muhalefetin sözcülüğünü üstlenmiş, milyonlar sokaklardayken de Mısır'daki ABD büyükelçiliğini ziyaret etmiştir.

Ömer Süleyman ise ABD'nin muhaliflerle görüşmesi gerektiği yönündeki telkinlerine uymuş, tüm taraflarla iletişim halinde ve tüm taraflara eşit mesafede olacağını açıklamıştır. Süleyman da ABD'nin iyi bildiği, yakından tanıdığı, yıllardır istihbarat paylaşımında işbirliği yaptığı bir isimdir. Sadece ara dönem, geçiş dönemi için değil, her daim ABD'nin elinin altında tutabileceği işlevsel bir yöneticidir.

Washington, "Mısır'ın son firavunu" denen Mübarek sonrasında da kendi çıkarına uygun isimlerin yönettiği, istediği adamların istediği adımları atacağı bir yapı kurmanın peşindedir. Wikileaks belgelerinde ABD'nin 2008 yılından bu yana Mısır'daki medyaya, muhalif gruplara ve sivil toplum örgütlerine para aktardığı, bu yolla Mübarek yönetimi üzerinde baskı kurmayı amaçladığı yazılmıştır. ABD Mısır'daki tüm muhalif yapılarla iletişimini geliştirmiş, tarafları denetim altında tutmaya çalışmıştır.

Beyaz Saray, 1979'da İran'da gerçekleşen İslam Devrimi sonrasında yaşadığı türden bir şok yaşamamak, bir sürprizle karşılaşmamak için geleceğe ilişkin kimi zihin egzersizleri yapmış, bazı senaryolar yazmış olabilir. Böylelikle, olaylar yatıştıktan ve Mübarek sonrası iktidar kesinleştikten sonra, yeni yönetimle masaya hazırlıklı oturmayı amaçlamaktadır. Ayrıca karşısındakine "Bak sayemde orada oturuyorsun, ayağını denk al, haddini bil, sözümden dışarı çıkma" mesajı vermesi de kolaylaşacaktır.

Örneğin, Birleşmiş Milletler'deki görevi sırasında, İran'ın nükleer faaliyetleri ve Irak'ta olduğu öne sürülen nükleer silahlar konusunda ABD ve İsrail'le ters düşen El Baradey'in Nobel barış ödülünü ABD'ye rağmen almasının pek mümkün olmadığı dikkate alınırsa, Mübarek sonrasında iktidara kim gelirse gelsin, ABD karşısında masaya eli zayıflamış halde oturacağı açıktır. ABD'nin Mısır'la iktisadi açıdan da güçlü bağlarının olduğunu unutmamak gerekir. Halkın yarısının yoksulluk sınırında yaşadığı Mısır'a yapılan ABD yardımı, İsrail'e yapılan kadar olmasa da, onun çok da altında değildir. Mısır ABD'den askeri yardım alırken savunma ihtiyacını da ABD'den yaptığı ithalatla karşılamaktadır. "1979'dan itibaren ağırlıklı olarak askeri içerikli yıllık 2 milyar dolarla başlayan ve son olarak

1,3 milyar dolara düşen Amerikan yardımlarının Mısır ordusunun modernizasyonunda önemli bir yer tuttuğunu belirtmek gerekir. Bu çerçevede 1,3 milyar dolarlık yardımın 1 milyar dolarını askeri içerikli yardımlar oluşturmakta ve Mısır ordusunun en üst düzeydeki askerleri ağırlıklı olarak ABD'deki askeri eğitim kurumlarında yetişmektedir".[109]

Radikal İslam'dan Ilımlı İslam'a: İhvan AKP'ye Özeniyor

İslam dünyasında önemli konumu, belirleyici rolü olan Mısır'daki isyanların ardından ABD'nin en çok üzerinde durduğu, tavrını merak ettiği güç "İhvan" olarak da bilinen Müslüman Kardeşler örgütüdür. İhvan, ülkedeki en örgütlü sivil ve siyasal yapıdır. Bölgedeki İslamcı hareketlerle yakın temas halindedir. Yedi ülkede temsilciliği vardır. Onlara rağmen veya onlarsız iş yapmak zordur. Siyasi faaliyetleri yasak olmasına karşın Mısır parlamentosunda 17 sandalyeye sahiptir. Ülke genelinde vakıf ya da dernek adı altında örgütlenmiş bin dolayında kuruluşu bulunmaktadır. Hastaneden üniversiteye, yayıncılık faaliyetinden hukuk bürosuna dek her alanda kurumları vardır. Bu yapılar üzerinden adeta paralel bir toplum yaratmayı başarmıştır.

1928'de Hasan El Benna tarafından kurulan İhvan Arap dünyasındaki ilk siyasal İslamcı hareket olarak bilinir. Eşitlik ve toplumsal adalete vurgu yapan söyleminde sol siyasetten etkilenmiştir. Güçlü bir sosyal yardımlaşma ağına sahiptir. Sendikalarla, aydınlarla, kitle örgütleriyle, orta sınıflarla hatta beyaz yakalılarla sağlam ilişkileri vardır. Bu da ideal bir sol örgütlenme modelini çağrıştırmaktadır.

Hüsnü Mübarek'in partisi olan Ulusal Demokratik Parti'ye ve diğer siyasal örgütlere oranla halkla kurduğu bağlar çok daha güçlüdür. Kimilerine göre olası bir seçimde oyların üçte birini alabilecek güçtedir. Kimi gözlemciler ise İhvan üyelerinin yerel düzeyde yolsuzluklara bulaştığını, oylarının yüzde 25'lere gerilediğini, örgütün politik gücünü korusa bile eski itibarını yitirdiğini söylemektedirler.

ABD İhvan'ın ılımlı kanadıyla temas halindedir. Onun öne çıkmasını sağlamaya çalışmaktadır. Süreç sonunda bu kanatla masaya oturması, hatta onun iktidar ortağı olmasına ses çıkarmaması şaşırtıcı olmaz. Kaldı ki en militan grupların, en katı hareketlerin, en radikal örgütlerin bile, "düşman, büyük şeytan" dedikleri ABD ile görüştükleri bilinmektedir. Zaten İhvan içindeki ılımlı kanat da Batı ile uzlaşmayı, iktidara seçimler yoluyla gelmeyi savunmaktadır. Dış politikada tavır değişikliğine gitmeyeceklerini, terörle mücadeleyi sürdüreceklerini açıklamışlardır. Köktenci, uzlaşmaz, içe

kapalı söylemlerle iktidara gelemeyeceklerini, gelseler bile uzun süre iktidarda kalıp ülkeyi dönüştüremeyeceklerini anlamışlardır.

ABD Başkanı Obama da İhvan liderleriyle ABD'de görüşmüş ve Mısır ziyaretinde yaptığı konuşmada örgüte mesaj vermiştir. İhvan liderlerinin, Tahran'dan gelen "İslami uyanışı selamlıyoruz" mesajlarına karşı oldukça temkinli davranarak, gelişmeleri bir "halk devrimi" olarak nitelemeleri ise politik gerçekleri gözeten, pragmatik tutumlarının bir yansımasıdır.

Ayrıca ABD'nin İhvan'la teması yeni de değildir. Eskiye dayanan bir hukukları vardır. Soğuk Savaş boyunca ABD ve İsrail İhvan'la, solun bastırılması, milli ve sol politikalar izleyen Baas'ın dizginlenmesi, SSCB'nin etkisinin sınırlandırılması ve antikomünizm yönünde işbirliği yapmışlardır. Bölgedeki İslamcı hareketleri gizlice desteklemişlerdir. SSCB'nin Afganistan'ı işgali de İslamcı örgütlerin Batı ile ittifakını hızlandıran bir faktör olmuştur.

İhvan içindeki radikal kanat ise Seyyid Kutub'un görüşlerine daha bağlıdır. "Açılım" yapılmasına karşıdır. Kutub'un düşüncesi Hasan El Benna'nınkinden çok daha radikaldir. Çünkü Kutub Batılı siyasi sistemlerle teorik ya da terminolojik herhangi bir etkilenmeyi dahi tamamen reddederken, Benna hiçbir zaman "parlamento", "anayasal rejim", "seçimler" gibi kavramları kullanmaktan kaçınmamış, kendisini döneminin anlayışı ve gerçekleri ile ifade etmeye çalışmıştır.

İhvan içindeki gençler yaşlı kuşağın pasif politikalarını eleştirmekte ve hapishanelerde çekilen eziyetlerden onları sorumlu tutmaktadırlar. Dolayısıyla Kutub'un yazılarından "aldıkları ilhamla" iktidarı ele geçirmek için şiddet kullanmaya eğilimlidirler.[110] İhvan içindeki radikal kanat İran ile de temas halindedir. Müslüman Kardeşler'in Filistin kolu olan Hamas da İran'la oldukça yakındır. ABD Hamas'ı Hizbullah'la birlikte İran'ın vekilleri olarak görmektedir.[111]

İhvan içindeki ılımlı, reformcu kanadın ABD'nin yanı sıra AKP'yle de güçlü ilişkileri vardır. Bu kanadın önderleri AKP'yi örnek aldıklarını belirtmektedir. Türkiye'de daha yerli, daha milli vurguları olan, emperyalizm ve Siyonizm karşıtlığıyla bilinen, sosyal adalete dikkat çeken, Milli Görüş hareketi içinden küresel sistemle bütünleşmiş, kapitalizmle uyumlu, Batı ve İsrail karşıtlığını bırakıp, AB ve ABD ile ilişkilerde sınır tanımayan AKP'nin çıkması İhvan içindeki ılımlıları oldukça etkilemiştir. İhvan liderlerinden başka, Tunus'taki El Nahda hareketinin Londra'da

sürgünde yaşayan ve Batı ile oldukça yakın ilişki içinde olan lideri Raşid Gannuşi de AKP'yi model aldığını söylemiştir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin dışişleri bakanının, oldukça abartılı bir ifadeyle, Başbakan Erdoğan'ın Mısır'da Mübarek'ten daha fazla itibar sahibi olduğunu öne sürmesi de Türkiye'nin bölgeye "model olma" çabalarının bir yansımasıdır. Nitekim Mısır'daki isyanlar sonrasında Erdoğan, "Tribünden seyretmeyiz" demiştir, Mısır'daki ününe güvenerek. Ama gerçekte Mısır, Türkiye'nin Arap dünyasında öne çıkmasından en olumsuz etkilenen ülkedir. Çünkü Türkiye Mısır'ın boşalttığı alana oynamaktadır. Mısır'ın gerilmesi ve gerilemesi de Türkiye'yi daha çok öne çıkarmıştır.

Erdoğan'ın Davos Zirvesi'ndeki "one minute" çıkışı ve İsrail'in Mavi Marmara baskını da Araplar arasındaki Erdoğan algısını pekiştirmiştir. Erdoğan'ın, "Müslümanların hak ve çıkarlarını savunan, İslam dünyasına liderlik yapan, sorunların çözümünde arabulucu olan" bir role soyunması, Arap liderler arasında ise çok hoş karşılanmamıştır.

Ortadoğu'daki gelişmeler sonrasında "yeni Türkiye" "ılımlı İslam rejimine model ülke" olarak daha fazla öne çıkmıştır. Erdoğan'a da bölgeye "ağabeylik" yapması yönünde yeni bir fırsat verilmiştir. Bu durum AKP açısından, hem de seçimler öncesinde bulunmaz bir fırsattır. Zaten gerek Büyük Ortadoğu Projesi'nde ve gerekse onun alt birimi olarak 2005'te kurulan Medeniyetler İttifakı'nda eş başkan olduğu bilinen bir başbakanın yönetimindeki Türkiye de, ABD'nin tanımıyla "ılımlı İslam ülkesi" olmayı içine sindirmiştir.

"Yeni Türkiye" dışarıya özellikle de Ortadoğu'ya laikliği tırpanlayan, dine daha çok vurgu yapan, Batı ittifakı içinde kalarak İslam dünyasının liderliğine oynayan, ekonomisi büyüyen, istikrarlı bir demokrasi olarak pazarlanmaktadır. ABD ve AB Ortadoğu'daki gelişmeleri de dikkate alarak AKP'ye Haziran 2011 seçimlerinde yeni bir kredi de açabilirler. Ancak, "Ortadoğu'da Mısır'sız savaş Suriye'siz barış olmaz" sözünü unutmamak gerekir. ABD açısından stratejik önemi bulunan ve Arap dünyasının en etkili, en köklü ülkesi olan Mısır'ın güçlenmesi, istikrara kavuşması, Arap dünyasında yeniden lider olması, AKP iktidarının bu yöndeki planlarını bozacaktır. Cemal Abdül Nasır'dan sonra gelen Enver Sedat ve Hüsnü Mübarek Nasır çizgisini izlemek yerine ABD'ye teslim olsalar bile Mısır, Arap dünyasının en önemli ülkesidir.

Ayrıca AKP’nin Mısır’ın önüne geçip Arap dünyasına lider olma niyetiyle bölgenin ve dünyanın gerçekleri örtüşmemektedir. Türkiye, arabuluculuk çabalarında da görüldüğü üzere, tarafları masada tutacak, barışmaya ikna edecek, anlaşmaya zorlayacak iktisadi ve siyasi araçlardan yoksundur. Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu’nun dilinden düşmeyen “komşularla sıfır sorun” politikasının başarılı olması için sadece Türkiye’nin çabası yetersizdir. Komşuların da sıfır sorun istemeleri gerekir. Oysa Başbakan Erdoğan’ın ABD’nin Irak’ı işgaline Türk askerini yollayarak aktif destek vermek istediği, ama tezkerenin TBMM’den geçmemesi nedeniyle amacına ulaşamadığı belleklerdedir. Mısır’daki gösterilerden sonra “Tribünden seyretmeyiz” demesini de, halkın yanında olması şeklinde yorumlamak yerine, ABD’nin vereceği her türlü göreve talip olmak şeklinde okumak gerekir.

Erdoğan’ın Mısır’ın içişlerine karışacak tonda bir çıkış yapması, Obama ile yapılan telefon görüşmelerinden bağımsız değildir. Obama bölgede hedefine ulaşma yolunda bazı taktik değişiklikler yaparken, silahlı güç yerine yumuşak gücü öne çıkarmaktadır. Bu kapsamda Türkiye’den de kendisine yardımcı olmasını istemiştir. Türk Dışişleri Bakanı’nın, ABD ile Türkiye’nin Mısır konusunda yüzde yüz hemfikir olduğunu açıklaması da Türkiye’nin Obama’nın verdiği mesajı aldığının kanıtıdır.

Sert diktatörlerle değil, “ılımlı İslam” rejimleriyle bölgeyi yönetmek isteyen ABD ise itibar yitirdiğinden “yeni, farklı yöntemlerle, yeni yüzlerle”, açıkçası yeni piyonlarla çıkarlarını korumak istemektedir. İrili ufaklı, İslamcı ya da solcu ABD karşıtı grupların öne çıkmasını engellemek için Ortadoğu’ya, Araplara, Müslümanlara yönelik söylemini yumuşatmıştır. İsyancı kitlelere arka çıkmıştır. Afganistan ve Irak işgallerinin çok tepki çektiğini, ayrıca kendisi açısından da yüksek maliyetli olduğunu gördüğünden “demokrasi, insan hakları, özgürlük, sivil toplum” söylemini öne çıkarmıştır. Bu halkla ilişkiler, tanıtım ve kamuoyu oluşturma çabalarının bir ayağı olarak başkanlık koltuğuna da dedesi Müslüman olan bir zenciyi oturtmuştur.

Soğuk Savaş boyunca büyük ölçüde ABD destekli olan “radikal İslam” yerine bu kez ABD destekli “ılımlı İslam” veya “Amerikancı cemaatçilik” piyasaya sürülmüştür. Böylece yenisi eskisinin panzehiri, alternatifi olacaktır. Yeni Türkiye’nin Mısır’dan rol çalmasını, Müslüman Kardeşler’in AKP’yi örnek almasını böyle yorumlamak gerekir. Böylece Türkiye’de ve Ortadoğu’da daha muhalif, daha yerli, daha milli, daha

toplumcu İslami yorumların önü daha baştan kesilmiştir. Nasır döneminde Bağlantısızlar Hareketi'nin, Üçüncü Dünya'nın önde gelenlerinden olan Mısır'da Baas geleneği Enver Sedat ve Hüsnü Mübarek iktidarlarında tasfiye edilmiştir. 1950'den günümüze saldırıya uğrayan Atatürk'ün antiemperyalist, tam bağımsızlıkçı, aydınlanmacı ve kamucu anlayışınaysa en son, en büyük darbeler de son 10 yıl içinde vurulmuştur.

Neyin Olmayacağı Görüldü

Toplumsal olaylarda, kitle eylemlerinde temel bir kural vardır. Doğru program ve önderliğin olmaması, olsa da kitlelerin bunlar etrafında bütünleşememesi, kitlesel eylemlerde zaman, enerji, kaynak, itibar kaybına yol açar. Eylemler tertiplere, iç ve dış istihbarat örgütlerinin sızmalarına, yönlendirmelerine açık hale gelir. Emperyalizm ve onun işbirlikçileri de bu açığı kullanır. Ortadoğu'daki isyanlar için de aynı durum geçerlidir.

Tüm bu faktörlerin yanında, Arap dünyasının çok derinlerde kök salmış yapısal sorunları vardır. Milyonların katıldığı kalabalık gösteriler, kitlesel eylemler, gençlerin, yoksulların, işsizlerin öncülük ettiği isyanlar tek bir sözcükle açıklanamaz. Milyonlar tek bir nedenle sokağa çıkmamıştır. Arkalarında tek sözcükle açıklanabilecek bir dinamik değil, çok farklı dinamikler vardır. Göstericiler, kapsayıcı bir program ve önderlik etrafında buluşmamışlardır. Batılı örgütlerin devşirdiği kişi ve yapılar da, İslamcı örgütler de, işsiz gençler de, yoksul kadınlar da, solcu gruplar da, eğitimli-orta sınıf gençler de gösterilerde yer almışlardır.

Eylemlere katılan çok sayıdaki İslamcı örgüte karşın bu eylemler İran'ın dediği gibi "1979 İran İslam Devrimi'nin artçıları" değildir, tamamen dini isteklere dayandırılamaz. Eylemlere katılanların kitlesel olarak Cuma namazı kılması da "Yeni Ortadoğu dini temeller ve İslami demokrasi üzerinde şekilleniyor" diyen İran'ı haklı çıkarmaktan uzaktır, en azından şimdilik.

Sokakların ortaya koyduğu gerçek şudur: İç ve dış dinamikler iç içe geçmiştir. Çok farklı siyasi hareketler meydanlarda birlikte eylem yapmışlardır. Arap dünyası gibi yıllardır sorunların biriktiği, ağırlaştığı bir dünyada Batı destekli otoriter rejimler sorunların çözümünü zorlaştırmışlardır. Beyaz Saray'ın hem Afganistan ve Irak işgalleri, hem bölgedeki diktatörleri desteklemesi, hem de Arap – İsrail uyuşmazlığında İsrail'in yanında durması, diğer nedenlerle birleştirildiğinde ABD karşıtlığını beslemiştir. Ve bu tepki değişen oranlarda da olsa tüm gösterilere yansımıştır.

Sokağa dökülenler arasında Soros'tan beslenenler de, AB'den desteklenenler de, işsizler de, gelecek umudu olmayan gençler de, laik, solcu ve Arap milliyetçisi Nasır çizgisini savunanlar da vardır. Eylemlere katılanlar arasında mutlaka işbirlikçiler de vardır ve hiç kimse onlara "özgürlük savaşçısı" diyemez. Ama sokağa çıkan herkese "özgürlük savaşçısı" demek nasıl doğru değilse, işbirlikçi veya devşirme demek de doğru değildir.

Kaldı ki kendiliğinden ortaya çıkan, örgütsüz ve tepkisel hareketlerin seyri hakkında çıkarımda bulunmak kolay da değildir. Siyasi partilerin, sendikaların, meslek örgütlerinin, sivil toplum kuruluşlarının tek başlarına önderlik edemeyeceği, örgütleyemeyeceği, bir araya getiremeyeceği kadar kalabalık ve öfkeli kitleler söz konusudur. Bu nedenle de beklemek, her ülkenin, her dönemin, her başkaldırının kendi nesnel ve öznel koşulları olduğunu unutmamak gerekir.

Zira 1952'de radyoyu etkili bir propaganda aracı olarak kullanan Cemal Abdul Nasır'ın Mısır'ı ile muhaliflerinin sanal ortamda örgütlenmelerini engelleyemeyen Hüsnü Mübarek'in Mısır'ı aynı değildir. Keza 1980'lerin koşullarıyla 2011'in koşulları da çok farklıdır. Kırsaldan, kent çeperlerinden gelen, yoksul, çaresiz, işsiz, umutsuz kitlelerin çoğunlukta olduğu bu halk hareketlerine "devrim" denemez. Bir devrimin başlangıcı olup olmadıklarını kestirmek ise en azından şimdilik mümkün değildir. O yüzden bu eylemlere kalkışma denebilir, isyan denebilir. Devrim olmaları için de Batı'yla mücadele eden, Batı'ya rağmen öne çıkan lider, kadro ve programları iktidara taşımaları gerekir. Batı'yla uzlaşarak, Batı tarafından denenerek, sınanarak, onaylanarak iktidara gelen kadroların arkasındaki kitlesel destek, emperyalizmin egemenliğini pekiştirmekten başka bir sonuç vermez.

ABD bu eylemlerin mutlaka ama mutlaka içindedir. Ya öncü güçlerin arkasındaki parmak onundur ya da hemen aralarına sızmıştır. Ancak her sokak hareketi planlı, programlı, örgütlü değildir. Kendiliğinden, kısa sürede gelişen her kitlesel eylem sağlıklı, uzun soluklu, uzak görüşlü bir önderliğe, bir iktidar perspektifine sahip olmayabilir. Kitleler çok türdeş, çok benzeşen, çok ortaklaşmış, hedef birliğini sağlamış birey ya da gruplardan oluşmayabilir. Her sokağa çıkan devrimci olmadığı gibi, her öne atılan da öncü değildir. Dahası kalabalıklar, "özgürlük" gibi, günümüzde içi boşaltılmış, adeta kirletilmiş bir kavramdan farklı şeyler de anlayabilirler.

Hedef, söylem, program birliğinden ziyade, çıkar birliği ya da geçici ittifak ilişkileri öne çıkabilir. Tüm bunlar doğaldır.

Ancak, emperyalist merkezlerin işin başında olmasalar da ortasında olduklarını, merkezinde değilse de hemen kenarında konumlandıklarını, öncülük etmeseler bile hemen devreye girip yönlendirmek, denetlemek istediklerini akıldan çıkarmamak gerekir.

Yıllardır Batı destekli liderlerce yönetilen Arap ülkelerindeki hareketlerde iç ve dış dinamikleri birlikte tahlil etmek gerekir.[112] Bu tür olaylar siyah veya beyaz değildir. Ara tonlar daha çoktur. Örneğin, İsrail'in Hüsnü Mübarek'i desteklemesi, Mübarek'e karşı sokağa dökülen milyonları kendiliğinden, durduk yerde antiemperyalist ve devrimci yapmaz. Eylemlerde AB muhiplerinin, Soros yandaşlarının olması ve kendilerine AKP'yi örnek almaları da, göstericilerin tümünü Lale devrimlerinin militanı, Batı işbirlikçisi yapmaz. Mesele çok karmaşık, çok boyutlu, çok katmanlıdır. Tahlil ederken soğukkanlı olmak, emperyalizmin hem iktidarla hem de muhalefetle pazarlık yapacağını, her ikisine de oynayacağını, mavi boncuk dağıtacağını, adamlarını yerleştireceğini, bazen de kendi adamlarını gözden çıkaracağını unutmamak gerekir. Çünkü sadece bu yolla halkın emperyalizme karşı cepheden tavır alan programlara yönelmesini engelleyebilir.

Geçmişte defalarca görüldüğü üzere tutarlı bir liderliğe ve programa sahip olmayan muhalifler de kendi dinamiklerinden ziyade ABD'den gelecek işareti önemserler. İktidarın devrilmesi için son onay makamının Beyaz Saray olduğunu düşünürler. Sokaklarda ABD bayrağı yakan grupların liderleri bile el altından ABD ile kendilerine destek vermesi, kendilerini muhatap alması için görüşebilirler. Bölgedeki tüm siyasi aktörler, Ortadoğu söz konusu olduğunda Batılı liderlerin kameralar önünde başka, kapalı kapılar ardında başka konuştuğunu, Mısır söz konusu olduğunda farklı, İran söz konusu olduğunda farklı söylemler geliştirdiğini bilirler.

Hemen akla şu sorular gelebilir: Büyük Ortadoğu Projesi'nde yeni bir aşama mı söz konusudur? Kısaca GOKAP denen Genişletilmiş Ortadoğu ve Kuzey Afrika Projesi'nde bir yenilenme, bir yöntem değişikliği, bir üslup farklılığı mı devrededir? Yoksa BOP tamamen iflas mı etmiştir? ABD gibi, Ortadoğu'da halk arasında büyük tepki ve öfke biriktiğini öğrenecek istihbarat ağlarına sahip bir ülke bu süreci görememiş olabilir mi? Görmüşse neden önlem almamıştır ya da alamamıştır? Piyonlarını feda

ettikten sonra nasıl bir geçiş dönemi öngörmektedir? Gürcistan, Ukrayna, Kırgızistan, Yugoslavya örneklerinden bildiğimiz Soros bu işlerin neresindedir? Ortadoğu'da iç dinamikler ne kadar örgütlüdür? Doğru bir program, kadro ve önderliğe sahipler midir? İslamcı hareketler, örneğin Mısır'daki Müslüman Kardeşler süreçten radikalleşerek mi yoksa uzlaşarak mı çıkacaklardır? Süreç kitleleri ılımlı İslam'a mı, radikal İslam'a mı, yoksa laik- aydınlanmacı- toplumcu seçeneklere mi yöneltecektir? Mısır içine mi kapanacak yoksa ABD'nin "ılımlı İslam", Avrupa'nın "Müslüman demokrasi" dediği seçenekleri mi benimseyecektir?

Bu soruları düşünürken, Süleyman Demirel'in, cumhurbaşkanı olduğu dönemde yeni hükümet seçenekleriyle ilgili bir soruya verdiği şu yanıtı anımsamak yerinde olur: "Hele bir neyin olmayacağını görelim". Çünkü ABD de Büyük Ortadoğu Projesi kapsamında Ortadoğu'da neyin olmayacağını görmüştür. Başlangıçta benimsediği yöntemlerin işe yaramadığını, gücünün azaldığını anlamıştır. Bu nedenle emperyalist bir ülkenin yapacağı ne varsa onu yapmaya çalışmakta, gelişmeleri yönlendirmeye uğraşmaktadır. Obama'nın, göreve geldikten kısa süre sonra Müslüman Kardeşler örgütünün yöneticileriyle görüşmesi de, gücünün sınırlarını gördüğünü, yöntem değiştirmeye mecbur kaldığını kanıtlayan gelişmelerden biridir.

ABD, sözde düşmanlar yaratıp, müdahalelerine, işgallerine psikolojik altyapı hazırlamaya çalışsa da, artık yükselen değil, zayıflayan bir güçtür. Dünya ölçeğinde iktisadi ve siyasi kuvvet Doğu'ya kaymaktadır. ABD ise bir yandan kendisine bağımlı rejimler kurmaya çalışmakta bir yandan da kendisine yıllardır bağımlı olan liderlerin yıprandığını, eskidiğini, tükendiğini görmektedir. Sonuçta Bernard Lewis'in kuramcıları arasında olduğu, 2000'li yıllarda Dick Cheney'in dilinden düşmeyen, ABD Başkanı Bush tarafından sahiplenilen, Zbigniew Brzezinski gibi ABD'nin önemli isimlerinin katkısıyla olgunlaşan Büyük Ortadoğu Projesi'nde büyük zaaf görülmüştür. Ve ABD istemese de yeni bir safhaya girilmiştir.

Washington, radikal İslamcı hareketleri şiddet yoluyla bastırmaya çalıştıkça başarılı olamadığını, söz konusu hareketlerin daha da radikalleştiğini kavramıştır. ABD ekonomisinin yeni bir silahlı mücadeleyi kaldırmakta zorlanacağı açıktır. Askeri müdahalenin sadece Ortadoğu'da ve Müslümanlar arasında değil tüm dünyada ABD karşıtlığını artırdığı anlaşılmıştır. ABD'nin attığı her bomba, sıktığı her kurşun Filistin'de Hamas'ın, Lübnan'da Hizbullah'ın, Mısır'da Müslüman Kardeşler'in ve

devlet olarak da İran'ın güçlenmesine neden olmuştur. Bu nedenle ara sıra göstermelik de olsa İsrail'i eleştirmeye başlamıştır. İsrail basınının, Obama'yı beceriksizlikle suçlaması, "Mısır'ı kaybeden başkan olarak tarihe geçeceğini" yazması boşuna değildir. Mısır'daki gelişmelerin domino etkisi yapacağından çekinen liderler de kendilerince önlemler almışlardır.

Bölgede "yapay bir devlet" olarak bilinen, ABD ve İsrail'le ilişkileri güçlü olan Ürdün'de Kral Abdullah başbakanı görevden almış, hükümeti feshetmiştir. 1999 yılında babası Kral Hüseyin'in yerine geçen Abdullah reform sözü de vermiştir. Hem petrol zengini olmasıyla hem de katı yönetimiyle bilinen Suudi Arabistan'da ise sanal ortamda hareket başlamıştır. Anayasal monarşiye geçilmesi, özgür ve adil seçimlerin yapılması, insan haklarına, özgürlüklere saygı duyulması, kadın hakları konusunda ileri adımlar atılması yönünde çağrılar yapılmıştır.

ABD işgali altındaki Irak'ta yoksulluk ve işsizliğe karşı gösteriler düzenlenirken Başbakan Nuri El Maliki, maaşını yarıya indirdiğini açıklamıştır.

Yemen gibi hem Batı'yla ilişkileri güçlü hem de El Kaide'nin hayli örgütlü olduğu bir ülkede aynı zamanda iç savaşla boğuşan Devlet Başkanı Ali Abdullah Salih, seçimlerde aday olmayacağını açıklamıştır.

Suriye'de Beşşar Esad Tunus, Yemen ve Mısır'daki isyanların Ortadoğu'da yeni bir dönemin işareti olduğunu belirtmiş, ülkesinde reformların başlayacağı sözünü vermiştir. Ayrıca, Arap yöneticilerin halkın siyasi ve ekonomik isteklerini yerine getirmek için daha fazla çaba göstermeleri gerektiğini söylemiştir.

Türkiye'nin Yanlış Hesabı

Büyük Ortadoğu Projesi kapsamında Türkiye için geliştirilen, iç dinamiklerin de etkisiyle başarıya ulaşan AKP, "komşularla sıfır sorun" politikasından "açılımlara", özelleştirmelerden kamu yönetimi ve yerel yönetim reformlarına dek tüm icraatlarıyla bölge için bir model olarak kurgulanmıştır. Irak'ın işgalinde ABD ile birlikte hareket etmek için çok istekli olan iktidarın bu niyetini, hem "Musul petrolleri üzerinde söz hakkımız olacak", hem "Irak'ın talanından ve yeniden imarından bize pay düşecek" hem de "Irak'ın kuzeyinden ülkemize yönelen terörü kaynağında bitireceğiz" söylemleriyle desteklediği hafızalardadır. Senaryoya göre Türkiye, bir zamanlar Turgut Özal'ın dediği gibi "bir koyup üç alacaktır". Ama tezkere TBMM'den geçmeyince başbakana "Irak'taki ABD

askerlerinin ülkelerine sağ salim dönmeleri için dua ediyorum" demek kalmıştır.

ABD ise geçmeyen tezkerenin intikamını 2003'te Süleymaniye'deki Türk askerlerinin başına çuval geçirerek almış, Türkiye'nin ve Türk ordusunun itibarına büyük darbe vurmuştur. Bu olay sonrasında ABD'ye nota verilip verilmeyeceğini soran gazeteciyi Erdoğan "Ne notası, müzik notası mı?" sözleriyle yanıtlamıştır. Abdullah Gül ise büyük devletlerin özür dilemeyeceğini söylemiştir. Türkiye'nin Irak'a müdahale etmemek için ABD'ye söz verdiğini ise dönemin CHP Genel Başkanı Deniz Baykal gündeme getirmiştir. İddiaya göre, Türkiye ve ABD arasında 2003 yılında Dubai'de imzalanan anlaşma uyarınca 1 milyar dolar hibe veya 8.5 milyar dolar kredi karşılığında Türkiye, Kuzey Irak'a müdahale etmemeyi taahhüt etmiştir. Bu olaydan yıllar sonra ise Wikileaks'e dayandırılan bir haberde ABD ile Türkiye arasındaki bir başka pazarlık iddiası gündeme getirilmiştir. Wikileaks'te yer alan bir belgede, ABD'li yetkililerle dönemin Başbakanı Abdullah Gül ve Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Uğur Ziyal arasında yapılan bir toplantıda, ABD'nin Türkiye'ye, savaşa katılmayı kabul etmesi halinde en az iki milyar dolar önerdiği yazılmıştır.

Tüm bu iddialara ve somut gelişmelere karşın Türkiye'nin yönelimi, iktidar yanlılarınca "tarihiyle barışmak, geçmişiyle yüzleşmek, köklerine dönmek, büyük düşünmek, statükocu- ürkek- pasif dış politika anlayışından kurtulmak" gibi sözlerle açıklanmaktadır. Bu yaklaşımın zirvesi Türkiye'yi bölgesinde lider yaptığı öne sürülen neo- Osmanlıcılıktır. Türkiye, görünürde bir yandan İran'la yakınlaşırken, diğer yandan ABD'nin de onayıyla Arap dünyasında öne çıkmaya çalışmıştır. Büyük Ortadoğu Projesi'ne uygun olarak hem İslam âleminin hem Arap dünyasının liderliğine oynamaktadır. İktidarın Sünni- muhafazakâr siyasal kökleri de, Şii İran'a karşı verilen liderlik mücadelesinde, dinsel meşruiyet sağlamaktadır.

Mısır'ın etkisinin oldukça azaldığı bir dönemde, Batı müttefiki Arap rejimler de, Şii İran'ın öne çıkmasındansa, Sünnilik dozu artmış, laikliği aşındırılmış "yeni" Türkiye'nin öne çıkmasını, ABD'nin de etkisiyle, istemeyerek de olsa kabul etmiş görünmektedirler. Bunu da Erdoğan'a verdikleri ödüllerle, nişanlarla, madalyalarla ve siyasi destekle göstermişlerdir. Hem Arap liderler hem de ABD, Türkiye'nin laik, aydınlanmacı, Cumhuriyetçi bir model olarak öne çıkmasını, örnek

alınmasını istemediklerinden, Ortadoğu'yu yönlendirmede "ılımlı İslam'la yönetilen yeni Türkiye" en etkili modeldir.

Bu model olma hevesi, bu etkileşim karşılıklıdır elbette. Türkiye Ortadoğu'ya model ya da ilham kaynağı olarak öne çıkarılırken, Ortadoğu da Türkiye'ye model olmaktadır. Türkiye'nin rejimi her açıdan giderek daha çok Ortadoğu'ya benzemektedir. Mısır, Suriye, Lübnan'da ellerinde Türkiye Cumhuriyeti Başbakanının posterleriyle yürüyenler, o başbakanın ABD'nin Afganistan ve Irak işgallerine tam destek verdiğini, ABD ile büyük uyum içinde çalıştığını bilmemektedirler. Davos'ta İsrail'e "one minute" diyen başbakanın, İsrail'le yapılmış ikili anlaşmaları iptal etmediğinden, ABD'deki en büyük Yahudi örgütünden aldığı "Davut Nişanı"nı iade etmediğinden haberleri yoktur. Çünkü algılar ve simgeler siyasette gerçeklerin önündedir.

Türkiye'nin Büyük Ortadoğu Projesi kapsamındaki 35 ülkenin hepsiyle ilişkisi vardır. Ayrıca kendisi de haritası ve rejimi değişecek 24 ülkeden (önce 22 ülke olarak açıklamıştı Condoleezza Rice[113]) biridir. Ortadoğu'dan Orta Asya'ya, Afrika'dan Trans Kafkasya'ya dek uzanan geniş bir coğrafyada tarihsel arka planı derin ama iktisadi ayağı zayıf siyasi ilişkilere sahiptir. Bu konumu ve nitelikleri, Ortadoğu gibi üç semavi dinin doğduğu, üç kıtanın birleştiği, stratejik değeri büyük, yeraltı kaynakları zengin, nüfusunun çok büyük bölümü Müslüman olan bir bölgede çok önemlidir. Ortadoğu'nun her ne yöntemle olursa olsun Balkanlaştırılması ve kaynaklarına el konulması emperyalizm açısından şart olduğundan Türkiye kritik önemdedir. Her ne kadar Türkiye, İsrail'le kimi gerginlikler yaşasa da, güneyinde kurulmakta olan kukla Kürt devletine artık itiraz etmemektedir. Tersine bir zamanlar savaş nedeni saydığı Kuzey Irak'taki Kürt bölgesine her türlü iktisadi, siyasi, diplomatik desteği vermektedir. Nüfusu 7.5 milyonu geçen İsrail'in güvenliğinin de (dünyadaki 13 milyon Yahudi'nin yaklaşık 6 milyonu İsrail'de yaşıyor) ABD için çok önemli olduğunu bilen Türkiye'deki iktidar, Beyaz Saray'ın Irak'ın kuzeyinde Kürdistan'ı bir tür "Müslüman İsrail" olarak kurgulamasını alkışlamaktadır.

Öte yandan Türkiye, hem yakın görünüp hem de bölgesel güç olma yarışında rekabet içinde olduğu İran'ın ürettiği enerjinin, Avrupa ve Uzakdoğu'ya ulaştırılmaması için ABD'nin baskı yaptığı aracı konumdaki ülkelerden biridir.

Ortadoğu: Küresel Rekabet Alanı

Tüm çabalarına karşın ABD açısından evdeki hesabın çarşıya uyduğunu söylemek zordur. Irak'taki Sünni Araplarla ters düşmüştür. Güneydeki Şiilerin İran'la yakınlaşmasını engelleyememiştir. Onlarla uzlaşmadan bölgede başarılı olamayacağını anlamıştır. Kitle imha silahlarını, uyuşturucu trafiğini, etnik çatışmaları, terörü, insan hakları ihlallerini, demokrasinin olmayışını bahane ederek Afganistan ve Irak'ı işgal ettikten sonra, bölgede İran'ın etkinliğinin artmasını önleyememiştir. "Başıbozuk devlet" ilan ettiği İran'a nükleer faaliyetleri konusunda da diş geçirememiştir. İran, güçlü devlet geleneği ve ulus kültürüyle, tarihsel birikimi ve derinliğiyle farklı bir ülkedir. Güçlü ve köklü bir diplomatik deneyimi vardır. Jeopolitik konumu itibariyle önemlidir. Aynı anda hem Ortadoğu, hem Körfez, hem de Kafkas ülkesidir. Bir yandan Hint alt kıtasına diğer yandan da Avrupa'ya komşudur.

Tahran'daki rejim, tek adamdan ziyade bir program ve kadroya dayanmaktadır. ABD ve İsrail karşıtı politikaları nedeniyle de ülkedeki muhaliflerin Ahmedinecad iktidarını Batı'nın kuklası olmakla, onursuz dış politika izlemekle suçlamaları olanaksızdır. İran'da rejimin meşruiyeti güçlüdür ve geniş bir toplumsal tabana yaslanmaktadır. Fars milliyetçiliği Şii mezhebiyle iç içe geçmiştir ve nüfusun yaklaşık yüzde 40'ını oluşturan Azeriler ülkelerine son derece sadıktır. Ordu, polis, şeriatı savunmakla yükümlü devim muhafızları ve ülkedeki gönüllü milis gücü olan Besici militanları iktidarla birliktedir. Ülke, nükleer güç olmak yolunda ilerlemektedir. 10 yıl içinde uzaya insan göndermeyi tasarlamaktadır. Yeraltı kaynakları açısından çok zengindir. Rusya, Çin, Hindistan gibi Asya'nın büyük devletleriyle, Almanya gibi AB'nin lokomotifi olan bir güçle, Venezüella gibi ABD karşıtlığında ön safta olan bir ülkeyle ilişkilerini geliştiren İran'ın, ABD'ye kolayca teslim olması mümkün değildir. Mısır'daki gelişmelerin İran'da da aynı sonucu vermesi, sokak gösterilerinin iktidarı devirmesi oldukça zordur.

Irak'ın işgali sonrasında Şii-Sünni çatışması, Arap-Kürt çatışması Irak'ı fiilen üçe bölünce, ABD karşıtlığı sadece bölgede değil, dünya genelinde de tavan yapmıştır. ABD, Çin'e giden güzergâh sıkıntılı olsa da, İran doğalgazının en büyük müşterisi olan Pekin'in bölgede artan etkinliğini, Tahran'ın Pakistan ve Hindistan'la sıklaşan temaslarını görmektedir. Yıllardır ortalama yüzde 10 büyüyen ve 2025'te dünyanın en büyük ekonomisi olacağı anlaşılan Çin'in yükselişi ve Rusya'nın yeniden güçlenişi de Washington'u endişelendirmektedir. Büyük miktarda doğal

kaynak kullanan ve ABD ile rekabet ederken kapitalizm dışı bir modelle büyüyen Çin, Washington'un en büyük rakibi konumundadır. ABD, Almanya ile Rusya'nın yakınlaşmasından ve Şanghay İşbirliği Örgütü'nün gelişmesinden de rahatsızlık duymaktadır. Latin Amerika'da dizginleri elinden kaçırdıktan sonra, Ortadoğu'daki bir tökezlemenin telafisinin olmadığını bilmektedir.

ABD, dünya üzerindeki egemenliğini sürdürmek için doğal kaynakları denetlemek zorunda olduğundan, kendi ihtiyacından ziyade, rakiplerinin ihtiyaçlarının karşılandığı coğrafyada güçlü olmaya çalışmaktadır. Neredeyse kendine yetecek kadar petrole sahip olmasına karşın, dünya jandarmalığını sürdürmek için Ortadoğu'da başat konumunu korumaya gayret etmektedir. Tahminen 23 milyar varil petrol rezervi olan ABD, günde 19 milyon varil petrol tüketirken, 9 milyon varil petrol üretmektedir. Yani günlük gereksiniminin yarısını ithal etmektedir. İthal ettiği petrolün dörtte birini Ortadoğu'dan, en çok da Suudi Arabistan'dan, dörtte üçünü ise Kanada, Venezüella, Nijerya, Meksika gibi ülkelerden almaktadır.

Avrupa Birliği'nin petrol rezervi ise ABD'nin üçte biri kadardır, yani 7.5 milyar varildir. Günde 7.5 milyon varil petrol üretmekte, 15 milyon varil petrol tüketmektedir. Petrol ithalatında AB'nin Ortadoğu ve Rusya'ya bağımlı olmasına karşılık ABD petrol ithalatında kaynak çeşitliliğine sahiptir.

ABD, dünyanın kalbi olan Avrasya'da egemen olmak, Batı Bloğu üzerindeki etkinliğini sürdürmek, Japonya'nın denetimden çıkmasını önlemek için de Ortadoğu'da güçlü olmak zorundadır. Hem stratejik önemi hem de yeraltı kaynakları açısından zengin oluşu nedeniyle, bu coğrafyada etkili olmadan, dünya üzerindeki etkinliğini sürdüremez. Ayrıca, dünyadaki petrol ve doğalgazın dörtte birini tek başına tüketen ABD'nin 2020'de tüketiminin yüzde 65'ini ithal edeceği öngörülmektedir. Ancak işi zordur, 1,4 trilyon doları bulan bütçe açığı büyük sorundur. Dahası kapitalizm krizdedir. Dünyada en çok silah üreten ve kullanan ülke olsa da, yükselen değil gerileyen bir güçtür. GSMH'sı 14 trilyon doları geçse bile ekonomisi bunalımdadır. Fakat performansı azalsa da dünyanın en rekabetçi ekonomisi olmayı sürdürmektedir. Başta bilişim teknolojisi ve biyoteknoloji olmak üzere hemen tüm ileri teknoloji alanlarında önde gelmektedir. Bir kıyaslama yapmak gerekirse, ABD ekonomisi 1991 – 2009 arasında yüzde 63 büyürken, Fransa yüzde 35, Almanya yüzde 22, Japonya yüzde 16 büyümüştür.

ABD, iddiasını sürdürmek için NATO'yu da kullanmaktadır. Avrupa-Atlantik sisteminin vurucu gücü olan 28 üyeli NATO, ilk alan dışı operasyonunu Kosova'ya, ikincisini de Afganistan'a yapmıştır. Ama ABD'nin elindeki bir işgal aygıtı olduğundan hiçbir meşruiyeti kalmamıştır. Bu nedenle ABD Ortadoğu'da etnik, dinsel, mezhepsel aidiyetleri, tarikat, cemaat, aşiret mensubiyetlerini kullanmak, yoksulluğu, yolsuzluğu, işsizliği kaşımak zorundadır. Zamana göre farklılaşan, ülkeden ülkeye değişen yöntemlere başvurmaya mecburdur. Nitekim 2000'li yılların ortalarına gelmeden Afganistan ve Irak'ı işgal etmiş ama Gürcistan, Ukrayna ve Kırgızistan'da Soros'la anılan turuncu devrimlere başvurmuştur. Rusya'yı çevrelemek, enerji yollarının denetiminde öne geçmek, Kafkasya ve Orta Asya'da etkili olmak, Çin'in yakınına yerleşmek için hamleler yapmıştır. Türkiye'de ise işi seçim yoluyla, AKP iktidarıyla kotarmıştır.

ABD'nin dilinden düşmeyen "demokrasi", "özgürlük", "hukuk devleti", "insan hakları", "sivil toplum" kavramlarına dikkat etmek, mesafeli durmak, karşı çıkmak gerekir. Çünkü bu demokrasi ve özgürlük, Irak'ta yaklaşık iki milyon masum insanın ölümüne sebep olmuştur. Tarihte yine özgürlük ve demokrasi adına Kore'de, Vietnam'da, Şili'de neler yaptıkları belleklerdedir. ABD, kendine göre bir "demokrasi" ve "özgürlük" yaymak amacıyla durumdan vazife çıkarmış, kendisine bir "öz görev" yüklemiştir. Stratejisini buna göre oluşturmuş, ekonomisini, silahlı gücünü buna göre yapılandırmıştır. Hatta önceki başkan George W. Bush, bunlara bir de dinsel boyut eklemiştir. Ortadoğu'ya yaptığı saldırılar için ilahi emirler aldığını söylemiştir.

Ancak Batı işbirlikçisi liderlerin yönettiği Ortadoğu'da, seçimlerde dönen dolaplara, halka ve muhaliflere yapılan baskılara ABD'nin itirazı olmamıştır. Özgür bireylerin, örgütlü toplumların, bilinçli ve sağlıklı örgütlerin olmadığı, feodalizm kalıntısı, Ortaçağ artığı değerler üzerinden siyaset yapılan bu coğrafyada ABD hep diktatörlerle işbirliği yapmıştır. İdeolojilerden çok etnik kimliklerin, mezheplerin, aşiretlerin örgütlenip öne çıktığı ülkelerde, kendi çıkarları uğruna hep diktatörleri desteklemiştir. Mısır başta olmak üzere Ortadoğu'da Nasır geleneğini esas alan, Baas hareketinden gerekli dersleri, deneyimleri çıkaran, Arap milliyetçiliğiyle sol değerleri sentez etmiş programlara karşı en gerici, en tutucu, en baskıcı rejimleri öne çıkarmıştır. Bölgenin petrol geliri, yeni zenginler, yeni işbirlikçiler, yeni hırsızlar yaratırken, Batı'nın çıkarlarına dokunmayan

siyasal seçkinler halkı ezip, onun cehaletinden ve yoksulluğundan yararlanırken, ABD'nin hiç sesi çıkmamıştır.

Körfez'e yerleşirken, Ortadoğu'da bayrak gösterirken gerektiğinde NATO şemsiyesinden yararlanan, NATO armasının da aynen ABD bayrağı gibi ve ABD bayrağı kadar, Washington'un askeri varlığını, siyasi nüfuzunu temsil ettiğini bilen ABD, küreselleşmeyi de dünya egemenliğinin bir aracı, bir yansıması, doğal bir sonucu olarak dayatmıştır. Ancak bölgenin gerçekleri ABD'nin "küresel değerlerini" içselleştirmekten uzaktır. Nüfusu 6 milyarı geçen dünyada, 2,7 milyar insan dünya nimetlerinin sadece yüzde 3,5'ine sahiptir ve bunların önemli bölümü Ortadoğu'dadır. Dünyadaki 1 milyar insanın dünya nimetlerinin yüzde 81'ini kullanmasının "doğal, normal, olması gereken bir şeymiş" gibi sunulmasına karşı en büyük öfke de Ortadoğu'da birikmiştir. ABD'nin "başarısız devlet", "haydut devlet" olarak tanımladığı, "önleyici vuruş doktrini" kapsamında saldırdığı, "asimetrik savaş" yoluyla istikrarsızlaştırdığı veya "psikolojik harp" yaparak çökerttiği ülkelerin çok büyük bölümü Büyük Ortadoğu Projesi kapsamındadır.

ABD Türkiye'ye, Ortadoğu ve çevresine askeri müdahaleyi de içeren yeni politikalarda önemli roller vermiştir. Türkiye'nin Başbakanı da, Büyük Ortadoğu Projesi'nin merkezinde olduğunu, eş başkanlığını yaptığını, bu kapsamda Diyarbakır'ı bir merkez yapacağını söylemiştir. Coğrafi konumu nedeniyle zaten bir cephe ülkesi olan Türkiye'ye emperyalizmin dayattıkları bunlarla da sınırlı kalmamıştır. NATO Akdeniz'deki ve Ortadoğu'daki askeri varlığını güçlendirmek, Fas'tan Afganistan'a, Belçika'dan Çin'e dek geniş bir alanda at koşturmak için yeni arayışlara girmiştir. Bu kapsamda 19- 20 Kasım 2010 tarihlerinde gerçekleşen Lizbon Zirvesi'nde yeni kararlar alınmıştır. Kriz bölgelerinde aktif olması, yani güvenlik ihraç etmesi, daha açık bir ifadeyle lejyonerlik yapması istenen Türkiye'ye bir de füze kalkanına ev sahipliği yapma görevi verilmiştir. Türkiye'nin içiyle birlikte yakın çevresini de şekillendirmeye çalışan ABD, "terörist yapılarla mücadele ilkesi" gereğince, yeni konuşlanma girişimlerini gündeme getirmiştir.

ABD tüm bunları sadece askeri ve siyasi olarak değil, iktisadi olarak da yapmak zorundadır. Çünkü dünya üzerindeki toplam paranın yüzde 60'ını dolar oluşturmaktadır. Doların bu konumunu korumak, petrole doğrudan bağlı olan küresel rolünü pekiştirmek için de ABD'nin siyasi ve askeri olarak doların arkasında durması gerekir. Yani ekonomik konumunu

güçlendirmek için askeri araçlara başvurmaya mecburdur. Avrupa ve Asya'nın petrol giriş ve çıkışlarına el koyması gerekmektedir. Romanya, Bulgaristan, Gürcistan, Azerbaycan, Irak gibi Türkiye'yi doğrudan çevreleyen bölgelerde askeri ve politik nüfuzunu artırmak zorundadır. Kendi topraklarında 6 bin, dünya üzerinde ise 700'den fazla askeri üssü bulunan (gizlenenlerle birlikte bu sayı bini geçer), yabancı topraklardaki üslerde yarım milyondan fazla personel çalıştıran ABD'nin Fas, Tunus ve Cezayir'de yeni üsler kurmak istediği ama ekonomik gücünün buna pek elvermediği bilinmektedir.

ABD'nin, yıllarca Libya'yı "terörist ülkeler" listesinde tutmasına karşın, petrol fiyatı söz konusu olunca diğer Batı ülkeleriyle birlikte Libya ile uzlaşması hem çıkar öncelikli düşündüğünün hem de ekonomik olarak gerilediğinin kanıtıdır. Washington, Afrika'nın petrol zengini ülkelerinin başında gelen, gelirinin yüzde 95'ini petrolden elde eden Libya'da, 42 yıldır iktidarda bulunan Muammer Kaddafi ile uzlaşmaktan çekinmemiştir. Nitekim 2011 yılına gelindiğinde Libya ile Batı dünyası arasındaki gerilim büyük ölçüde ortadan kalkmıştır.

Libya'daki eylemlerin büyüklüğü, son yıllarda tavrını biraz yumuşatmakla birlikte Ortadoğu'daki Batı karşıtı liderlerden olan Kaddafi'nin iktidarını sonlandırmaya yetmeyebilir. Çünkü bu ülkedeki dinamikler Mısır ve Tunus'takinden farklıdır. Örneğin Kaddafi'ye karşı isyan edenler arasında, onunla oldum olası arası iyi olmayan Bingazi'deki aşiretler de bulunmaktadır. Açlık, yokluk ve yoksulluk Mısır'daki kadar yaygın değildir. Ayrıca en azılı muhalifleri bile Kaddafi'yi ABD'nin adamı olmakla, onursuz dış politika izlemekle, İsrail'le uzlaşmakla suçlayamamaktadır.

Çuvallayan BOP, Telaşlanan ABD, 'Model Ortak' Türkiye

Büyük Ortadoğu Projesi büyük ölçüde tıkandığı, ABD pek çok cephede tökezlediği için projenin içeriği değiştirilmiş, yenilenmiştir. Özellikle Türkiye'nin daha rahat kullanılabilmesi için "Yeni Osmanlıcılık" yaftası yeniden piyasaya sürülmüştür. ABD eski projeyi, kimi rötuşları yaptıktan sonra yeni bir ambalajla pazarlarken, Türkiye'yi de "benimle olmazsan bölünürsün" diye tehdit etmektedir. Ama gerçekte ABD ile olmak bölünmenin altyapısını hazırlamıştır. Türkiye ABD ile yakınlaştıkça daha çok bölünme tehlikesi yaşamaya başlamıştır.

Her ne kadar George Friedman gibi ABD'li iktisatçılar, Türkiye'nin 2020'de dünyanın 10 büyük ekonomisi arasında olacağını yazıp, Türkiye'yi

“istikrar adası” şeklinde tanımlasalar da, Türk-Amerikan Konseyi Başkanı, önceki ABD Başkanı Bush’un danışmanı General Brent Scowcraft açık sözlü ve dürüst konuşmuştur: “Geçmişte PKK’yı kullandık ama artık ihtiyacımız kalmadı”. Onun bu sözleri, diplomasiyi nasıl kurduklarını, Türkiye’ye nasıl baktıklarını, ülkemizde bazılarının dilinden düşmeyen “stratejik ortak” veya Obama’nın Türkiye ziyaretinde vurguladığı “model ortak” kavramından ne anladıklarını da ortaya koymaktadır. Gerçekte tüm bu kavramların amacı, Türkiye’yi ABD için kriz bölgelerine müdahale gücü yapmaktır.

Kimi ABD’li uzmanlar, Türkiye’nin etkisinin Balkanlar’dan Hint Okyanusu’na dek artacağını, topraklarının büyüyeceğini yazarak, Ankara’yı Beyaz Saray politikalarında rol kapmak için daha hevesli hale getirmeye çalışmaktadırlar. Bazıları, daha da ileri gidip, Türkiye’nin sırtını sıvazlamak, ağzına bir parmak bal çalmak için, Türkiye’nin Osmanlı Devleti’nin sahip olduğu topraklara hükmedeceğini, İslam dünyasının değişmez lideri olacağını söylemektedirler. Bu amaçla Türkiye’nin içinde de gerekli altyapı hazırlanmıştır. Yola “imparatorluk bakiyesiyiz” söylemiyle çıkan ve kısa süre sonra “Yeni Osmanlıcılık” ile buluşan Kürtçüler, siyasal İslamcılar, 2. cumhuriyetçilerin ortak programı iktidarda karşılığını bulmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti ve Kemalizm tasfiye edilirken, Türkiye “tarihiyle barışmakta”, “geçmişiyle yüzleşmekte”, “Kürt meselesini çözmekte”, “laikliğin katı yorumunu bırakıp ılımlı İslam’ı benimsemektedir”. “Komşularıyla sorunlarını çözmektedir”.

“Büyümezsek küçülürüz” yaklaşımı, “Dağda silahla gezeceklerine düz ovada siyaset yapsınlar” sözüyle birlikte okunmalıdır. Çünkü böylelikle Amerikancı milliyetçilik, Amerikancı Kürtçülük, Amerikancı İslamcılık, Amerikancı liberalizm ve Amerikancı solculuk aynı potada eritilmektedir. İslam dininin Türkler ve Kürtler arasındaki en önemli tutkal, temel ortak payda olduğunu sık sık vurgulayan çevrelerin, gerçekte aralarındaki en güçlü tutkalın ABD sevdası olduğu görülmektedir. Diğer ittifak alanlarının yanında “yeni Osmanlıcılık” ve “ılımlı İslam” ortak paydasında da buluşan İslamcı, Kürtçü ve 2. Cumhuriyetçi çevreler, bu projeye Arap dünyasının nasıl baktığını, Osmanlı’nın dağılmasıyla ortaya çıkan 30’dan fazla devletin, Kemal Karpat’ın hesabına göre 60 kadar unsurun nasıl yorumladığını pek hesaplamamaktadırlar.

“Yeni Osmanlıcılık” projesine İsrail de karşı çıkmamıştır. Tersine, ABD patentli bir proje olduğundan, kendisinin etkisini ve güvenliğini artıracağını düşünmüştür. Arap rejimlerinin de Beyaz Saray tarafından ikna edileceğini öngörmüştür, aynen Türkiye’nin Kürdistan’ı tanıması için ikna edildiği gibi.

Türkiye’de kimileri Obama yönetimine çok büyük anlamlar yükleseler de, siyasal iktisat bilmediklerinden, ABD’nin gerilediğini görememişlerdir. ABD’de ülkeyi yöneten başkanın derisinin renginin, partisinin adının önemi yoktur. Esas olan ülkenin çıkarlarıdır. Bu nedenle Demokrat, esmer tenli, babası Kenyalı bir Müslüman olan Obama ile Cumhuriyetçi, beyaz tenli, yedi göbek Hristiyan ve babası zengin bir adam (hem de eski ABD Başkanı) olan Bush arasında fark yoktur. Aralarındaki fark Coca Cola ile Pepsi Cola farkı kadardır. Obama da aynen Bush gibi ülkesinin çıkarları için gerektiğinde işgal politikalarına devam eder, Irak’ta işkence yapan ABD askerlerini kollar, yargı önünde hesap vermekten kaçmalarına yardımcı olur.

Türkiye, Ortadoğu’daki isyanlar sonrasında sağlıklı bir politika izleyememiştir. İran’da rejim karşıtlarına karşı Ahmedinecad’ı tutan, sandık sonuçları kesinleşmeden onu tebrik eden, Lübnan’da Hizbullah’ın hükümetten çekilmesiyle doğan hükümet bunalımında devreye girerek Hariri başkanlığında kurulacak hükümeti Hizbullah’ın desteklemesini isteyen, Nasrallah’ın sığınağına gidecek kadar sürece müdahil olan, Irak’ta hükümetin kurulması sırasında devreye giren Türkiye, “tribünden seyretmeyiz” demesine karşın, aktif tavır almamıştır. Yunanistan Başbakanı Papandreu Mısır’a gitmiş, Obama özel temsilcisini yollamıştır. Ama diplomaside bir adım önde olmaktan, proaktif dış politikadan dem vuran Türkiye, uzaktan demeç vermekle yetinmiştir. Suriye – İsrail, İran – ABD, Rusya - Gürcistan, Hindistan – Pakistan arasındaki sorunlarda büyük bir hevesle arabuluculuk yapmaya çalışan Türkiye, aksini söylese de Ortadoğu’daki isyanları tribünden seyretmiştir. Çok konuşan ve çok gezen dışişleri bakanı, sonuç odaklı bir dış politika izleyememiştir. Örneğin, Lübnan siyasetinde Hizbullah’ın belirleyici konuma gelmesinin İran’ın elini güçlendireceğini görememiştir. Türkiye, “yeni”lendiğinden ve bağımsız düşünebilme yeteneğini uzun yıllar önce yitirdiğinden, ABD’nin Ortadoğu’da umduğunu bulamadığını, sürece tam olarak hâkim olamadığını fark edememiştir. Irak’ta petrole el koyan, Barzani’yi kuzeydeki Kürt bölgesinin, Talabani’yi ise ülkenin başına oturtan ABD’nin, İran’ın öne

çıkmasını engelleyemediğini, İran'ın direncinin kırılamamasının da ABD'nin Irak'ın güneyindeki manevra sahasını daralttığını anlayamamıştır.

Kaldı ki ABD'nin ekonomik olarak yeni bir işgali kaldıracak gücü de yoktur. Afganistan'da askeri olarak zorlanmaktadır. Bu nedenle hem Rusya'dan yardım istemiştir hem de NATO'daki müttefiklerinden daha çok özveri talep etmektedir. Turuncu devrimlerle iktidara gelen isimler teker teker çökmüştür. Henüz tam olarak çökmeyenler de Gürcistan örneğinde olduğu gibi iktidardan olmasa da itibardan düşmüş, meşruiyetini yitirmiştir. ABD Karadeniz'de bayrak göstermemiştir. Çok istemesine karşın Gürcistan ve Ukrayna'yı NATO üyesi yapamamıştır. Füze kalkanı projesini Doğu Avrupa'ya yerleştirememiştir. Almanya'nın Rusya, Japonya'nın da Çin'le yakınlaşmasını engelleyememiştir. Uzun yıllar boyunca "arka bahçesi" olarak gördüğü Latin Amerika'yı kaybetmiştir. "Haydut devlet" dediği Kuzey Kore'ye müdahale edememiştir.

Ancak ABD tüm bu başarısızlıklarına karşın Türkiye'deki siyasi yapı üzerinde belirleyici konumdadır. Başkanlık sistemi, yeni anayasa tartışmaları, federasyon, özerklik, Ermeni ve Kürt açılımları, Ergenekon tertibi, kamu yönetimi ve yerel yönetimler reformları, BM ikiz sözleşmeleri, Kıbrıs, patrikhane, ruhban okulu, bölge kalkınma ajansları ABD'den bağımsız gelişmeler değildir. Soğuk Savaş boyunca komünizmin panzehiri olarak İslam dinini kullanan ABD, Soğuk Savaş bitince "ılımlı İslam" projesini devreye sokmuştur ki, bunun en başarılı örneği Türkiye'de iktidardadır.

Ortadoğu'da bazı bölgelerdeki radikal dinci gruplar denetimden çıkarken, pek çok bölgede de onlara artık gerek kalmazken başlayan isyanlar ve sonrasında yaşananlar Washington'un politikalarındaki zorunlu değişiklikleri de ortaya koymuştur. 11 Eylül sonrasında kendi deyimiyle "İslamcı teröre/ İslami teröre karşı küresel mücadele stratejisini" devreye sokan, "ılımlı İslam" projesine ağırlık veren ABD, Türkiye'de denenen ve dokuz yıldır iktidarda olan modeli artık tüm bölgeye yaymaya çalışmaktadır. Samuel Huntington'un ünlü "Medeniyetler Çatışması" tezinin yerine "Medeniyetler İttifakı" projesinin gelmesi, ABD için siyasi ve askeri açıdan olduğu kadar iktisadi açıdan da şarttır. Çünkü bu sayede müminler müşteriye dönüşmekte, "Ilımlı İslam" üzerinden tüm bölge neoliberalizmin, vahşi kapitalizmin, postmodernizmin emrine girmektedir.

Sonuç olarak dünyada tek kutupluluktan çok kutupluluğa geçişin sancıları yaşanırken zaten oldukça sıkıntılı bir bölge olan Ortadoğu'nun

sancısız olması beklenemez. Ortadoğu’nun nereye gideceği, isyanların neler doğuracağı şu an için kestirilemese de, her halükarda eskisinden farklı bir Ortadoğu’nun söz konusu olduğu açıktır. Mısır’daki değişimin domino etkisi yaratıp yaratmayacağı, yaratsa da bunun şiddeti tartışılabilir. Ama mutlaka bir değişim yaşanacaktır. Yıllar önce “Türkiye ile ilişkilerimizde laiklik bir koşul değildir” diyen ABD, Ortadoğu’daki “yeni” iktidarlarda da demokrasiyi, insan haklarını, katılımı ve özgürlüğü asla bir koşul olarak aramayacaktır. Kendisine sadakat arayacak, bölgedeki rejimlerin demokrat ya da otoriter olmasıyla hiç ilgilenmeyecektir. Geleceğe yönelik tahminde bulunurken, artık Atlantik yüzyılının sona erdiğini akıldan çıkarmamak gerekir. “Amerikan yüzyılı rüyasının” sonuna gelinmiştir. Bölgedeki isyanlardan ne çıkacağını, ne tür iktidarların başa geleceğini ise kestirmek olanaksızdır. Bekleyip görmek gerekir.

HER TAŞIN ALTINDA CFR Mİ VAR?

Haluk Hepkon

Council on Foreign Relations (Dış İlişkiler Konseyi), yani CFR, 1921 yılında ABD'de kuruldu. *Foreign Affairs* isimli bir dergi de yayımlayan CFR'nin, ABD'nin dış politikalarının oluşumunda belli ölçülerde etkili olduğu biliniyor. Ama Wikileaks sızıntısının ve Tunus ile Mısır'da patlayan halk hareketlerinin ardından, CFR'nin bu olayların arkasındaki asıl güç olduğu şeklinde iddialar ortaya saçıldı. Bu iddialar özellikle bazı aydınlarımız tarafından sıkça dile getirildi.

CFR'nin ABD emperyalizminin ihtiyaçları doğrultusunda politikalar öneren bir kuruluş değil de asıl amaçlarını saklayan gizli bir örgüt olduğu iddiası, aslında ne yeni ne de bize özgü. Bu türden iddiaların sahiplerine göre CFR "gizli, masonik, dünyayı işgal etmeyi amaçlayan siyonist" bir örgüt. Esas amacı "Tek Dünya Devleti"ni kurmak. Bu yüzden de "Yeni Dünya Düzeni"ni ilan ettirdi.

CFR dışında Bilderberg, Trilateral Komisyon, Kuru Kafa ve Kemikler gibi başka gizli örgütler de mevcut. NATO ve BM Genel Sekreterleri de, IMF, Dünya Bankası başkanları da, AB yönetimi de, bazı devlet ve hükümet başkanları da bu gizli örgüt tarafından 'atanıyor'.

Bu iddianın birçok türevi ve bu türevlerin de çeşitli siyasi sonuçları mevcut. Ama işin esasını CFR'yi Yeni Dünya Düzeni'nin sorumlusu ilan eden iddialar oluşturuyor. Yeni Dünya Düzeni'nin tehdit ettiği Türkiye'de ve Ortadoğu'da bu türden iddialar çok yanlış siyasi sonuçlara yol açabiliyor. Ama bu iddialara ve sonuçlarına geçmeden önce CFR'nin ve hakkındaki iddiaların ortaya çıkış sürecini incelemek gerekiyor.

Bir Gizli Örgütün Doğuşu

CFR ile ilgili komplo teorilerinin ortaya çıkışlarını daha iyi anlamak için öncelikle Profesör Carroll Quigley'nin (1910-1977) *Tragedy and Hope* (Trajedi ve Umut) ve *The Anglo-American Establishment: From Rhodes to Cliveden* (Anglo-Amerikan Kurumu: Rhodes'dan Cliveden'a) isimli kitaplarını ele almak gerekiyor.

Kitaplarında İngiliz ve ABD'li seçkinlerin oluşturduğu gizli bir örgütün 20. yüzyıldaki etkileri üzerinde duran Quigley, aslında bu konuya ilk kez 1949 yılında yazdığı *The Anglo-American Establishment*'da değinmişti.

1981 yılında, yani Quigley'nin ölümünden sonra, basılan bu kitapta Cecil Rhodes ve Alfred Milner tarafından 1891 yılında kurulan bir gizli örgütten bahsedilmekteydi. Söz konusu örgütte bir araya gelen ABD'li ve İngiliz (Anglo- Amerikan) seçkinler bu iki ülke tarafından yönetilen bir dünya devletini hedeflemekteydi.

Quigley'e göre bu örgütün Round Table (Yuvarlak Masa) gibi birçok ismi vardı ve bu farklı isimleri kullananlar bile aslında aynı örgütten bahsettiklerini bilmiyordu. Yazar "Milner Grubu" ismini kullanmayı tercih etmişti.[114]

1966 yılında yayımlanan *Tragedy and Hope*'da yine Milner grubuna değinildi. Quigley kitabında bu grubun amaçlarına değil, gizli kalma çabasına karşı olduğunu ifade etmekteydi.

Quigley'e göre her şey 1891 yılında Cecil Rhodes, William T. Stead ve daha sonraları Lord Esher olarak bilinecek olan Reginald Baliol Brett'in Londra'da bir araya gelmeleriyle başlamıştı. Burada temelleri atılan topluluğun lideri Cecil Rhodes olmuştu. Stead, Brett ve aralarına katılan Lord Milner "üçlü cunta"yı oluşturuyordu.

Rhodes, İngiliz emperyalizminin çıkarlarını ve sömürgelerdeki konumlarını koruyacak böylesi bir oluşumu yıllardır planlıyordu. Stead bu plandan 1889'da, Brett ise 1890 yılında haberdar olmuştu. 1902 yılına kadar bu oluşumdan çok az sayıda kişinin haberi vardı. Bu dönemde Rhodes liderdi ve Stead'in oluşum üzerinde büyük bir etkisi vardı.

Emperyalizmin ve sömürgeciliğin ideologlarından Cecil Rhodes bir papazın oğluydu. 1870 yılında Natal'da bir pamuk çiftliğinde çalışmak üzere Afrika'ya gitti. Daha sonra elmas peşine düştü. 1873 yılında Oxford Üniversitesi'ne girdi ve bu okulu bitirene kadar zaman zaman İngiltere'ye geri gitti. 1881 yılında Cape Town Parlamentosu'na seçildi; 1885 yılında bulunan Transvaal altın madeninin hisselerinin bir bölümünü aldı ve 1887 yılında "Gold Fields of South Africa"yı kurdu. Onun sayesinde sömürgeleştirilen büyük bölge daha sonra Rodezya diye anılacaktı. 1890 yılında Cape Town sömürgesinin başbakanı seçildi ve bundan sonra da Güney Afrika'yı İngiliz yönetimi altında birleştirmek için mücadele etti. 1891 yılı geldiğinde dünya üzerindeki elmas madenlerinin yüzde 90'ına sahip olmuştu. Rhodes'un 1888 yılında kurduğu De Beers, günümüzde bile elmas piyasasının en önemli şirketlerindendir.

İngiliz sömürgeciliğinin dünya çapında yayılması ve imparatorluğun buna göre örgütlenmesi, Rhodes'un en büyük düşüydü. İlk hedefi İngilizce

konuşan ülkeleri ve İngiliz sömürgelerini bir araya getirmekti. Bu bir araya gelişin İngiltere'nin içinde bulunduğu ekonomik sıkıntıları da gidereceğini umuyordu. Bunun için eğitimin çok önemli olduğunu düşünüyordu. Eğitilmiş genç erkeklerin Cizvitlere benzer bir biçimde örgütlenmesini ve İngiliz sömürgeciliğini yaymasını düşlüyordu. Bu yüzden ölümünden sonra, vasiyeti gereği, onun ideallerine hizmet edebileceği düşünülen zeki gençlere Oxford Üniversitesi'nde burslar verildi.

Peki, Rhodes'un bu çalışmalarının gizli bir amacı var mıydı? Rhodes'un savunduğu fikirler gizli bir örgüte mi aitti? Aslında bu iki sorunun da yanıtı aynıydı: Hayır!

Rhodes'un amacını Lenin, ünlü kitabı *Emperyalizm*'de son derece anlaşılır bir biçimde özetlemişti[115]. Lenin kitabında emperyalist politikayı en arsız biçimde savunanlardan birisi olarak gösterdiği Rhodes'un Stead'e 1895 yılında söylediklerini aynen aktarıyordu:

"Dün East-End'deydim, işsizlerin yaptığı bir toplantıda bulundum. Ateşli söylevler dinledim orada. Bunların hepsi tek bir çığlıktan ibaretti: Ekmek! Ekmek! Dönüşte, bütün sahneyi yeniden yaşıyor ve emperyalizmin önemini bir kez daha kavrıyordum. Benim en büyük düşüncem toplumsal soruna bir çözüm getirmek: Birleşik Krallık'ın 40 milyon nüfusunu kanlı bir iç savaştan kurtarmak için, bizler, sömürge politikacıları, fazla nüfusu yerleştirebileceğimiz, fabrikalarımızın ve madenlerimizin ürünleri için yeni pazarlar kazanabileceğimiz yeni topraklar elde etmek zorundayız. Her zaman söylerim, imparatorluk bir mide sorunudur. İç savaştan kaçınmak istiyorsanız, emperyalist olmak zorundasınız".[116]

Görüldüğü gibi Rhodes'un amacı son derece açıktı. Bu amaç içinse imparatorluğa, yani devlet aygıtına güveniyordu. Yaptığı bu devlet aygıtını emperyalist bir çizgiye sokacak kadrolar yetiştirmekten ve onları bir araya getirmekten ibaretti. Kısacası ortada ekonomi-politiğin yasaları dışında bir sır bulunmamaktaydı.

Rhodes'un öldüğü 1902 yılından 1925 yılına kadar, oluşumun yeni lideri Lord Milner oldu. Milner, 1910 yılında "The *Round Table Journal: A Quarterly Review of the Politics of the British Empire*" isimli dergiyi yayımlamaya başladı. Quigley'e göre bu dönemde guruptan beş kişi Lloyd George ile yakın ilişki içindeydi ve 1912'den sonra yedi kişi *The Times*'da önemli görevler üstlenmişlerdi.[117]

1920 yılında RIIA, yani "Royal Institute of International Affairs - Uluslararası İlişkiler Kraliyet Enstitüsü" kuruldu. Örgütün ABD'deki ayağı

olan CFR ise 1921 yılında kuruldu. Bu dönemde Yuvarlak Masacılar içerisinde Philip Kerr'in (Lord Lothian) ve Lionel Curtis'in isimleri öne çıktı. 1925 ile 1940 yılları arasında grubun lideri Kerr oldu. Quigley, Kerr'in 1940 yılında ölümünden sonra grubun liderliğinin büyük bir ihtimalle Robert Henry Brand (Lord Brand) tarafından yürütüldüğünü söylüyordu.[118]

Yuvarlak Masa oluşumunun ilk iki kuşağı kendilerini örgütlü bir topluluk olarak görmüyordu.[119] Fakat üçüncü kuşakla birlikte önemli değişiklikler oldu. Milner'ın etkisi altındaki bu yeni kuşak gizli bir örgüt gibi davranma eğilimi gösterdi. Selefleri gibi eğitimli olmayan bu yeni kuşak, devraldıkları politik güçle birlikte ülkenin yıkımına karşı mücadeleye girişti. Quigley'e göre ilk kuşak kendisini "İngiltere", ikinci kuşak "topluluk", üçüncü kuşaksa "gizli bir örgüt" gibi görmekteydi.[120]

Yuvarlak Masa ve Amerikan Emperyalizmi

Peki, tüm bu olanlar ve CFR'nin kurulması, Lord Milner ve çevresinin "şeytani bir planları" olduğunu mu göstermektedir? Aslında, hayır. Yuvarlak Masa çevresi inişe geçen İngiliz emperyalizminin sorunlarını çözme amacıyla yola çıkan ve sonrasında "gizli örgütçülük" oynayan bir gruptan ibarettir. Bunların, aşağıda daha geniş işleneceği üzere, o dönemde Avrupa'ya gelen ABD'li diplomatlarla görüştükleri ve bu görüşmelerin ardından CFR'nin kurulduğu doğrudur. Ama bu sürecin asıl nedeni, söz konusu dönemde ABD'nin emperyalist bir politikayı benimsemekte olmasıdır. Bu benimseme süreci sonrasında belirlenen stratejilerde Yuvarlak Masa çevresinin de belli ölçülerde payı olmuştur. Ama burada belirleyici olan, yeni gelişmekte olan Amerikan emperyalizminin dünya pazarına açılma ihtiyacı içerisinde olmasıdır. Yuvarlak Masa grubu bu açılma sürecinde ufak bir ayrıntıdan başka bir şey değildir.

Kısacası, CFR, gizli bir örgütün karanlık amaçları doğrultusunda değil; dünyaya açılmak isteyen ABD emperyalizminin ihtiyaçları çerçevesinde kurulmuştur.

Meseleyi daha iyi açıklayabilmek için tekrar Carroll Quigley'e dönelim. Quigley, *The Anglo-American Establishment* isimli eserinde manda sisteminin ilk kez George Louis Beer'in 1 Ocak 1918 tarihinde ABD hükümetine verdiği bir raporda dile getirildiğini ifade eder. Aynı fikir ayrıca 1918 yılının Aralık ayında Lionel Curtis'in *The Round Table* dergisinde yayımlanan bir makalesinde de işlenmişti.

Curtis'e göre ABD'nin gelecekteki durumu en önemli meseleydi ve Paris'teki Barış Konferansı'na bağlıydı. Yazıda beş sene önce bir Amerikalının 1918 yılında olacakları asla tahmin edemeyeceği iddia ediliyordu. Oysa söz konusu tarihte iki milyon ABD askeri Avrupa'ya gelmişti ve bunlar imparatorları tahtlarından indirmekte, cumhuriyetler kurmakta, Avrupa'nın haritasını tekrar çizmekteydi. ABD eski alışkanlıklarını bırakmakta ve İngiltere'yle birlikte özgürlük için savaşmaktaydı.[121]

Gerçekten de "Windows of Freedom" isimli bu makale, mandacılık idealinin ilk kez basılmış haliydi. Bu fikir önce Lord Milner'ın grubu tarafından seslendirilmişti. Kaldı ki grubun etkileri bununla da sınırlı değildi. Quigley, ABD Başkanı Woodrow Wilson'ın sömürgelerden sorumlu uzmanı sıfatıyla Paris'teki Barış Konferansı'na katılan George Louis Beer'in 1912 yılından beri Yuvarlak Masa üyesi olduğunu söylüyordu. Yuvarlak Masacılar konferansta hem Lloyd George'un danışmanlığını yapmış, hem de Beer'in ileride kurulacak olan Milletler Cemiyeti'nin hazırlıklarıyla ilgilenecek komisyonun manda bölümünün başı olmasını sağlamıştı.

Alman karşıtlığı ve İngiliz taraftarlığıyla bilinen Beer, "Inquiry" denilen kurulda da sömürgeler meselesiyle ilgileniyordu. Başkan Wilson, bu kurulu Birinci Dünya Savaşı esnasında ABD'nin kapsamlı savaş amaçlarının ve barışla ilgili öngörülerinin şekillendirilmesinde yardımcı olması için görevlendirmişti.

Wilson ve Albay Edward Mandell House tarafından ülkenin önde gelen akademisyenleri ile uluslararası politika uzmanları arasından seçilen 150 kişilik kurul, 1917 yılının Aralık ayı başında New York'ta çalışmalarına başlamış, yaklaşık bir ay sonra da çalışmalarının sonucunu bir rapor şeklinde sunmuştu. Wilson, komplo teorilerinde adı sıkça geçen Albay House'u 1915 yılında "dış politika danışmanı" sıfatıyla Avrupa'ya görüşmeler yapmaya yolladı. Wilson'un, Amerikan Kongresi'nin 8 Ocak 1918 tarihli birleşik oturumunda yaptığı konuşmayla dünyaya ilân ettiği on dört ilkenin temelini bu rapor oluşturacaktı.

Peki, tüm bu ilişkilerden yola çıkarak, ABD'nin Birinci Dünya Savaşı'na girmesinde ve daha sonraki emperyalist faaliyetlerinde Yuvarlak Masa çevresinin belirleyici olduğunu söyleyebilir miyiz? Bu sorunun yanıtı da hayırdır.

Nitekim bu çevrelerin dayatmasıyla alınan kararların bir bölümü kısa bir süre sonra etkisini yitirmiştir. Örneğin 1919 yılında kurulan ve komplo teorisyenleri tarafından “dünya hâkimiyetinin amaçlandığının açık bir işareti” olarak kabul edilen Milletler Cemiyeti, emperyalist ülkeler üzerinde hiçbir etkisi olmadığı için İkinci Dünya Savaşı’nı engelleyemeyecek ve 1946 yılında kapanacaktı. Bunun da çok basit bir nedeni vardı. Emperyalizm çağında bir emperyalist grubun bir başka emperyalist grupla birleşmesi ya da bütün emperyalist devletleri kapsayan bir tür “ultra emperyalizm” ittifakı ancak geçici olabilirdi.[122]

Gerçekten de Milletler Cemiyeti ölü doğmuş bir çocuk gibiydi. Fransa, Wilson’un ilkelerini komik ve gereksiz bulmuştu. İngiltere ise Milletler Cemiyeti’ni sadece ABD’yi kendi yanında siyaset sahnesine sokmak ve böylece tekrar avantajlı bir hale gelmek için istiyordu. ABD’nin içinde olduğu bir Milletler Cemiyeti Anglosakson bir dünya düzeni kurabilirdi.

İngiltere sömürgelerin devamı için olmazsa olmaz gördüğü deniz hâkimiyetinden taviz vermeye kesinlikle yanaşmıyor; tam tersine bu hâkimiyeti Atlantik aşırı bir ittifakla destekleyerek, imparatorluğu insan gücü ve hammadde açısından desteklemeyi ve böylece dünya çapındaki faaliyetlerine devam etmeyi planlıyordu.[123]

İngiltere’nin başlarda Milletler Cemiyeti’ni desteklemesinin bir başka nedeni de Amerika’nın kolaylıkla yönlendirilebileceğini düşünmesiydi. Onlara göre Başkan Wilson zayıf biriydi ve Lloyd George onu parmağında oynatıyordu. Nitekim Howe da Wilson’ın İngilizlere karşı zaaf içinde olduğunu söylüyordu:

“Wilson, İngiliz denemeci Walter Bagehot’un bir hayranı. Wilson’un birçok çalışması Bagehot’un bazı eserlerinden esinlenmiş. Platon’un Filozof Kral’ına benzer bir devlet adamı anlayışını Wilson Bagehot’dan alıyor. Toplumsal özgürlüklerin ve anayasal düzenin anası olarak İngiltere’yi görüyor. Wilson’un Amerikan Anayasal sisteminde eleştirdiği yönler yalnızca İngiliz modelini tam olarak taklit etmeyen yönleri.”[124]

Ama bütün bunlar yeterli olmadı ve Yuvarlak Masa grubunun ABD’yi İngiltere’nin yanında siyasete çekme faaliyetleri boşa çıktı. Tarihi ve ülke siyasetlerini gizli örgütler ya da kişisel zaaflar yönlendirmemekteydi. Savaş sonrasında izolasyoncu siyasetlerin egemen olduğu ABD, Milletler Cemiyeti’ne katılmayı reddetti. Bu durum Yuvarlak Masacılar’da büyük bir hayal kırıklığına yol açacaktı.

Kısacası ABD'nin savaşa girmesinin ve başlarda Yuvarlak Masa grubunun emperyalist söylemini dikkate almasının nedeni, gizli örgüt faaliyetleri değildi. Bu nedenleri ve süreci daha iyi anlamak için ABD'nin emperyalist olma sürecine kısaca bir göz atmamız gerekiyor.

ABD'nin Emperyalist Olma Süreci

ABD'nin dış politikası, kuruluşundaki özel şartlar nedeniyle, uzunca bir süre yayılmacı olmamıştı. İlk başkan George Washington, 1796 yılındaki vedasında, yabancı milletlerle olan ilişkilerde temel kuralın ticari ilişkileri geliştirmek, siyasi ilişkileriyse asgari seviyede tutmak olduğunu ifade ediyordu.[125]

Ama ticaret ile siyaset arasındaki ilişkiyi koparmak imkânsızdı. Nitekim 1823 yılında ilan edilen Monroe Doktrini bir değişimin haberini veriyordu. ABD, artık Amerikan kıtasını nüfuz alanı olarak görüyor ve Avrupalı ülkelerin Amerikan kıtasına karışmamaları gerektiğini belirtiyordu. 1861 ile 1865 yılları arasındaki İç Savaş'ın ardından yaşanan sanayileşmeyle toplumun yapısı hızla değişecekti.

1873 buhranı sonrasında sermaye büyük bir hızla tekelleşmeye başladı. Bu dönemde Andrew Carnegie çelik sektörünü ele geçirmiş, John D. Rockefeller'in Standard Oil'i petrol piyasasına egemen olmuştu. Ülkeyi saran demiryolları sistemlerinin dördü John Piermont Morgan'ın hâkimiyetine girmişti. Diğer ikisiyse banker Kuhn ve Loeb ailelerine aitti.[126]

J. P. Morgan, 1901 yılında sermayesi bir milyar dolar olan United States Steel Corporation'ı kurdu. Bu dönemde Wall Street firmaları belirli sanayi dallarındaki girişimleri birleştirmeye çalışmaktaydı. 1909 yılında ülkedeki toplam üretimin hemen hemen yarısı, toplam işletmelerin yüzde biri tarafından yapılıyordu. 1912 yılında bankalar, sermayelerinin toplamı 22 milyar doları aşan 341 şirketi ortak yöneticilerle denetlemekteydi. Söz konusu şirketlerin büyüklüğü kendi aralarında anlaşmalarına, rekabeti ortadan kaldırarak tekelleşmeye başlamalarına yol açtı.[127]

Kısacası ekonomik şartların beraberinde getirdiği bu tekelleşmenin şeytani bir planla ya da belli bir etnik ve/veya dini topluluğun çabalarıyla ilgisi yoktu.

Ama yavaş yavaş ortaya bir sorun çıkmaktaydı. Sermayenin bu tekelleşme eğilimine karşılık, eldeki coğrafya tükeniyordu. ABD iki okyanus arasında uzanan geniş ve zengin topraklar sayesinde o zamana kadar içe dönük bir siyaset izlemişti. Artık "genç adamların gidebileceği bir

Batı” kalmamıştı. ABD’nin 65 milyarı geçen ulusal servetinin yarıdan fazlasının 40 bin ailenin elinde toplandığı 1890 yılında bakir bölgelerin “fethedilmesi” tamamlanmıştı. Devlet Nüfus Bürosu’nun açıklamaları ABD’nin artık doğal sınırlarına ulaştığını kanıtlamaktaydı. Bundan sonra gözleri dışarı dikmek gerekecekti. Nitekim öyle de oldu.

Alfred Taylor Mahan’ın dünya çapında bir devlet olmak için deniz gücünün gerekli olduğu fikrini işlediği *Tarihte Deniz Gücünün Etkisi 1660-1783* isimli kitabının, bu dönemde yayımlanması tesadüf değildi. Arkası çabuk geldi. Önce Hawaii’ye ve Nikaragua’ya müdahale edildi. 1897 yılında Theodore Roosevelt bir savaşın çıkması gerektiğini ve bu ne savaşı olursa olsun sevinçle karşılayacağını söylüyordu.[128]

Genel kanı “Amerikalıların artık dışarıya bakmaya, yabancı pazarlar aramaya başlamalarının gerektiği” şeklindeydi. 1898 yılında İspanyol-Amerikan Savaşı’yla ABD sömürgeci bir güç haline geldi. ABD; Küba, Porto Rico, Filipinler ve Guam’ı İspanya’dan devralmasına rağmen buralarda yaşayanlara vatandaşlık hakkı vermeyerek, hukuken sömürgeci bir devlet haline gelmişti.[129]

ABD artık bir dünya gücü haline geliyordu. 1903 yılında kanal açılması planlanan Panama’da “devrim” yaptırıldı. Dışarıya müdahaleler giderek artıyordu.

Woodrow Wilson’un başkan seçilmesinden sonra, yeni dönemin gereklerine uygun yapılanma devam etti. Önce gümrük tarife sistemi değiştirildi. 1912 yılında para sistemi ele alındı. 1913 yılında çıkarılan Federal Rezerv Yasası bir komplonun sonucunda hazırlanmamıştı. Emperyalist bir ülkenin ihtiyaçlarını gidermeye yönelikti. Federal Rezerv banknotlarıyla hükümet kontrolü altında esnek bir para sistemi kuruldu. Bu sistem hükümetin dünya savaşının yol açtığı krizi atlatmasını sağlayacaktı. [130]

Gerçekten de Birinci Dünya Savaşı’nın başladığı 1914 yılında ekonomide ciddi bir gerileme baş gösterdi. Ama savaş bu gerilemeye karşı etkili bir ilaç olacaktı. Savaş esnasında silahlanmaya çok büyük paralar harcayan İngiltere için ABD önemli bir kaynak haline geldi. Amerikan Endüstrisi artık önemli ölçüde İngiliz Hazinesi’ne dayanıyordu. 1915 yılında özel bankaların müttefiklere borç verme konusundaki sınırlandırılmaları kaldırıldı ve ABD ekonomisinin ayakta kalması, tamamen bir müttefik zaferine bağlı bir hale geldi. 1916 yılında İngiliz

savaş malzemelerinin yüzde 40'ı ABD'den alınıyordu. 1917 yılında savaşa girilirken müttefiklere satılan mal tutarı 2 milyar dolar civarındaydı.

Nitekim Wilson, İngiltere'deki ABD Büyükelçisi Thomas Nelson Page'in ABD savaşa girmediği takdirde İngiltere'nin iki hafta içerisinde iflas edeceğini haber vermesi üzerine daha fazla beklemedi. Oysa aynı Wilson, kamuoyuna ABD'nin savaşa girmesinin asıl amacının ulusal çıkarları korumak değil, "dünyayı özgür ve adil bir yer yapmak" olduğunu söylüyordu. Tabii ki, bu iddianın gerçekle uzaktan yakından hiçbir ilişkisi yoktu.

Aslında bu gerçek Wilson'un ünlü ilkelerinde de açıkça ortadaydı. Söz konusu ilkelerin ikincisi denizlerin serbest kullanımını, üçüncüsüyse ekonomik engellerin kaldırılarak ticaretin serbestleştirilmesini talep ediyordu. Bunlar, dünya çapında ekonomik etkinlik kurmak isteyen ABD açısından gerekliydi. Kendi kaderini tayin hakkıyla ilgili beşinci ilkeyse, aslında sömürgeleri emperyalistlerin müdahalesine açık hale getirmeyi hedeflemekteydi. Kısacası ABD savaşa ne ulvi amaçlar ne de gizli örgütler öyle istediği için girmişti. Savaşın tek amacı emperyalist paylaşımdan arzu edilen payı alabilmekti.

"Beyaz Adamın Yükü"nü Kim Sırtlayacak?

Yuvarlak Masa çevresi ABD'de Birinci Dünya Savaşı öncesinde J. P. Morgan ve şirketleri sayesinde örgütlenmişti. Aradaki ilişkiler gizli bağlantılarla değil, uluslararası finans ağları sayesinde açıktan kurulmuştu. Emperyalizm çağında kapitalist gruplar arasında, dünyanın ekonomik yönden paylaşılması esasına dayanan bazı ilişkilerin doğması, buna bağlı olarak da siyasi gruplar ve devletler arasında, dünyanın paylaşılması ve sömürgeler için savaşın esasına dayanan ilişkilerin kurulması son derece normaldi.[131]

Her iki tarafın da ortak çıkarları mevcuttu. Bu yüzden gerek Wilson'a danışmanlık yapan Inquiry isimli kurul içinde, gerekse de Paris Barış Konferansı'na gönderilen diplomatlar arasında, Yuvarlak Masa grubunun fikirleri son derece etkiliydi. İleride kurulacak olan CFR ve IPR (Institute of Pasific Relations - Pasifik İlişkileri Enstitüsü) bu temelde yükselecekti. Bu sayede Yuvarlak Masa çevresinin fikirleri ABD kamuoyunda bilinir hale geldi.

ABD Başkanı Wilson tarafından Paris Barış Konferansı'na gönderilen Frederic C. Howe da Milner Grubu'yla ilişki kuran Amerikalı diplomatlardan birisiydi. Howe'un yaptığı görüşmeler sonucunda elde ettiği

izlenimler söz konusu grubun amaçlarını ve sınırlarını göstermek açısından önemlidir.

Howe'a göre, Wilson'un projelerini destekleyen Milner grubunun Amerika'ya ilişkin niyet ve amaçları idealist olmaktan uzaktı. Howe'un hatıratından alınan aşağıdaki bölüm, ABD'yi kafalarındaki emperyalist projeye dâhil edemeyen Yuvarlak Masa grubunun hayal kırıklığını ifade etmektedir:

"Bir akşam, birkaç genç İngiliz beni Hotel Chatham'da ziyaret ettiler. Oxford'lu, Cambridge'li, arkadaş canlısı, sevecen ve parlak gençlerdi. Birkaç gün sonra beni kahvaltıya davet ettiler. Gidince, Lloyd George'un evinde olduğumu ve beni davet eden Philip Kerr'in, Lloyd George'un asistanı olduğunu öğrendim. O ve iş arkadaşları Lionel Curtis, Arnold Toynbee ve diğerleri 'Lord Milner'in Adamları' olarak biliniyorlardı. *Yuvarlak Masa* dergisinin editörleriydiler, tüm İngiliz kolonilerinde emperyal konferanslar düzenlemişlerdi.

"Yakın Doğu'dan bahsettik. Konuyla yakından ilgiliydiler. Kendi kaderini tayin hakkıyla ilgilendiklerinden ve Mısır, İran ve Afrika'da emperyalist maceralara kalkışanların işlediği suçlardan haberdar olduklarından şüphe etmedim. Birbiriyle çatıştığını keşfettiğim anlaşmalardan ve Mezopotamya ile İran'daki İngiliz petrol yatırımlarının aktivitelerinden bahsettim. Finansal emperyalizm konusuna da girdim ve devamlı bir barış için emperyalist sömürünün sona ermesi gerektiğini söyledim. Yakın Doğu meselesini çözmeye yardımcı olacaklarını hissetmiştim.

"'Ekonomik emperyalizm' sözünün anlamını bilmediklerini görünce çok şaşırdım. Onlara göre emperyalizm, ekonomik değildi; beyaz adamın görevlerinden biriydi. Kendi kendini idare yeteneğinden yoksun halkların iyiliği için üstlenilen kutsal bir görevdi. Savaş, ekonomik çıkarların çatışmasıyla uzaktan yakından alakalı değildi. Maalesef, meseleler iş dünyasının sınırları içinde halledilmek durumunda kalınıyordu, bu doğruydu ama Dışişleri Ofisi bu durumdan etkilenmiyordu. Bayrak yatırımcıyı takip ediyordu belki ama bu sadece, yatırımcı, elini nereye atsa kutsal addedilen bir İngiliz vatandaşı olduğunda böyleydi. Emperyalizm olmayan bu emperyalizm sonuna kadar devam ettirilmeliydi ve Anglosaksonlar tarafından devam ettirilmeliydi. Ama İngiltere bunu artık tek başına yürütemiyordu. Ülke cephelerde çok kan kaybetmişti, Dışişlerini besleyen Oxford ve Cambridge, yetenekli bir kuşağı yitirmişti. Beyaz

adamın yükünü sırtlama konusunda güvenilebilecek bir Amerika vardı; Amerika yardım etmeliydi. Bu yükü Ermenistan'a taşımalıydı.

"'Ama', diye karşılık verdim, 'Ermenistan tehlikeli bir yer. Avrupa ve Asya arasındaki bir tampon. Ermenistan'a hâkim olacak güç, Mezopotamya, İran ve Hindistan'da İngiliz İmparatorluğu'nun çıkarlarını, Türkiye'ye, Orta Avrupa'ya ve mutlaka devrimci bir Rusya'ya karşı korumak zorunda kalacaktır. Ermenistan'ı alacaksak eğer, büyük bir ordu ve donanma gücüne ihtiyacımız olacak; Avrupa'daki her güç odağıyla takışmayı, kesinkes, Türklerle ve Araplarla karşılaşmayı göz önüne almamız gerekecek. Bana öyle geliyor ki, Amerika'dan tüm ağırlığı taşıması yani Avrupa'nın güvenliğini sağlaması, İngiltere ve Fransa'nın omuzlarından emperyalist yatırımları koruma görevini alması istenecek. Bizden, en büyük, en tehlikeli ve en masraflı işi istiyorsunuz'.

"Genç adamlar tehlikeyi kabul ettiler. Tanıştığım her İngiliz gibi onlar da, Amerika'nın, Kanada, Avustralya ve diğer koloniler gibi, İngiltere'ye borçlu olduğunu düşünüyorlardı. İmparatorluğa borcumuzu ödemekten gurur duymalıydık. Amerika'nın egemen bir ülke değil, kolonyal bir dayanak olduğunu ileri süren bir sabit fikre saplanmışlardı.

"Bu türden genç üniversiteli İngilizlere, Ellis Island'da, Washington'da ve New York'taki kulüplerde de rastlamıştım. Ama Paris'te tanıştıklarım sayesinde onları iyice anladım. Parçası oldukları memuriyet İngiltere'nin en muhteşem yönüydü. Oxford'da ve Cambridge'de aldıkları eğitimle, zorlu bir rekabetten sonra Dışişleri'ne giriyorlardı. Bu süreç onları, tıpkı Cizvitler gibi, imparatorluğun en adanmış hizmetkârlarına çeviriyordu. Savaştan önce bu adamlar, özellikle Lord Milner'ın ekibi, Kanada'da, Avustralya'da ve Güney Afrika'da bulunmuşlardı. Evlerini, eşlerini, dostlarını ve alışık oldukları her şeyi geride bırakıp, dünyanın uzak köşelerinde yalnızlık çekerek yaşamışlardı. Emperyalist amaçlar uğruna fikir üretmişlerdi. Muhafazakâr ya da liberal olmaları bir şeyi değiştirmiyordu; imparatorluk hepsinin ortak tutkusuydu. Ona hizmet edilmeliydi; güçlendirilmeli, devamlılığı sağlanmalıydı. Söz konusu imparatorluk olunca gerçeklere sırt çeviriyor, aleni yanlışlıklara karşı kör, delillere karşı sağır hale geliyorlardı. Bu olağanüstü etkin örgüt, sömürge halkların bastırılmış istekleri hariç her şeyden haberdardı; sömürge halklara siyasi özgürlük dışında her türlü hakkı tanıyordu.

"Bu genç adamlarla konuşurken, İngiliz beyefendilerinin ve Oxford'daki akademisyenlerin doğası üzerine kafa yordum; ekonomik

çıkarlarına değinen konuları tartışmakta, zaman içinde kabiliyetsizliğe dönüşmüş bir isteksizlik gösteriyorlardı. Hindistan, Mısır, Afrika, Mezopotamya, aristokratların genç oğulları için kariyer fırsatları sunuyordu. İngiltere çok kalabalıktı; ticaret tercih edilmiyordu, devlet memuriyeti onların tek olanağıydı. Emperyalizmi sona erdirmek demek, iş imkânını sona erdirmek demekti. Askerlere orduyu, denizcilere donanmayı ya da ruhban sınıfına Kilise'yi lağvetmeyi teklif etmek gibi bir şeydi. İnsan ekmek kapısını yok edecek fikirleri dinlemek istemez ve ancak söz sahibi bir İngiltere, imtiyazlı oğullarını gözetebilirdi; sömürgelerdeki memuriyetler sona erse açlıktan ölürlerdi, şerefleri pahasına ticaret yapmak ya da işçi olarak başka ülkelere göç etmek zorunda kalırlardı.

"Görmezden gelmek istedikleri başka bir çıkar daha vardı. İngiltere, kendi dayanaklarını sömürüyordu, milyarlarca pound, geri kalmış ülkelerde, hisse senedine, petrole, elmas ve altın madenlerine, kauçuk plantasyonlarına yatırılıyordu. Yatırımı yapan, zengin aristokratlardı. Ülkedeki ekonomik meselelerin uzağında kalıyorlardı, iş dünyası bayağıydı, benimsedikleri esas çıkarların dışındaydı. İskenderiye'deki bombardıman ya da Boer Savaşı, altın veya elmas madeni sahiplerini hiçbir şekilde ilgilendirmiyordu. Yine de, İngiltere'nin cüzdanına dokunulduğunda yatırımcı sınıfı acıyı hissediyordu. O zaman basında sesler yükseliyor, Dışişleri karşılık veriyor, İngiltere öfkeleniyor, savaş gemileri harekete geçiriliyordu; İngiliz vatandaşlarının haklarının tehdit altında olduğu söyleniyordu.

"Gerçekte, İngiliz parasının değeri etkilenmiş oluyordu. Emperyalizmin ekonomik sebepleri tamamen görmezden geliniyordu. İşçi Partisi'nin bile, imparatorluğa karşı kafası karışık bir hürmeti vardı, gelenekten kaynaklanan bir hürmet. Oxford'lu genç adamlar, kutsal payesi biçtikleri ekonomik çıkarlarını, bizim askerlerimizin korumasını istiyorlardı. Ermenistan hareketinin amacı buydu; Amerika'nın görevi her zaman önüme sürülüyordu."[132]

Howe'un yazdıklarından da Yuvarlak Masacıların İngiliz emperyalizminin sorunlarına çare arayan bir çevre oldukları anlaşılmaktadır. Palazlanmakta olan ABD emperyalizmi bu grubun etkisinden ve gücünden faydalanmış; ama söz konusu grubun İngilizce konuşan ülkelerden oluşan bir federasyon kurulması gibi aklına yatmayan senaryolarını da fazla ciddiye almamıştı.

Milner grubunun 1920 yılından 1938 yılına kadarki amacı Avrupa'da Almanya'nın yeniden ayağa kaldırılmasıyla Fransa ve Rusya'ya karşı güç

dengesini korumak, sömürgelerde ve ABD'de İngiltere'nin ağırlığını arttırmak ve ikisinden birisi tehlike oluşturduğu takdirde, Almanya'yı doğuya doğru Rusya'nın üzerine sürmek oldu. Esas amaçları dünya üzerinde ABD-İngiltere, Almanya ve Rusya (Sovyetler Birliği) arasında üçlü bir güç dengesi kurmaktı.

İkinci Dünya Savaşı yaklaşırken grubun esas politikası yükselen emperyalist güç olan ABD ile ilişkileri güçlendirmekti. Olası bir savaşa ABD'nin de girmesinin İngiliz zaferini güvence altına alacağını düşünüyorlardı. Bu yüzden üst düzey birçok kadrolarını Washington'a gönderdiler.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Milner grubu ile ABD'deki tanıdıkları arasındaki ilişki kuşkusuz devam etti. Ama artık güç ilişkileri iyiden iyiye değişmişti. Komplo teorisyenlerinin iddialarının aksine, Yuvarlak Masa çevresi her şeye kadir bir güç değildi. Zaman zaman başarılı hamleler yapmış ama bütün çabalarına rağmen İngiltere'nin dünya egemenliğini yitirmesiyle birlikte etkisini kaybetmişti. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ABD emperyalizmi dünyaya hâkim olmak isteyen yeni bir güç olarak ortaya çıkmıştı. Bu yükselen gücün Yuvarlak Masa çevresi tarafından yönetilmesi tabii ki söz konusu bile olamazdı. Zaten bu somut durum nedeniyle komplo teorisyenleri bile CFR'den bahsetmekte, Yuvarlak Masa grubuna sadece tarihsel bir olguymuş gibi değinmektedirler.

Günümüzde CFR, ABD emperyalizminin sinir merkezlerinden sadece birisidir. Bu oluşum siyasetlerini Yahudilerin, uzaylıların ya da gizli bir örgütün sapkın programına göre değil, ABD emperyalizminin karşılaştığı sorunlar çerçevesinde üretmektedir. Siyaset yapan herkes CFR gibi kuruluşların ne dediğini dikkatle izlemelidir. Ama bu söylenenleri takip ve analiz etmek başkadır, emperyalizm kavramını iğdiş eden gizli örgüt kurguları yaratmak başka. Nitekim aşağıda da gösterilmeye çalışılacağı üzere, "CFR'cilik" diye de tanımlayabileceğimiz bu türden kurgular, giderek daha da akıldışı bir hal almakta ve siyasi olarak son derece gerici sonuçlara yol açmaktadırlar.

"CFR'cilik" Ne Zaman Ortaya Çıktı?

Carroll Quigley, yeni bir emperyalist güç olarak dünyaya açılan ABD'deki hâkim sınıflar ile daha eski bir emperyalist olan İngiltere'deki hâkim sınıflar arasındaki ilişkileri doğru tespit etmiş ama yanlış yorumlamıştı. Üstelik bu yanlış yorumlamanın nesnel bir zemini de mevcuttu. Quigley, kitaplarında bahsettiği bu çevrelere yakın birisiydi ve

zaten bunu hiç saklamamıştı. Dolayısıyla bu türden ilişkilerin kurulmasını ve kendisinin "gizli örgüt" diye tarif ettiği çevrelerin amaçlarını destekliyordu. Onun tek itirazı söz konusu ilişkilerin gizliliğineydi. Sanki başka türlüsü olabilirmiş, dünyanın paylaşılması ve sömürülmesiyle ilgili meseleler, kitlelerin karşısında açıkça tartışılabilirmiş gibi.

Ama yine de Quigley'e haksızlık yapmamak gerekiyor. Zaman içerisinde mesele yanlış bir yorumdan çok daha farklı noktalara gitti. ABD'li aşırı sağcılar onun tezlerini olabilecek en aşırı noktalara kadar götürüp, kendi akıl dışı komplo teorilerine dayanak noktası yaptılar. Gelinen nokta o kadar acayipti ki Quigley'in kendisi bile "CFR'ciliği" kabul etmedi ve karşı çıktı. Ona göre komplo teorisyenlerinin yazıları tahrifat ve yanlışlarla doluydu. Quigley, komplo teorisyenlerinin iddia ettiği gibi, bir takım gizli örgütlerin ülkeyi kontrol ettiğini hiçbir zaman söylemediğini, sadece bunların siyasi gelişmeleri etkilediğinden bahsettiğini ifade ediyordu.[133]

Komplo teorisyenleri, Quigley'nin Milner grubunun uluslararası finans çevreleriyle ilişkileri ve ABD-İngiltere, Almanya ve Rusya arasındaki "üçlü güç dengesi" hakkında söylediklerini, (Yahudi) uluslararası finans çevrelerinin hem Nazileri hem de Bolşevikleri el altından destekledikleri saçmalığına dayanak yapmışlardı. Bu saçmalıklara göre Yuvarlak Masa ve CFR ile Bolşevikler arasında ilişkiler mevcuttu. Oysa Quigley, Milner grubuna ait binlerce sayfa evrak incelediğini ve bu evraklar arasında böylesi bir ilişkiyi gösteren hiçbir kanıt olmadığını ifade ediyordu. Üstelik Quigley'e göre komplo teorisyenlerinin uluslararası finans çevrelerini yekpare bir blok olarak göstermeleri de doğru değildi. Kendisi kitabında bu çevrelerin çeşitli parçalardan oluştuğunu ve kendi aralarında sıklıkla mücadele ettiklerini belirtiyordu.[134]

Ama bütün bunlar Quigley'nin söylediklerinin aşırı sağcı komplo teorisyenleri tarafından kullanılmasını, yani "CFR'cilik"in doğuşunu engellemeyecekti. Bu doğuş süreci esnasında *Pawns in the Game* (Oyundaki Piyonlar) ve *Red Fog over America* (Amerika Üzerindeki Kızıl Sis) kitaplarının yazar William Guy Carr ve diğer komplo teorisyenlerinin de önemli katkıları olmuştu.

Burada zamanlama üzerinde de durmak gerekiyor. "CFR'ci" diye tarif edebileceğimiz çalışmaların ortaya çıkış tarihi son derece anlamlıdır. Bu türden kitaplar antikomünizmin ABD siyasetinde ana akım haline geldiği,

Senatör Joseph McCarthy'nin her taşın altında komünist aradığı hastalıklı bir döneminin ardından yayımlanmaya başlamıştı.[135]

Bu durum "CFR'ci" tezlerin antikomünist içeriğini açıklamaktadır. Bu içerik ülkemizdeki yurtsever aydınların "CFR'ci" sistem eleştirilerini bile, eleştirmenlerinin niyetinden bağımsız bir biçimde, etkilemekte ve bu sözde eleştirilere sola düşman bir hava vermektedir.

Bu noktadan daha ileriye gitmeden önce Quigley'nin tezlerini çarpıtan "CFR'ci" komplo teorisyenlerinin önde gelenlerinin görüşleri incelenmelidir. Böylelikle "CFR'cilik"in geçirdiği evrimi izlemek ve bu akımın ideolojik içeriğini anlamak mümkün hale gelecektir. Aşağıda ayrıca ülkemizdeki "CFR'ci" çevreler tarafından sıklıkla gönderme yapılan bir takım "araştırmacı"lara ve bunların "araştırma"larına da değinilecektir.

Aşırı Sağın Komplo Teorileri

Quigley'in tezlerine ilk el atanlardan birisi *The Naked Capitalist: A Review and Commentary on Dr. Carroll Quigley's Book 'Tragedy and Hope'* isimli kitabıyla W. Cleon Skousen oldu. Bu kitabın üçte birinde *Tragedy and Hope* tekrarlanmakta, kalan bölümlerdeyse Skousen'ın kendi yorumları okuyucuya sunulmaktaydı.

1971 yılında John Birch Topluluğu'nun sözcüsü Gary Allen'ın *None Dare Call It Conspiracy* (Kimse Buna Komplo Demeye Cesaret Edemiyor) isimli kitabı yayımlandı. John Birch Topluluğu'nun kurucusu şirret bir antikomünist olan Robert W. Welch'di. Senatör McCarthy'nin arkadaşı ve destekçisi olan Welch, Çin'de öldürülen John Birch isimli misyonerin komünizmle mücadelede verilen ilk şehit olduğunu düşündüğü için kurduğu derneğe onun adını vermişti. Topluluk üyeleri 1972 yılındaki Amerikan Başkanlık seçimi öncesinde söz konusu kitaptan beş milyon adet dağıtmıştı.[136]

Allen'ın kitabına göre ABD'yi "Insider –İçerdekiler" denilen bir grup azınlık yönetmekteydi. Rotschild, Rockefeller, Warburg gibi ailelerden oluşan Yahudi kökenli bu azınlık, CFR çatısı altında bir araya gelmişti. Birleşmiş Milletler'i de bunlar kurdurmuştu. Amaçları Birleşmiş Milletler aracılığıyla ABD'yi işgal etmekti.

Allen'e göre bu azınlık federal devletin gücünü genişleterek aslında ABD'yi sosyalizme götürmekteydi! Allen'in evlere şenlik tanımlamasına göre sosyalizm serveti dağıtmaya dönük bir program değildi. Sosyalizm serveti birleştirmeyi ve yönetmeyi amaçladığı için aslında zengin azınlığın işine gelmekteydi!

Bunlar tabii ki Allen'in şahsi fikirleri değildi. Nitekim Allen'in sözcülüğünü yaptığı John Birch Topluluğu 1991 yılında bu yüzden Los Angeles bölgesinin tamamen sosyalistler tarafından ele geçirildiğini söyleyebilmişti.[137]

McCarthy destekçisi bu topluluğun kurucusu Robert Welch komünizmin zenginler tarafından tasarlandığına inanıyordu. Welch de sonunda CFR konusuna el attı. Ona göre Birleşmiş Milletler de "komünist işi" idi! Hatta komplonun tarihi çok daha eskilere dayanmaktaydı. Welch tam da bu noktada komplo teorisi külliyatının en önemli isimleri olan John Robison'un ve Nesta Webster'ın "eserleri"ne dadandı ve sonunda Illuminati'yi bütün komploların sorumlusu ilan etti. Buna göre Illuminati Fransız Devrimi'nin, Ekim Devrimi'nin, devletlerin ve dinin (Hıristiyanlığın) çökmesinin tek nedeniydi.

Bu saçmalıklar kısa süre içerisinde John Birch Topluluğu'nun söylemine yerleşecekti. Nitekim topluluk 1967 yılında bu alanın klasiklerinden sayılan John Robison'un *Proofs of a Conspiracy* (Komplonun Kanıtları) isimli kitabını yayımlayacaktı.

Emperyalizmi Yöneten Bir Örgüt Kurgusu

ABD'deki muhafazakâr kesimlerin çoğu buraya kadar özetlenmeye çalışılan saçmalıkları paylaşmaktaydı. Nitekim zaman içerisinde Allen ve Welch'in görüşleri aşırı sağcı "Milisler", "Hıristiyan Kimliği Hareketi" gibi kesimler tarafından da benimsenecekti. Bunlara göre kapitalizm ve serbest piyasa şimdiye kadar bulunmuş en doğru sistemdi. Ama Yahudi kökenli bir azınlık CFR gibi yerlerde örgütlenerek bu güzelim sistemi suiistimal etmekte ve hem ABD'yi hem de Bolşevikleri yönetmekteydi. Emperyalizmin tekelleşme eğilimi, sermayenin belirli ellerde toplanması ve büyümek için kanunları önemsememesi, bu kesimler tarafından "kötü niyetli bir azınlığın komploları" olarak yorumlanmaktaydı.

Komplo teorisi yatağına dökülen bu antikomünist zırvaların ortak noktası emperyalizmi aklamalarıydı. Çünkü komplo teorilerine göre sistem değil söz konusu örgütler ve/veya Yahudiler suçluydu. Bunlar o kadar güçlüydü ki yeri geldiğinde sisteme bile meydan okuyabilmekteydi. Örneğin Welch 1952 yılında yayımlanan *May God Forgive Us* (Tanrı Bizi Bağışlasın) isimli kitabında ABD Başkanı Truman'ın komünist bir sempatizan olduğunu öne sürüyordu. Welch'e göre Kore Savaşı esnasında Truman ve General MacArthur arasında yaşanan gerginlikler bunun en güzel kanıtıydı.

Dan Smoot 1962 yılında yayımlanan *The Invisible Government* (Görünmeyen Hükümet) isimli kitabında Welch ile aynı fikirleri dile getirdi. CFR üyesi Başkan Truman General MacArthur'un "Çin'i işgal etmesine", sanki bir generalin kendi kafasına göre uluslararası siyaset arenasına müdahalesi normalmiş gibi, izin vermemişti. Aslında Kore Savaşı'nın sonucu, Mac Arthur'un böyle bir güce sahip olmadığını zaten göstermişti ama Smoot'un bu türden ayrıntılarla ilgilenecek vakti yoktu.

Ona göre İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra CFR üyeleri Julius C. Holmes ve Edward Stettinius, yasak olmasına rağmen Sovyetler Birliği'ne tanker satmıştı. Bu tankerlerle taşınan petroller sayesinde Çin, Kore'ye girmişti. Yani Smoot, CFR'nin zaman zaman ABD'nin çıkarlarına ters tutumlar aldığını iddia ediyordu. Buna göre CFR-ABD ilişkisinde belirleyici olan CFR idi. Örneğin ABD, Berlin'i bir bütün olarak ele geçirebilecekken Doğu Berlin'i Sovyetler Birliği'ne bırakmıştı. Yine aynı şekilde Çekoslovakya'da Sovyetler Birliği'ne bırakılmıştı.

Bütün bunların nedeniyse Franklin D. Roosevelt idi. Roosevelt'i ikna edenler ise her ikisi de CFR üyesi olan George Kennan ve Philip E. Mosely olmuştu. Bunların amacı yeni kriz bölgeleri yaratmak ve bu krizleri kullanarak ABD'yi yönetmekti. Açıkça görüldüğü üzere burada yönetilecek olan ABD emperyalizmiydi. George Kennan'ın CFR'nin dergisi *Foreign Affairs*'de "Mister X" imzasıyla çıkan ve Sovyetler Birliği'ne karşı Soğuk Savaşı başlatan yazısı, CFR'nin amacının Sovyetler Birliği'ni desteklemek ya da ortadan kaldırmak değil kriz yaratmak ve bu krizi sürdürmek olduğunu göstermekteydi.

Kurukafa-Kemikler ve Rakowski Protokolleri

Antony C. Sutton 1973 yılında yazdığı *National Suicide: Military Aid to the Soviet Union* (Ulusal İntihar: Sovyetler Birliği'ne Askeri Yardım) isimli kitabında Soğuk Savaş'ın amacının komünizmi engellemek olmadığını söylüyordu. Sutton, Kore ve Vietnam savaşlarından yola çıkarak bu fikre varmıştı. Yazar daha sonra *Wall Street and the Bolshevik Revolution (*Wall Street ve Bolşevik Devrimi), *Wall Street and the Rise of Hitler* (Wall Street ve Hitler'in yükselişi) ve *Wall Street and FDR* (Wall Street ve FDR) isimli kitapları kaleme aldı.

Sutton'a göre Wall Street'teki zengin elitler hem Bolşevik Devrimi'ni hem de Hitler Almanyası'nı desteklemişlerdi. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra komplo devam etmiş; Birleşmiş Milletler, Ortak Pazar, COMECON, NATO, UNESCO, SEATO, CENTO, Varşova Paktı ve son olarak da

Trilateral Komisyon kurulmuştu. Bunların hepsi Yeni Dünya Düzeni'nin işaretleriydi.

Tabii ki Sutton'un bu konudaki iddialarının hiçbir temeli bulunmamaktaydı. O, piyasa şartları altında kontrol edilmesi mümkün olmayan ticari ilişkilerden yola çıkarak saçma sapan bir tarih kurgusuna varmıştı. Bu kurguya göre ABD'deki elitler 1917 Devrimi sonrasında Sovyetler Birliği'ne özellikle saldırmamıştı. Gerçekteyse ABD ve diğer emperyalist kuvvetler Bolşevik Devrimi'ni boğmak için var güçleriyle uğraşmış ama başarılı olamayınca daha uzun süreli bir kuşatma stratejisi benimsemişlerdi. Sutton o kadar devrim karşıtı bir ruh haline sahipti ki, onun bulunduğu noktadan bu bile kabul edilemezdi. O, güç dengelerinin mecbur kıldığı bu durumu bir ihanet olarak görüyordu. Bu bakış açısına göre devrim sonrasında para kazanmak için Sovyetler Birliği'nin maden çıkarmasına yardımcı olanlar bile komünizmi desteklemekteydiler.

Sutton, 1980'li yıllarda *America's Secret Establishment: An Introduction to the Order of Skull and Bones* (Amerika'nın Gizli Kuruluşu: Kafatası ve Kemikler örgütüne bir giriş) isimli kitabı yayımladı[138]. Sutton bu kitapta öncelikle Quigley'in fikirlerini "geliştirmeye" çalışıyordu. Ona göre Quigley, Milner grubuyla ilgili çok değerli bilgiler vermiş ama teşkilatın ABD'deki kesimi hakkında yanılmıştı.[139]

Sutton'a göre bütün kötülüklerin kaynağı CFR değil, CFR'nin içindeki "Kurukafa ve Kemikler" örgütüydü. CFR'de bir komploya karışması mümkün olmayan birçok kişi bulunmaktaydı. Üstelik üye isimlerini her isteyenin öğrenebileceği CFR, komplolar düzenleyebilecek bir gizli örgüt değildi.[140]

Komplo işini CFR'deki daha dar bir örgüt düzenliyordu. Bu örgüt 1832 yılında Yale Üniversitesi'nde General William Huntington Russell ve ABD başkanlarından William Howard Taft'ın oğlu Alfonso Taft tarafından kurulmuştu.

Sutton, Bolşevikler ve Wall Street bankerleri arasındaki ilişki iddialarını "Rakowski Protokolleri"ne dayandırıyordu. Daha sonra söz konusu protokoller neredeyse bütün komplo teorisyenleri tarafından kullanılacaktı.[141]

Komplo teorisyenlerine göre Protokoller Sovyetler Birliği'nin Paris Büyükelçiliği görevini de yapmış olan Cristian Jureviç Rakowski'ye aitti. Rakowski, ajan olduğu gerekçesiyle Gabriel G. Kuzmin tarafından sorgulanmıştı. Bu sorgunun tutanaklarından oluşan Protokoller daha sonra,

her nasılsa, Bolşeviklerle gönüllü olarak savaşan İspanyollar tarafından bulunmuş ve 1950 yılında Madrid'de yayımlanmıştı.

Protokollere kısaca bir göz atıldığında dahi hepsinin uydurma olduğu anlaşılmaktadır. Protokolleri "kaleme alan" kişi ya da kişiler Troçki ile Stalin arasındaki mücadeleyi ve Troçki'nin Yahudi kökenli olmasını kullanmaya çalışmıştır. Buna göre uluslararası finans ve uluslararası komünizm bir ve aynıdır. Gerçek "devrimciler" New York'taki bankerlerdir. Komünist Enternasyonali ilk kuran, aynı zamanda Illuminati'nin de kurucusu olan Adam Weishaupt'tur. Troçki'nin karısı ünlü banker Warburg ailesiyle akrabadır. Ekim Devrimi'ni Yahudi bankerler finanse etmiştir. Devrimin ilk aşamasında masonlar belirleyici olmuştur. Masonluk, sosyalizmi hedeflemektedir. Wilson'un prensipleri sayesinde Bolşevikler Rusya'da iktidarı elde etmiştir. Sonra aynı finans çevreleri Hitler'i de finanse etmiştir.

Görüldüğü gibi büyük ihtimalle İspanya'daki faşist çevreler tarafından uydurulan "Rakowski Protokolleri" antikomünizmin bildik bütün saçmalıklarını bir araya getirmiştir. Sutton, kendi deli saçması tezlerini "kanıtlamak" için bu uydurma protokolleri kullanmış ve bütün bu komployu sadece zengin çocuklarının kabul edildiği bir öğrenci derneğinden başka bir şey olmayan "Kurukafa ve Kemikler" örgütüne bağlamıştı.

Direniş Yok Ajanlar Var

Hem sistemi hem de muhaliflerini idare eden bu kadar büyük bir kuvvetin önünde durulabilir mi? Tabii ki, durulamaz. Bu yüzden komplo teorileri açısından emperyalizme direnişler ve karşı çıkışlar ya da emperyalizmin başarısızlıkları ve yenilgileri "teknik" bir sıkıntı yaratmaktadır. Komplo teorisyenleri bu sıkıntıyı, direnen herkesi ajan, emperyalizmin her türlü geri çekilmesini de "büyük komplonun stratejik bir parçası" ilan ederek çözmeye çalışırlar.

Vietnam Savaşı hakkında anlatılanlar bu "çözme gayretlerine" iyi bir örnektir. R. Harris Smith'in yazdığı *OSS The Secret History* (OSS Gizli Tarih) isimli kitaba göre Ho Chi Minh aslında bir ABD casusuydu. Bu yüzden Ho Chi Minh yaralandığında Rockefeller'ın Chase Manhattan Bank'ından bir temsilcisi, Vietnamlıların karargâhına paraşütle inmiş ve Ho'nun iyileştirilmesini sağlamıştı. CFR, Vietnam Savaşı'nı silah tüccarlarının kâr etmesi için tezgâhlamıştı. Ho Chi Minh'e de savaş çıkarması ve sürdürmesi için emir vermişti. Yeterince silah satıldığında da

savaşı durdurmuştu. Bu zihniyete göre ABD'de Vietnam Savaşı'nı durdurmak için mücadele edenler, bir noktadan sonra CFR'nin emrine girmişlerdi.

Bu kadar da değil. Antony C. Sutton'a göre Çin'de komünistlerin iktidara gelişi de ABD'li seçkinler sayesinde olmuştu. Bu çevreler ÇKP karşıtı milliyetçi çevrelerin mücadele etmesini engellemişti. Aynı çevreler yetmişli yılların başında Çin Halk Cumhuriyeti'nin Birleşmiş Milletler'e girişini ve Milliyetçi Çin'in örgütten atılmasını da sağlamıştı.[142]

Sutton, Angola direnişinin de Wall Street elitleri tarafından desteklendiği kanaatindeydi. Aslında Sutton, Angolalıların neden Portekiz'e karşı çıktıklarını bile anlayamıyordu. Ona göre Portekizliler Angola'ya üç asır boyunca bir sömürge gibi değil bir eyalet gibi yaklaşmıştı. Ama nankör Angolalılar buna karşılık olarak Portekizlilerle mücadele etmeyi tercih etmişti. Sutton'un siyasi tercihinin Portekiz'in faşist diktatörü Salazar'dan yana olması anlamlıydı. Bu kadar sığ bir bakış açısının, uluslararası siyaseti ve ABD'nin hem Afrika'daki mevzilerini korumak hem de Sovyet etkisini azaltmak için manevralar yapmasını anlaması zaten mümkün değildi. Nitekim Sutton da anlamamıştı. Bu yüzden olayları tersten yorumlamış ve Angola'da isyancıların ABD'ye rağmen değil ABD sayesinde iktidara geldiğini zannetmişti.[143]

Kısacası bu "teorilere" göre Vietnamlıların, Korelilerin, Angolalıların ya da bir başka Ezilen Dünya halkının direnmesi mümkün değildir. Onlar CFR ve/veya küresel seçkinler istediği için savaşmakta ya da teslim olmaktadır. Aynı tuhaf bakış açısı daha sonra Afganistan'daki ve Irak'taki direnişler için de devreye girecek; Usame bin Ladin Bush ailesiyle irtibatlı gösterilecek, Irak direnişinin ise var olmadığı iddia edilecektir.

Yeni Dünya Düzeni ve CFR

Antikomünist komplo teorileri 1990'lı yılların ardından tekrar etkili olmaya başladı. Bu dönemin özelliği Sovyetler Birliği'nin çöküşünün ardından ABD emperyalizminin meydanı boş bulması ve büyük bir atağa geçmesiydi. ABD'nin yönetiminde bir dünya hedefleyen bu atağın adı "Yeni Dünya Düzeni" idi.

Yeni Dünya Düzeni, ilk ortaya atıldığı andan itibaren haklı olarak büyük tepkilere neden oldu. Bu tepkilerin bir kısmı da ABD'deki aşırı sağcı örgütlenmelere aitti. Sisteme karşı bütün itirazları incir çekirdeğini doldurmayan bu tepkiler, ne yazık ki, medyanın gücü ve sağlıklı eleştiri yapabilecek odakların güçsüzlüğü yüzünden kısa süre içerisinde yayıldı.

Fitili ateşleyen George H. W. Bush'un bir konuşmasında "Yeni Dünya Düzeni" lafını kullanması olmuştu. ABD'deki aşırı sağcılar bu konuşmayı ve geçmişlerindeki komplo teorisi mirasını temel alarak Yeni Dünya Düzeni'nin ABD emperyalizminin değil bir takım gizli örgütlerin yeni döneme ilişkin stratejisini ifade ettiğini öne sürdüler.

Buna göre CFR, Bilderberg, Trilateral gibi yerlerde örgütlenmiş "elitler" "Tek Dünya Devleti" adı altında dünyayı yönetmek istiyordu. Buradaki "elitler" söz konusu iddiaları ortaya atan komplo teorisyenlerinin meşrebine göre değişmekteydi. Bu "teorilere" göre Yeni Dünya Düzeni'nin kurucuları kimi zaman uzaylı, kimi zaman da Yahudi bankerler olmakta, bazı uç durumlardaysa hepsi bir arada anılmaktaydı. Değişmeyen tek şey, bütün bu "teoriler"in gizli örgütleri suçlu ilan etmesi ve ideolojik planda Amerikan emperyalizmini aklamasıydı.

Televizyonlarda verdiği vaazlarla tanınan Pat Robertson'un 1991 yılında yazdığı *The New World Order*'ı (Yeni Dünya Düzeni) bu dalganın habercilerinden saymak mümkün. Aşırı sağcı Robertson'un Yeni Dünya Düzeni'ne yönelik eleştirileri, aslında John Birch Topluluğu'nun kurucusu Welch'in fikirlerinin devamıydı. Ona göre CFR, Bilderberg, Wall Street'teki bankerler ve Trilateral sahne gerisinden olacakları yönetiyordu. "Yeni Dünya Düzeni" Amerikan Hıristiyan kültürünü ve Hıristiyanlığı yok edecekti. Robertson, ABD yönetimini Venezuela lideri Chavez'i öldürmemekle eleştiriyor ve buradan yola çıkarak ABD'nin "gizli komünistler" tarafından yönetildiğini öne sürüyordu.

Welch ile benzer şeyleri savunan Robertson'a göre komplo yeni bin yılın gelişiyle ilgiliydi. Illuminati yine başroldeydi ve CFR, Trilateral Komisyonu gibi oluşumlar sayesinde ABD komünizme kaymaktaydı. Robertson, Yeni Dünya Düzeni'nin Tek Dünya Devleti'ne giden yolu açtığını düşünüyordu.

Kafir CFR

Her üçü de en az selefleri kadar hastalıklı olan Des Griffin, Edward G. Griffin ve Texe Marrs'ı da Welch-Robertson çizgisinin devamı saymak mümkündür.

Des Griffin'e göre Illuminati ile ilişkili olan Yuvarlak Masa'nın hedefi Anglo Saksonların dünyayı tek bir devlet şeklinde yönetmesiydi. Griffin de tıpkı Allen gibi ABD'nin giderek sosyalist bir ülke halini almasından şikâyetçiydi.

Kanseri B-17 vitaminiyle yok edeceğini söyleyen Edward G. Griffin de benzer görüşler öne sürmekteydi.

Texe Marrs ise işe şeytani bir boyut katmıştı. Marrs'a göre Karl Marx satanist, Carroll Quigley ise Illuminati üyesiydi. CFR'yi ve bütün gizli örgütleri bir "iç çekirdek" yönetiyordu. Bunlar "şeytanın kozmik planı"nı yürütmekteydiler. Müslüman alimleri de bu işi bilmekte ve gelecek olan deccalın alnında CFR yazacağını söylemekteydiler. Marrs'ın "iş bilen" alimlerinin kim olduğunu bilmek mümkün değil; ama CFR'den "cafir"i, oradan da "kafir"i türeten Marrs'ın akli dengesinin yerinde sayılamayacağı çok açık. Ama Marrs bu açıklamayı Britannica Ansiklopedisi'nin eski bir nüshasında gördüğüne emindi. Tıpkı Başkan Wilson'ın adamı Albay House ve adamlarının bu durum üzerine Britannica Ansiklopedisi'nin haklarını satın alarak bu maddeyi çıkarttıklarından emin olduğu gibi.[144]

CFR Uzay Yolunda

New Age akımlardan etkilendikleri aşikâr olan "CFR'ciler"e geçmeden önce onlara giden yolun taşlarını döşeyen Milton C. Cooper'dan kısaca da olsa bahsetmek gerekir.

Yazdığı kitap dilimize de çevrilen Milton Cooper ABD'deki komplo teorisyenlerinin önde gelen isimlerindendi[145]. Cooper 1968 yılında Donanma İstihbaratı'nda görev yapmış, 1975 yılında donanmadan kovulmuş ve bundan sonra büyük bir komplonun varlığından bahsetmeye başlamıştı. Ona göre bütün gizli cemiyetler -Illuminati, Yılan Kardeşliği, Gülhaçlar, JASON Topluluğu, CFR türü farklı isimlere sahip olsalar da-ortak bir amaca sahipti ve CFR, ABD'yi kontrol etmekteydi.

Cooper'ın komplo teorilerinde uzaylılar da bir figür olarak bulunmaktaydı. Cooper bu konudaki iddialarını Majestik-12 isimli bir komiteye ait olduğu iddia edilen bazı belgelere dayandırıyordu. Kamuoyunun Majestik-12 isimli komiteden haberdar olması 1984 yılında gerçekleşmişti. Bu tarihte, komiteye ait belgelerin filmlerinin Los Angeles'da yaşayan James Shandera'nın posta kutusuna konulduğu iddia edilmişti. Bir "UFO araştırmacısı" olan Shandera çok sağlam bir kaynak sayılamayacağından, belgeler de pek ciddiye alınmamıştı.

Belgelere göre komite ABD başkanlarından Harry H. Truman ve Dwight Eisenhower tarafından UFO'larla ilgili incelemeler yapmak ve uzaylılarla ilişkileri yürütmek amacıyla kurulmuştu. Nitekim Eisenhower 1954 yılında uzaylılarla bir görüşme ve anlaşma yapmış; adı Krlll ya da Crlll olan ilk uzaylı elçi bu dönemde kabul edilmişti[146].

Tabii ki bu iddiaların hepsi dolandırıcılıktan ve deli saçmasından ibaretti. Yapılan incelemeler esnasında belgelerdeki imzaların sahte olduğu ortaya çıkmıştı. Genel kanı, belgelere ismini veren talimatnamelerin 1950'li yıllarda olası Sovyetler Birliği saldırılarına karşı hazırlanan bir acil durum planıyla ilgili olduğu yönündeydi. Bütün bunlara rağmen Cooper MJ-12 belgelerine inanmayı sürdürmüş ve donanmada görev yaptığı dönemde bu türden birçok belge gördüğünü ileri sürmüştü.

Cooper nelere inanmıyordu ki? Örneğin ona göre Uzay Yolu dizisi gizliden gizliye sosyalizm propagandası yapmaktaydı. Dizide gemi kaptanının isminin James T. Kirk (Cooper, kaptanın isim ve soyisminin baş harflerinden yola çıkarak *Knights of the Temple of Jerusalem* – Kudüs Mabedi Şövalyeleri'ne varıyordu) olması tesadüf değildi.

Meseleye bu bakış açısıyla bakan birisinin, Apollo 8 astronotlarından James Lovell'ın 1968 Noeli'ne denk gelen ay seyahati esnasında yaptığı bir şakayı gerçek kabul etmesine şaşmamak gerekir. Apollo 8 ayın arka yüzüne geçtiği esnada dünyaya yaptığı yayın kesilmiş; yayın yeniden başladığındaysa Lovell "Lütfen Noel Baba'nın var olduğunu bilin" demişti. Cooper'a göre Lovell'ın lafı bir şaka değil, uzaylıların varlığına dair NASA'ya gönderilen şifreli bir mesajdı.

Cooper'ın ölümü de bu tuhaf inanışları ve aşırı sağdaki siyasi tercihi yüzünden oldu. Cooper, kendisi gibi düşünen herkesin Illuminati ve onun yönetimindeki federal hükümet tarafından öldürülebileceğine inanıyordu. Bu yüzden, tıpkı ABD'deki Neonazi Milis örgütü üyeleri gibi, federal devlet aygıtını tanımadığını, vergi vermeyeceğini, federal herhangi bir görevli tarafından durdurulmak istendiğinde bu isteğe uymayacağını belirtiyordu. Nitekim öyle de oldu. Cooper kendisini durdurmak isteyen federal görevlilere ateş açtı; çıkan çatışmada öldürüldü. Kısacası ölümü de fikirleri gibi paranoyasının etkisi altında olmuştu.

Fantastik CFR'ciler

Doksanlı yılların ardından postmodernizmin yayılmasının ve New Age akımların güçlenmesinin komplo teorileri üzerinde belirgin bir etkisi olmuştu. Bu etki kendisini kıyamet senaryoları, kayıp kıtalar ve uzaylıların siyasi bir figür haline gelmesiyle gösteriyordu. CFR'ci komplo teorileri de bu gidişattan etkilendi. Aşağıda iddiaları geniş bir biçimde ele alınacak olan David Icke ve Jim Marrs bu gidişatın en önemli temsilcileri oldu.

İşin tuhaf tarafı bu iki meczubun "sözde sistem ve ABD eleştirileri" ülkemizde de bir hayli ilgi çekti. Bu durumu herhalde postmodernizmin

gücüne bağlamak gerekiyor. Çünkü Icke'ı ya da Marrs'ı ciddiye almak ve onları referans olarak göstermek aklı başında birisi için mümkün değil. Bu durumun nedenlerini anlamak için her iki "teorisyen"in iddialarına bakmak yeterli.

David Icke'ın Sürüngen Uzaylıları

David Icke, ülkemizdeki "CFR'ciler" tarafından adı sıkça anılan "gazeteci"lerden. Zeitgeist belgesellerinin ve CFR ile ilgili iddiaların "bilirkişi"si David Icke, komplo teorilerini iyice sulandırarak galaksi düzeyinde bir komplodan bahsetmişti.[147]

New Age akımların etkisindeki Icke'a göre, Draco isimli bir gezegenden gelerek yeraltında yaşayan sürüngenlerin yarattığı melez bir ırk dünyayı yönetiyordu. İnsan görünümünde olan ama sürüngen kanı taşıyan bu melezler Illuminati adı altında CFR, Trilateral Komisyon gibi araçlarla ve Rotschild ya da Rockefeller gibi aileler sayesinde insanlığın kaderine hükmetmekteydi. Icke dünyayı yöneten aileler arasındaki evlenmelerin asıl nedeninin bu gen yapısını korumak olduğunu iddia ediyordu.

Icke'a göre gizli örgütler "kardeşlik" adı altında bir piramit biçiminde yapılanmışlardı. Piramidin alt seviyesinde olanlar sadece piyondu ve yukarıdakilerin tezgâhladığı komplolardan haberdar değillerdi. Bu piramidin en üstünde Illuminati duruyordu. Bunlar uzaylılar tarafından kontrol edilmekte ve dünyayı saran negatif enerjiyi dünyanın yeni ruhsal kazanımlar elde etmesini engellemek için kullanmaktaydılar.[148]

Jim Marrs: Marduk ve CFR

Ülkemizdeki bazı aydınların sıklıkla gönderme yaptıkları bir diğer CFR'ci isimse Jim Marrs'dır. Genellikle "araştırmacı" diye sunulan Marrs'ın araştırma konuları hem çeşitli hem de alışılmışın dışındadır. Üstelik onun aşağıda kısa bir özeti sunulacak olan akıl dışı fikirlerini dile getirdiği kitapları dilimize de çevrilmiştir.[149] Yani Marrs'ın nasıl bir "eleştirmen" olduğu ve neleri "araştırdığı" gün gibi ortadadır.

Marrs da işe CFR, Bilderbergler gibi gizli örgütlerin varlığından ve bunların gücünden bahsederek başlamıştı. Ona göre bu gizli örgütlerin amaçları bir dünya hükümeti kurmaktı. Söz konusu amacın kökeni masonluk, Illuminati gibi örgütlere dayanıyordu. Günümüzdeki küreselleşme, ulusal devletlerin küresel bir yönetim için tasfiyesi ve 'Yeni Dünya Düzeni' gibi olgular, aslında bu gizli örgütlerin yüzlerce yıl süren çabalarının sonucu meydana gelmişti.

Marrs’a göre yeryüzündeki bütün devrim, savaş ve çatışmaların ardında bu örgütler vardı. Söz konusu komplo örgütlerinin kökeni, tarih boyunca faaliyet göstermiş kadim gizli örgütlere dayanıyordu. Bu geleneği Doğu’da tanıştıkları İsmaililer gibi Batınî akımlardan alarak Avrupa’ya getirenler, Tapınak Şövalyeleri’ydi.

Bu örgüt, üs olarak kullandığı Süleyman Tapınağı’nda bulduğu belgeler ve kanıtlar sayesinde, İsa Peygamber’in soyunun yaşadığını ve buna benzer gizli bilgileri öğrenmişti. Örgütün gücünden ve elindeki sırlardan ürken Vatikan ise Fransız Kralı IV. Philip’in de yardımıyla Tapınak Şövalyeleri’ni yok etmeye çalıştı. Bunun üzerine Tapınak Şövalyeleri, İskoçya’ya kaçıp burada masonların arasında saklandı.

Yine bu gelenek tarafından oluşturulan Illuminati de aynı yolu izleyecekti. Her ikisi de girdikleri örgütleri bir süre sonra ele geçirecek ve Vatikan’dan intikamlarını almak için uğraşacaklardı. Fransız ve Amerikan Devrimleri masonların bu uğraşları neticesinde gerçekleşmişti. Aynı örgütler Birinci Dünya Savaşı’nda ve Ekim Devrimi’nde de büyük rol oynamıştı.

Karl Marx’ın Illuminati üyesi olduğunu, CFR’nin de Lenin’i desteklediğini söyleyen Marrs’a göre komünistlerin amaçları

Illuminati ve masonluğun amaçlarıyla örtüşüyordu. Naziler de aslında bu gizli örgütlerin planları sonucunda başa geçmişlerdi.

Bütün bu olup bitenin kadim zamanların gizli öğretileriyle bir ilgisi vardı. Heretik bir Musevi olan İsa söz konusu öğretinin en azından bir bölümüne sahipti. Asıl sır Sümer mitolojisinde gizliydi. Marrs'a göre güneş sisteminde şimdiye kadar görülmemiş bir başka gezegen daha vardı. Mayaların da bildiği bu gezegene Sümerler Nibiru, Babilliler ise Marduk demişti. Günümüz astronomlarının ellerindeki bütün imkânlara rağmen nedense göremedikleri bu gezegenin sakinleri binlerce yıl önce dünya üzerindeki canlıların DNA'larıyla oynayarak insanı yaratmışlardır. Her 3600 küsur senede bir dünyaya yaklaşarak 'Nuh Tufanı' gibi büyük doğal afetlere yol açan Marduk en son marifetlerini İ. Ö. 1649'da göstermişti. 2012 yılında Marduk tekrar dünyaya yaklaşacak ve olanlar olacaktı.

Bu müthiş bilgiyi başta Vatikan olmak üzere kurumsallaşmış dinlerin otoriteleri ile ABD de bilmekte ve bir paniğe yol açmamak için bunları gizli tutmaktaydı. ABD bu 'büyük kaos'ta açıkta kalmamak için şimdiden su ve enerji kaynaklarını ele geçirerek "Yeni Dünya Düzeni" projesini gündeme getirmişti. Beyaz Saray'daki Evangelistlerin ve Yahudilerin ittifakı bu yüzdendi. Irak'taki müze talanının nedeni de aslında konu ile ilgili eski belgelerin ABD tarafından toplanmak istenmesiydi.

Sonuç Yerine

Ülkemizde CFR'den bahsederek analiz yapanların hepsini yukarıda anılan gruba dâhil etmemek gerekiyor. Kuşkusuz aralarında çok değerli yurtsever aydınlar da var. Ama CFR ya da benzerlerini temel alarak ve yanlış bir emperyalizm tarifine dayanarak doğru analizler yapmak mümkün değildir. Bu noktadan sonra gerçeklerden kopuş başlamakta ve komplolardan ibaret tuhaf bir dünyaya girilmektedir.

Komplo teorileri tek yönlü bir yola benziyor. Aracınızın hızının, markasının ve yola nereden girdiğinin bir önemi yoktur. Bu yola bir kez girdikten sonra, istikamet hep gericiliktir.

Akıl sağlığı yerinde olmayan komplo teorisyenlerini bir kenara bırakıyoruz. CFR üzerinden emperyalizm ve Yeni Dünya Düzeni tarifi yapan aydınlarımızın hatası ideolojik konumlanmalarında, sınıfsal bakış açısına sahip olmamalarındadır. Sorun, emperyalizmi ve çağımıza damgasını vuran ezen-ezilen ilişkilerini kavrayamamadadır.

CFR gibi merkezlerin, emperyalist politikaların belirlenmesinde bir rolleri olduğu doğrudur. Bu yüzden ne dediklerini izlemek kuşkusuz önemlidir. Ama yukarıda verilen örneklerde yapılan başkadır. Bu sözde "teoriler"de bir doğrudan birkaç histeri çıkarılmakta; CFR ve benzeri gizli örgütler, emperyalizmin yerine ikame edilmektedir. Emperyalizmin soyut bir kavram olduğunu, buna karşılık CFR'nin görüldüğünü söyleyerek mücadeleyi bu çerçeveyle sınırlamak, bu yüzden büyük bir yanlıştır. Emperyalist devlet aygıtı başka ülkeleri sömürmek için vardır. Bunun için CFR gibi kuruluşlar dâhil olmak üzere hemen her aracı kullanır. CFR ve benzerleri, ABD emperyalizminin nedeni değil sonucudur. Bunu görmemek ve hâlâ "küresel elitler"den bahsetmek niyet ne olursa olsun, ideolojik düzlemde emperyalizmi aklamaktır.

Güçlü bir antiemperyalist geleneği olan ülkemizde, aydınlarımızın Batılı meczuplardan ve Nazi özentisi komplo teorisyenlerinden öğrenebileceği hiçbir şey bulunmamaktadır. Siyasetten ziyade psikiyatrinin ilgi alanına giren Icke ya da Marrs gibilerinin, azılı antikomünistlerin ABD veyahut sözde sistem eleştirilerinin hiçbir kıymeti yoktur. Bu meczupları kaynak gösterenlerin dünyayı uzaylıların yönettiğini, Yeni Dünya Düzeni'nin Illuminati'nin ürünü olduğunu, 2012 yılında Marduk'un dünyaya çarpacağını, Bolşevik Devrimi'ni uluslararası finans çevrelerinin tertiplediğini ve yukarıda özetlemeye çalıştığımız bu türden bir dizi saçmalığı peşinen kabul etmeleri gerekir.

"CFR'cilik" ne kadar keskin bir dil kullanırsa kullansın, son tahlilde mücadele etmemeye, dolayısıyla teslimiyete hizmet edecektir. Bunun iki nedeni bulunmaktadır:

Birincisi; sürekli her şeye kadir gizli örgütlerden bahseden "CFR'cilik" aslında eleştiri adı altında sistemin gücünün ve değişmezliğinin propagandasını yapmaktadır. Eğer dünya üzerinde neredeyse bütün teknolojik gelişmeler ve siyasal hareketlenmeler gizli örgütlerden oluşan bir şer cephesi tarafından yönetiliyorsa, bu durumdan mağdur ve mustarip insanlara düşen, şanslarına küsmektir. Böylesine güçlü bir sistemi değiştirmek mümkün olmadığı için yapılabilecek hiçbir şey yoktur! "CFR"ciliğin verdiği mesaj budur.

İkincisi antikomünist bir içerik taşıyan "CFR'cilik" sistemi değiştirebilecek sınıf mücadelelerine ve emperyalizme karşı çıkan Ezilen Dünya'ya düşmanca bakmakta ve onları sürekli karalamaktadır. Her mücadelenin altında bir çapanoğlu arama hastalığının kökeni "CFR'ciliğin"

hamurunda saklıdır. Ülkemizdeki “CFR’ci” bakış açısının sola mesafeli duruşunun, mücadele eden gençlik örgütlerine yönelik ipe sapa gelmez ithamlarının altında yatan neden de budur.

Bu sakat bakış açısının siyasal sonuçları da son derece tehlikelidir. CFR ile dünyanın geri kalanı arasındaki sözde çelişme esas alındığında, Rotschild ailesiyle Rockefeller ailesi arasındaki sözde kapışmalarla uğraşmaya, Obama-Soros ya da Londra-İskandivya gibi hayali eksenlere kafa yormaya, Wikileaks’in logosundan ya da Julian Assenge’ın saç renginden anlamlar çıkarmaya başlamak kaçınılmazdır.

“CFR’cilik” farklı emperyalist kuvvetler arasındaki ilişkileri ve çelişkileri tahlil edemez, Ezilen Dünya ülkelerinin ABD’nin temsil ettiği emperyalist bloğa karşı mücadelelerini göremez. Bunları göremediği için de siyaset üretemez ve mücadele dışında kalır. Böyle bir dünya görüşüne göre emperyalistler arası çelişmeler olamayacağından, çelişmelerin varlığından ve bunların dikkate alınmasından bahsetmek, büyük komplonun piyonu haline gelmek demektir. Oysa farklı emperyalist ülkeler arasında sıkça yaşanan çelişmeler, “gizli bir örgüt tarafından tek elden yönetilen dünya” masalını yerle bir etmektedir.

ABD ve emperyalist sistem kuşkusuz büyük bir güçtür. Ama Irak ve Afganistan’daki direnişlerin gösterdiği üzere yenilmez değildir. Programla, örgütlenmeyle ve cesaretle düşmana direnmek mümkündür. Dolayısıyla Soros’a ya da CFR’ye gerek kalmadan öğrenciler yumurta atabilir; Tunus, Mısır, Irak gibi ülkelerde ezilenler kıpırdanabilir. ABD’nin bu kıpırdanmalar hakkında planlarının ve hesaplarının olması son derece doğaldır. Hatta bazı durumlarda ABD’nin bu planları başarılı da olabilir ya da Libya örneğinde olduğu gibi gelişmeler emperyalizmin önünü açabilir. Ama bütün bunlar her türlü mücadeleyi, hiçbir somut veriye dayanmadan daha baştan “Sorosçu” ya da “CFR’nin oyunu” ilan etmeyi haklı çıkarmamaktadır.

ORHAN KOLOĞLU

Galatasaray Lisesi’nden sonra İÜ Yüksek Gazetecilik Enstitüsü’nden mezun oldu. Strasbourg Üniversitesi’nde doktora yaptı. Farklı gazetelerde, muhabir, yazar ve yazı işleri müdürü olarak çalıştı. 1964’te basın ataşesi olarak Roma, Karaçi, Paris, Londra ve Beyrut’ta görev yaptı. 1974 ve 1978-1979’da Basın Yayın genel müdürü oldu. 1978’den itibaren, değişik üniversitelerin tarih ve iletişim fakültelerinde dersler verdi. Libya Al Fateh Üniversitesi’nde doçent olarak çalıştı. Koloğlu’nun tarih ve sosyal bilimler

konularında yayımlanmış çok sayıda kitabı vardır. Türkiye Gazeteciler Cemiyeti (iki kez), Sedat Simavi, Yunus Nadi, Afet İnan sosyal araştırma ödüllerini kazanmıştır.

MEHMET ALİ GÜLLER

İTÜ Gemi İnşaatı ve Deniz Bilimleri Fakültesi'nden mezun oldu. Aydınlık Dergisi'nde Genel Yayın Yönetmenliği ve Yazı İşleri Müdürlüğü, Ulusal Kanal'da da Haber Müdürlüğü yaptı. Ulusal Kanal'da, kendisinin hazırlayıp sunduğu Ufuk Ötesi programını yapmaktadır. Güller'in *ABD'nin Neo-Osmanlı Projesi: Büyük Kürdistan* isimli bir de kitabı bulunmaktadır. Gemi İnşaatı ve Gemi Makineleri Mühendisi olarak çalışan Güller, TMMOB Gemi Mühendisleri Odası'nda da 41. Dönem (2008-2010) Yönetim Kurulu Üyeliği yaptı.

DR. BARIŞ DOSTER

Kadıköy Anadolu Lisesi ve İstanbul Üniversitesi (İÜ) Siyasal Bilgiler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nü bitirdi. Aynı üniversitede yüksek lisans ve doktora yaptı. *Cumhuriyet* Gazetesi'nde çalıştı. Halen Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde görev yapıyor." Atatürk, Türk Dünyası ve Mazlum Milletler, Kuşatma Altındaki Türkiye", " Türkiye ve Karanlık Savaş", " Müfid Ekdal Kitabı: Tanıdığım insanlar, Yaşadığım Olaylar", Orhan Koloğlu Kitabı: Bilimselden Medyatik'e Tarih".

HALUK HEPKON

İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi'ni bitirdi. 2007 yılında *Komplo Teorileri Tarihi* isimli kitabı Kaynak Yayınları tarafından, 2009 yılında *Zeitgeist Ne Anlatıyor?* ve 2010 yılında *Şifrelerden Sembollere Dan Brown* isimli derlemeleri Kırmızı Kedi Yayınevi tarafından yayımlandı. Komplo teorileri, dinler tarihi, ezoterik ve okültik akımların eleştirileriyle ilgili makaleleri çeşitli kitap, gazete ve dergilerde yayımlandı.

[1] http://www.spiegel.de/international/world/0,1518,741545,00.html (Son erişim 25.02.2011)

[2] http://tr.euronews.net/2011/02/10/turizm-durdu-misir-ekonomisi-sallaniyor/ (Son erişim 25.02.2011)

[3] http://www.brookings.edu/reports/2010/0805_arab_opinion_poll_telhami.aspx (Son erişim 25.02.2011)

[4] http://www.odatv.com/n.php?n=tunusta-yasananlar-bir-halk-hareketidir--3101111200 (Son erişim 25.02.2011)

[5] http://www.yesilgazete.org/?p=21041 (Son erişim 25.02.2011)

[6] http://www.sendika.org/yazi.php?yazi_no=35542 (Son erişim 25.02.2011)

[7] Merve Aksuna, “Batı, Tunus’ta İslami alternatife yönelecek”, *Aydınlık*, sayı: 1223, 23 Ocak 2011.

[8] http://www.sendika.org/yazi.php?yazi_no=35385 (Son erişim 25.02.2011)

[9] Merve Aksuna, “Arap milletlerinin BOP’a yanıtı”, *Aydınlık*, sayı: 1225, 06 Şubat 2011.

[10] http://www.sendika.org/yazi.php?yazi_no=35437 (Son erişim 25.02.2011)

[11] http://www.sendika.org/yazi.php?yazi_no=35663 (Son erişim 25.02.2011)

[12] Doğu Perinçek, “Büyük Ortadoğu’nun ABD Projesi”, *Aydınlık*, sayı: 1225, 06 Şubat 2011.

[13] http://www.socialistworker.co.uk/art.php?id=11074 (Son erişim 25.02.2011)

[14] http://www.hurriyet.com.tr/planet/17110249.asp?gid=373 (Son erişim 25.02.2011)

[15] http://www.odatv.com/n.php?n=abd-diktatorleri-sever-2402111200 (Son erişim 25.02.2011)

[16] http://www.bbc.co.uk/turkce/haberler/2011/02/110208_egypt_suleiman_israel_wikileaks.shtml (Son erişim 25.02.2011)

[17] http://www.milliyet.com.tr/kahireden-ayrildi-mi-/dunya/sondakika/11.02.2011/1350952/default.htm (Son erişim 25.02.2011)

[18] http://www.milliyet.com.tr/kahireden-ayrildi-mi-/dunya/sondakika/11.02.2011/1350952/default.htm (Son erişim 25.02.2011)

[19] http://www.milliyet.com.tr/kahireden-ayrildi-mi-/dunya/sondakika/11.02.2011/1350952/default.htm (Son erişim 25.02.2011)

[20] http://www.milliyet.com.tr/kahireden-ayrildi-mi-/dunya/sondakika/11.02.2011/1350952/default.htm (Son erişim 25.02.2011)

[21] http://www.hurriyet.com.tr/dunya/17030334.asp (Son erişim 25.02.2011)

[22] http://www.sendika.org/yazi.php?yazi_no=35542 (Son erişim 25.02.2011)

[23] http://www.bbc.co.uk/turkce/haberler/2011/01/110131_managing_egypts_revolution.shtml (Son erişim 25.02.2011)

[24] http://www.bbc.co.uk/turkce/haberler/2011/02/110204_adam_etous.shtml (Son erişim 25.02.2011)

[25] http://www.bbc.co.uk/turkce/haberler/2011/02/110203_arab_spring.shtml (Son erişim 25.02.2011)

[26] http://www.orsam.org.tr/tr/yazigoster.aspx?ID=1517 (Son erişim 25.02.2011)

[27] http://www.cumhuriyet.com.tr/?hn=211468 (Son erişim 25.02.2011)

[28] http://www.bloomberght.com/guncel-siyaset/haber/547861-abdye-gore-misir-hukumeti-istikrarli (Son erişim 25.02.2011)

[29] http://www.hurriyet.com.tr/dunya/16872745.asp (Son erişim 25.02.2011)

[30] http://www.milliyet.com.tr/obama-misir-cumhurbaskani-mubarek-ile-gorustu/dunya/sondakikaarsiv/29.01.2011/1345714/default.htm (Son erişim 25.02.2011)

[31] http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/haber.aspx?id=16891691&tarih=2011-01-30 (Son erişim 25.02.2011)

[32] Obama’dan Mısır Ordusuna Teşekkür, 2 Şubat 2011: http://www.hurriyet.com.tr/dunya/16912847.asp (Son erişim 25.02.2011)

[33] http://www.hurriyet.com.tr/planet/16913518.asp (Son erişim 25.02.2011)

[34] http://finans.milliyet.com.tr/2011/Haber/2/3/resmen-darbe-istedi/739107/index.html (Son erişim 25.02.2011)

[35] http://finans.milliyet.com.tr/2011/Haber/2/3/resmen-darbe-istedi/739107/index.html (Son erişim 25.02.2011)

[36] http://www.cumhuriyet.com.tr/?kn=8&hn=214444 (Son erişim 25.02.2011)

[37] http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=16944226 (Son erişim 25.02.2011)

[38] http://www.hurriyet.com.tr/planet/16956086.asp?gid=286 (Son erişim 25.02.2011)

[39] http://www.milliyet.com.tr/obama-dan-kritik-misir-aciklamasi/dunya/sondakika/10.02.2011/1350732/default.htm (Son erişim 25.02.2011)

[40] http://www.euractiv.com.tr/politika-000110/interview/misirda-ordu-mubarekin-gecis-planina-destek-verdi-015626 (Son erişim 25.02.2011)

[41] http://articles.latimes.com/2011/feb/10/world/la-fg-obama-team-20110210 (Son erişim 25.02.2011)

[42] http://www.cnnturk.com/2011/dunya/02/01/wikileakse.gore.abd.misiri.ongormus/605352.0/index.html (Son erişim 25.02.2011)

[43] http://www.cnnturk.com/2011/dunya/02/01/wikileakse.gore.abd.misiri.ongormus/605352.0/index.html (Son erişim 25.02.2011)

[44] http://www.cumhuriyet.com.tr/?hn=213932 (Son erişim 25.02.2011)

[45] http://haber.gazetevatan.com/Haber/358172/1/Gundem (Son erişim 25.02.2011)

[46] Arap Ayaklanması, ABD Sağını Böldü, 5 Şubat 2001: http://www.bbc.co.uk/turkce/haberler/2011/02/110205_egypt_us.shtml (Son erişim 25.02.2011)

[47] Arap Ayaklanması, ABD Sağını Böldü, 5 Şubat 2001: http://www.bbc.co.uk/turkce/haberler/2011/02/110205_egypt_us.shtml (Son erişim 25.02.2011)

[48] Arap Ayaklanması, ABD Sağını Böldü, 5 Şubat 2001: http://www.bbc.co.uk/turkce/haberler/2011/02/110205_egypt_us.shtml

[49] Arap Ayaklanması, ABD Sağını Böldü, 5 Şubat 2001: http://www.bbc.co.uk/turkce/haberler/2011/02/110205_egypt_us.shtml

[50] Mısır’daki Olaylar ve ABD Yönetiminin Tutumu, 29 Ocak 2011: http://haber.aa.com.tr/haber_goster.php?sessionid=776bf01cc88f5ba936f0cca870ff70bd&haber_id=18340&habertable=haber2011

[51] Mısır’daki Olaylar ve ABD Yönetiminin Tutumu, 29 Ocak 2011: http://haber.aa.com.tr/haber_goster.php?sessionid=776bf01cc88f5ba936f0cca870ff70bd&haber_id=18340&habertable=haber2011

[52] Mısır’daki Olaylar ve ABD Yönetiminin Tutumu, 29 Ocak 2011: http://haber.aa.com.tr/haber_goster.php?sessionid=776bf01cc88f5ba936f0cca870ff70bd&haber_id=18340&habertable=haber2011

[53] http://www.odatv.com/n.php?n=abd-misir-buyukelciligine-asker-takviyesi-yapti-0302111200 (Son erişim 25.02.2011)

[54] http://www.hurriyet.com.tr/dunya/16894733.asp (Son erişim 25.02.2011)

[55] http://www.hurriyet.com.tr/planet/17048439.asp (Son erişim 25.02.2011)

[56] http://www2.irna.ir/tr/news/view/line-119/1102196488111733.htm (Son erişim 25.02.2011)

[57] http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/bahrain/8333686/WikiLeaks-Bahrain-opposition-received-training-from-Hizbollah.html (Son erişim 25.02.2011)

[58] http://www.radikal.com.tr/Radikal.aspx?aType=RadikalHaberDetayV3&ArticleID=1040484&Date=19.02.2011&CategoryID=132 (Son erişim 25.02.2011)

[59] http://www2.irna.ir/tr/news/view/line-120/1102248506141127.htm (Son erişim 25.02.2011)

[60] http://haber.gazetevatan.com/avrupa-ve-amerika-icin-en-buyuk-kaygi-bahreyn/361182/30/Dunya (Son erişim 25.02.2011)

[61] http://www.hurriyet.com.tr/dunya/17100259.asp?gid=373 (Son erişim 25.02.2011)

[62] http://ulusalkanal.com.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=20008:hllary-clinton-sirasi-gelnce-gerekl-adimlari-atacaiz&catid=49:guencel-&Itemid=174 (Son erişim 25.02.2011)

[63] http://www.hurriyet.com.tr/dunya/17109741.asp?gid=373 (Son erişim 25.02.2011)

[64] http://www.radikal.com.tr/Radikal.aspx?aType=RadikalDetayV3&ArticleID=1040820&Date=23.02.2011&CategoryID=81 (Son erişim 25.02.2011)

[65] http://ulusalkanal.com.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=20008:hllary-clinton-sirasi-gelnce-gerekl-adimlari-atacaiz&catid=49:guencel-&Itemid=174 (Son erişim 25.02.2011)

[66] http://www.hurriyet.com.tr/dunya/17111341.asp?utm_source=twitterfeed&utm_medium=twitter (Son erişim 25.02.2011)

[67] http://www.orsam.org.tr/tr/yazigoster.aspx?ID=1477 (Son erişim 25.02.2011)

[68] http://www.hurriyet.com.tr/dunya/17052252.asp?top=1 (Son erişim 25.02.2011)

[69] http://www.bbc.co.uk/turkce/haberler/2011/02/110204_egypt_commentators.shtml (Son erişim 25.02.2011)

[70] http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=17029663 (Son erişim 25.02.2011)

[71] http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=17029663 (Son erişim 25.02.2011)

[72] http://www.ensonhaber.com/haaretzin-misir-analizi-2011-02-04.html (Son erişim 25.02.2011)

[73] Şenay Yıldız, “Dünyada yeni bir çağ başlıyor”, *Akşam*, 07 Şubat 2011

[74] http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=17029663 (Son erişim 25.02.2011)

[75] http://www.odatv.com/n.php?n=abd-diktatorleri-sever-2402111200 (Son erişim 25.02.2011)

[76] http://www.aksam.com.tr/planin-adi-uyumlu-islam--22128h.html (Son erişim 25.02.2011)

[77] http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/haber.aspx?id=16891691&tarih=2011-01-30 (Son erişim 25.02.2011)

[78] http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/haber.aspx?id=16891691&tarih=2011-01-30 (Son erişim 25.02.2011)

[79] http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/haber.aspx?id=16891691&tarih=2011-01-30 (Son erişim 25.02.2011)

[80] http://www.radikal.com.tr/Radikal.aspx?aType=RadikalDetayV3&ArticleID=1038436&Date=30.01.2011&CategoryID=81 (Son erişim 25.02.2011)

[81] http://www.ntvmsnbc.com/id/25177386/ Son erişim 25.02.2011)

[82] http://www.ntvmsnbc.com/id/25177386/ (Son erişim 25.02.2011)

[83] http://www.bbc.co.uk/turkce/haberler/2011/02/110202_shaked.shtml (Son erişim 25.02.2011)

[84] http://www.ensonhaber.com/israil-basimiz-buyuk-dertte-2011-02-12.html (Son erişim 25.02.2011)

[85] http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/haber.aspx?id=16891691&tarih=2011-01-30 (Son erişim 25.02.2011)

[86] http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/haber.aspx?id=16891691&tarih=2011-01-30 (Son erişim 25.02.2011)

[87] http://www.hurriyet.com.tr/dunya/16912847.asp (Son erişim 25.02.2011)

[88] http://www.voanews.com/turkish/news/Almanya-Msr-Konusunda-Temkinli-115192829.html (Son erişim 25.02.2011)

[89] www.hurriyet.com.tr/planet/16936639.asp?gid=373 (Son erişim 25.02.2011)

[90] http://www.hurriyet.com.tr/planet/16906564.asp?ref=f5haber.com (Son erişim 25.02.2011)

[91] www.hurriyet.com.tr/dunya/16905608.asp (Son erişim 25.02.2011)

[92] http://www.bloomberght.com/kuresel-piyasalar/haber/861653-iran-misirdaki-olaylar-islami-ronesansin-isareti (Son erişim 25.02.2011)

[93] http://www.ensonhaber.com/hizbullah-liderinden-misirlilara-destek-2011-02-07.html (Son erişim 25.02.2011)

[94] http://www.zaman.com.tr/haber.do?haberno=1093373 (Son erişim 25.02.2011)

[95] Merve Aksuna, “Arap milletlerinin BOP’a yanıtı” *Aydınlık*, sayı:1225, 6 Şubat 2011.

[96] http://www.zaman.com.tr/haber.do?haberno=1087582&title=cinden-misira-bir-an-once-toplumsal-istikrara-donme-cagrisi (Son erişim 25.02.2011)

[97] http://stargazete.com/dunya/rusya-misir-a-disaridan-mudahale-edilmemeli--haber-327923.htm (Son erişim 25.02.2011)

[98] http://www.setav.org/public/HaberDetay.aspx?Dil=tr&hid=64535&q=ortadogu-da-davos-duzeni (Son erişim 25.02.2011)

[99] Mustafa Karaalioğlu, “Jakoben değil demokratik Türkiye model oldu”, *Star*,13 Şubat 2011.

[100] http://www.stargazete.com/politika/misirli-nin-rol-modeli-turkiye-haber-330057.htm (Son erişim 25.02.2011)

[101] http://www.ntvmsnbc.com/id/25179958/ (Son erişim 25.02.2011)

[102] http://haber.gazetevatan.com/misir-turkiye-olur-mu/359347/1/Gundem (Son erişim 25.02.2011)

[103] Mehmet Ali Güller, *ABD'nin Neo-Osmanlı Projesi: Büyük Kürdistan*, Kaynak Yayınları, 2. Baskı, Aralık 2010.

[104] age, s. 156.

[105] age, s. 156.

[106] http://www.ensonhaber.com/misir-gazzeye-sinir-gecisini-acacak-2011-02-18.html (Son erişim 25.02.2011)

[107] ABD’nin bu konuda Türkiye’ye biçtiği rolü, nasıl bir Türkiye görmek istediğini Graham Fuller açıkça anlatmaktadır. Graham Fuller, *Yeni Türkiye Cumhuriyeti*, Çev. Mustafa Acar, Timaş Yayınları, 8. basım, 2011.

[108] Mısır ordusunun tarihsel seyri ve siyasetteki ağırlığı hakkında bkz: Steven Cook, *Yönetmeden Hükmeden Ordular*, Çev. Bahar Şahin, Hayy Kitap, İstanbul, 2008.

[109] Veysel Ayhan, Nazlı Ayhan, “Mısır Devriminin Ayak Sesleri: Bir Devrin Sonu Mu?”, OSAM Raporu, No: 27, Ankara, Şubat 2011, s. 15.

[110] Selin Çağlayan, *Müslüman Kardeşler'den Yeni Osmanlılar'a İslamcılık*, İmge Kitabevi Yayınları, Ankara, 2010, s. 236- 237.

[111] Gilbert Achar, Michel Warschawski, *İsrail'in Hizbullah'a Karşı Savaşı*, Çev. D. Kellecioğlu, N. Turan, S. Öztürk, B. Özden, M. Kürkçügil, Yazın Yayıncılık, İstanbul, 2007, s. 100.

[112] Ortadoğu’daki isyanlar sonrasında Arap aydınlarının ve basınının tavrını Faik Bulut “Arap Dünyası: Ekmekten İsyana” adlı yazı dizisinde yansıtmıştır. (*Cumhuriyet*, 31 Ocak - 5 Şubat 2011)

[113] Condoleezza Rice, “Transforming The Middle East”, *Washington Post*, 07. 08. 2003.

[114] Carroll Quigley, *The Anglo-American Establishment: From Rhodes to Cliveden*, New York: Books in Focus, 1981, s. ix.

[115] V. İ. Lenin, *Emperyalizm Kapitalizmin En Yüksek Aşaması*, Çev. Cemal Süreya, Sol Yayınları, Yedinci Baskı, Haziran 1979, s. 95-96.

[116] age, s. 96.

[117] Quigley, The *Anglo-American Establishment*, s. 53.

[118] age, s. 4-5.

[119] age, s. 30.

[120] age, s. 32.

[121] Pat Walsh, *Britain's Great War On War Irish Perspective 1914-1924*, Athol Books, Belfast, 2009, s. 212-213.

[122] Lenin, s. 144.

[123] Walsh, s. 228.

[124] Walsh, s. 227.

[125] Füsun Türkmen, “ABD’nin Dış Politikası: Devamlılık ve Değişim”, *Doğu Batı*, (Mayıs- Haziran-Temmuz 2005), sayı: 32, s. 158.

[126] Howard Zinn, *Amerika Birleşik Devletleri Halklarının Tarihi*, Çev. Sevinç Sayan Özer, İmge Kitabevi, Nisan 2005, s. 271.

[127] Lenin, s. 23.

[128] Zinn, s. 315.

[129] Selçuk Çolakoğlu, “Asya-Pasifik’te Amerika: ABD’nin ‘Batı’ya Açılma Macerası”, *Doğu Batı*, (Mayıs- Haziran-Temmuz 2005), sayı: 32, s. 188.

[130] Allan Nevins, Henry Steele Commager, *ABD Tarihi*, çev. Halil İnalcık, Doğu Batı Yayınları, 3. Baskı, Eylül 2008, s. 366.

[131] Lenin, s. 91.

[132] Walsh, s. 220-222.

[133] Quigley’nin *Georgetown Today*’de 4 Mart 1972 tarihinde yayımlanan söyleşisi için bkz. http://www.carrollquigley.net/biography/Making-Birchers-Bark.htm (Son erişim 13. 02. 2011).

[134] Quigley’nin *The Washington Post Sunday Magazin*’de 23 Mart 1975 tarihinde yayımlanan söyleşisi için bkz. http://www.carrollquigley.net/biography/The-Professor-Who-Knew-Too-Much.htm (Son erişim 13. 02. 2011).

[135] Daniel Pipes, *Verschwörung Faszination und Macht des Geheimen*, Almancaya Çev. Gerhard Beckmann, Gerling Akademie Verlag, Münih, 1998, s. 183.

[136] Garry Allen'in fikirleri için bkz. Garry Allen, *Gizli Dünya Devleti Dünyayı Kimler Yönetiyor?*, Çev. Hakkı Yavuz, İbrahim Akça, Hazırlayan: Bayram Altan, Milli Gazete Yayınları, 1996, Istanbul.

[137] Robert S. Robins, Jerrold M. Post, *Politik Paranoya Nefretin Psikopolitiği*, Çev. İnci Kurmuş, Doğan Kitap, Nisan 2001, s. 213.

[138] Sutton'un bu kitabı dilimize de çevrildi. Antony C. Sutton, *Amerikan Gizli Hükümeti Kurukafa Kemikler*, Çev. Selim Yeniçeri, Beyaz Balina Yayınları, İstanbul, 2005.

[139] Sutton, s. 65.

[140] Sutton, s. 75.

[141] Bu uydurma protokoller için bkz. Turgut Gürsan, *20. Yüzyıldan Günümüze Illuminati Komploları*, Pegasus Yayınları, Şubat 2009, s. 253-300.

[142] Sutton, s. 274-276.

[143] Sutton, s. 269-274.

[144] Texe Marrs, *Illuminati Entrika Çemberi*, Çev. Ali Çimen, Petek Demir, Timaş Yayınları, 17. Baskı, Nisan 2009, İstanbul, s. 212.

[145] M. William Cooper, *Apokalips’in Atlıları Gizli Örgütler ve Yeni Dünya Düzeni*, Çev. Zeki Enes Akkan, Selis Kitaplar, Mart 2003.

[146] Cooper, s. 206.

[147] Zeitgeist belgesellerinin eleştirisi için bkz. Emrah Alpat, Tunca Arslan, Erol Bilbilik, Haluk Hepkon, Karin Liebhart, *Zeitgeist Ne Anlatıyor?*, Kırmızı Kedi Yayınevi, 2010.

[148] Lindsay Porter, *Dünyayı Yöneten Gizli Örgüt,* Neden Kitap, Ekim 2006, s. 220- 221.

[149] Jim Marrs, *Gizli Dünya İmparatorluğu Dünyayı Yöneten Gizli Güçler,* Çev. Selim Yeniçeri, Truva Yayınları, Mayıs 2005. Jim Marrs, *CIA ve Pentagon'un Gizli Dosyaları*, Çev. Bülent Ucpunar, Kesit Yayınları, Nisan 2007.